

SØVÆRNS- ORIENTERING

Statuen af Kong Frederik IX på Langelinie
(SVN FOT)

Statue af Kong Frederik IX afsløret

Den 20. april afslørede H.M.Dronning Margrethe og H.M. Dronning Ingrid en statue af Kong Frederik IX på 35 årsdagen for tronbestigelsen. Statuen er placeret på Langelinie med en baggrund af bornholmsk granit visende associationer om havet og det maritime liv. Hele den kongelige familie deltog, og efter deres ønske var ceremonien holdt i søværnets tegn.

Kongeskibet DANNEBROG lå fortøjet i bøje 1, og fregatten PEDER SKRAM, minelæggeren FALSTER og korvetten OLFERT FISCHER lå fortøjet i henholdsvis bøje 3, 4 og 5 med flag over toppene.

Komiteen, der havde taget initiativet til denne statue og forestået indsamlingen, var til stede foruden ca. 200 gæster. Komiteens formand, forhenværende formand for Folketinget, gård-ejer Karl Skytte, modtog de kongelige gæster og førte dem forbi en honnørstyrke fra Søværnets Officersskole med skolens fane, hvis fanespyd bærer Kong Frederik IX initialer. Søværnets Tamburkorps spillede fanemarchen og intonerede nationalmelodien, da Hendes Majestæt Dronning Margrethe hilste fanen.

Den kongelige familie samlet foran statuen
(SVN FOT)

Efter en kort og meget smuk tale af komiteens formand afslørede de 2 dronninger statuen, hvorefter statuen blev overdraget til Københavns Overborgmester.

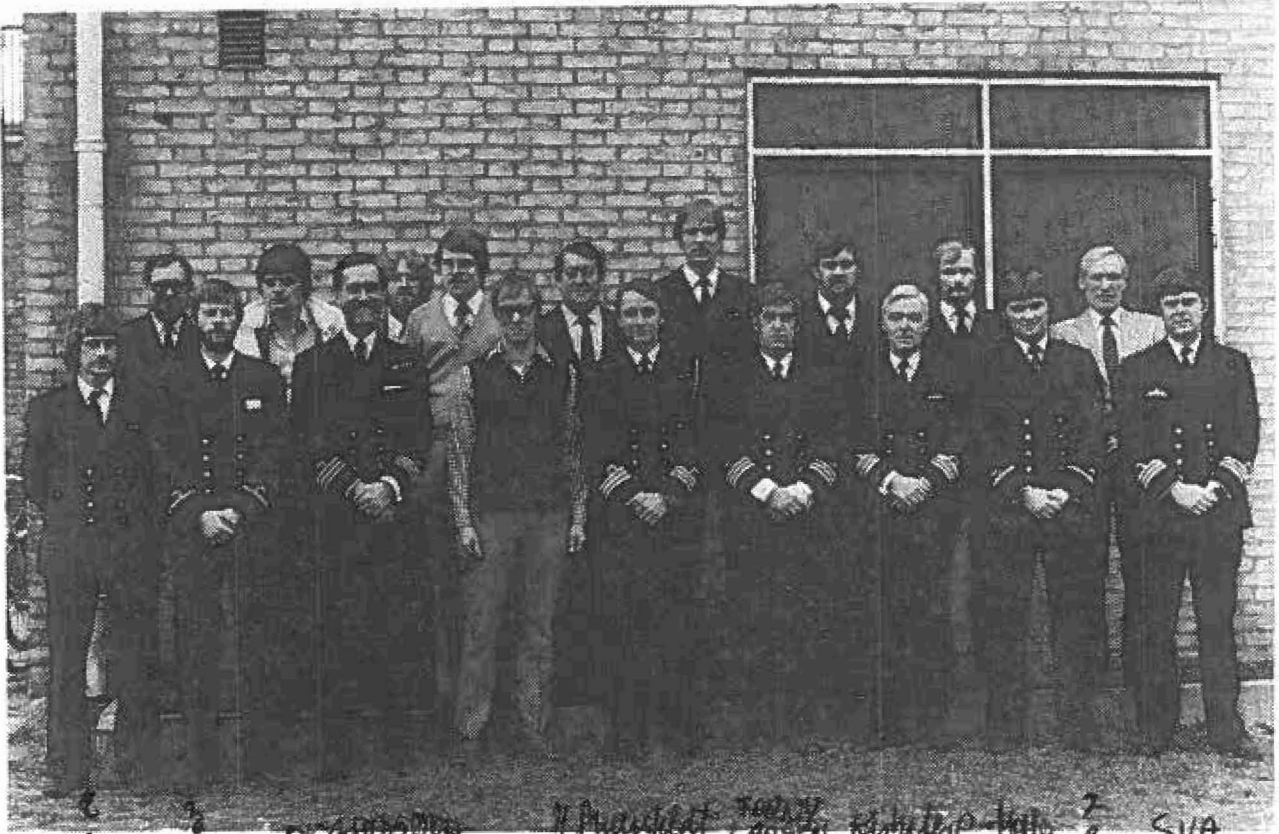

Den strålende solskinsdag havde samlet mange tilskuere, som tilkendegav deres glæde over at se hele kongefamilien samlet, men alligevel var højtideligheden præget af alvor.

(MST)

Fiskeriofficerskursus marts/april 1982 igen i lyset af en aktuel sag

I slutningen af marts afholdt Søværnets Taktikskole igen fiskerikursus, hvor første uge afvikledes i Hirtshals.

Dr. Grossman 1. Marskapt 2. Marskapt 3. Marskapt 4. Marskapt 5. Marskapt 6. Marskapt 7. Marskapt 8. Marskapt 9. Marskapt 10. Marskapt 11. Marskapt 12. Marskapt 13. Marskapt 14. Marskapt 15. Marskapt 16. Marskapt 17. Marskapt 18. Marskapt 19. Marskapt 20. Marskapt
Deltagerne i Fiskeriofficerskursus marts/april 1982 SVA.
(SVN FOT)

Kurset har hidtil været "heldig" at have en aktuel sag at gå ud fra, og dette var også tilfældet denne gang. En gammel kending af fiskeriinspektionen var igen blevet taget med for små masker og udenretlig pålagt en bøde på kr. 30.000. Sagen var denne gang så meget mere aktuel som vodbinderiet, der havde leveret nettene, indirekte brugte kurset som garant for, at de leverede trawl var i orden ved levering. Det hedder således i meddelelsen til Grønlands radioavis:

"Vi kan yderligere oplyse, at vi ca. 4 gange om året har besøg af vordende besætningsmedlemmer og officerer til fiskeriinspektionen i de grønlandske farvande.

Formålet med disse besøg er bl.a. at få vist de kommende officerer, hvorledes de forskellige redskaber ser ud, og hvorledes de er monteret.

Der bliver også under disse besøg foretaget målinger af nettene i rejeposerne, og disse prøver har altid vist, at reje-poserne var fuldt lovlige".

Af andre problemer omkring søværnets fiskeriinspektion kan følgende hjertesuk uddrages af et mødereferat fra Grønlands Kommando og VÆDDEREN:

".... Det er ikke muligt under kontrolbesøg om bord at konstatere kvoteoverskridelser på rejer, idet rejerne kan være fanget henholdsvis ved Svalbard og Grønland og benævnes polarrejer uanset fangststedet ....".

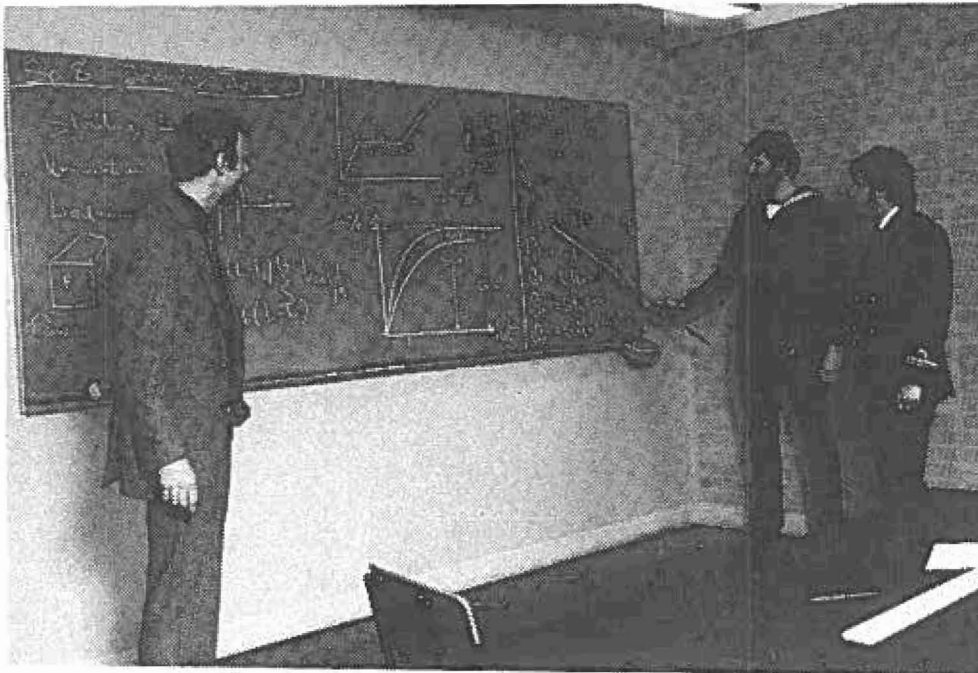
Kursusdeltagerne var som tidligere både civile deltagere fra andre ministerier, skibschefer og fiskeriofficerer, samt en deltager fra Norge.

Chefen for Søværnet overværede kursusafviklingen en dag såvel i Hirtshals som i København.

(TAS)

Søværnets Teknikskole, Fagkursus, speciale maskin

Søværnets Teknikskole afsluttede ultimo april fagkurset, speciale maskin. Fagkurset gennemførtes af 12 konstabler/over-

Fra eksamen i maskinlære. En af skolens løjtnanter (th) eksaminerer. Maskinmester F. Miller (tv), Undervisningsministeriet, fungerede som censor

konstabler, som bestod eksamen med gennemsnitskarakteren 9,40 (efter 13-skalaen). Eksamen gennemførtes med censorbistand fra Undervisningsministeriet, Forsvarsministeriet og korvetten PETER TORDENSKIOLD.

Fagkursets formål er at give eleverne en alsidig teknisk uddannelse, således at de kan forrette tjeneste i teknisk divisions drifts- og vedligeholdelsessektioner i søværnets skibe, samt forrette tjeneste i tekniske afdelinger ved tjenestesteder i land.

Fagkurset har i sin nuværende form været gennemført for 3 hold elever og henvender sig til søværnets konstabler, der enten ønsker at gennemføre sergentuddannelsen på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole i Frederikshavn eller ønsker sejlende tjeneste i inspektionskuttere.

Uddannelsen er tilrettelagt i henhold til en uddannelsesplan med tilhørende fagplaner m.v., som er udarbejdet af Søværnets Teknikskoles Maskintekniske Kursus (TKM). Planernes opstilling og udformning følger moderne pædagogiske principper, idet målbeskrivelse, indhold og beståelseskriterier for hvert fag klart og detaljeret fremgår for såvel lærer som elev.

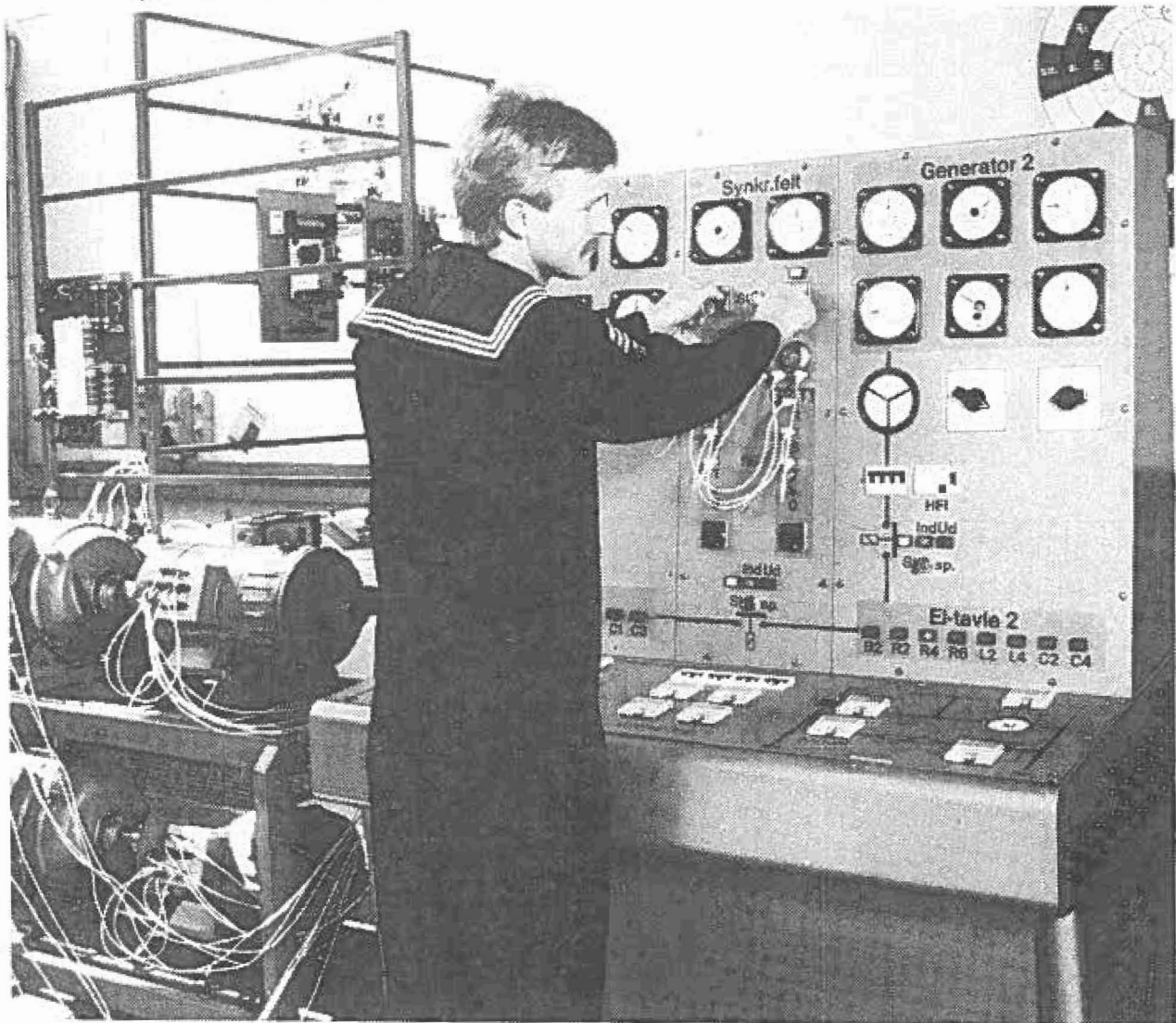
Uddannelsen indeholder fagene maskinlære (320 timer), elektroteknik (190 timer), sundhedslære (60 timer), søfartslovgivning (40 timer), maskintjenestekendskab (38 timer), og gyro-log og køleteknik (35 timer), samt fysisk-uddannelse og træning (40 timer).

I samtlige fag gennemføres uddannelsen som elevcentreret teoriundervisning, og i hovedfagene maskinlære og elektroteknik samarbejder eleverne tillige i grupper efter skriftlige opgaveoplæg. Gennemførelsen af laboratorieøvelserne i hovedfagene finder sted i TKM kemi-, maskin- og elektrotekniske øvelseslaboratorier.

I forbindelse med fagkursets afsluttende eksamen, der varede 6 dage, blev elevernes opnåede kundskaber og færdigheder præsenteret i samtlige fag ved mundtlige og skriftlige prøver samt ved fremlæggelse af udarbejdede laboratorieøvelsesrapporter. I de civilt kompetencegivende fag (maskinisteksamen) maskinlære, elektroteknik, sundhedslære og søfartslovgivning gives i alt 5 karakterer.

Ved den afsluttende kursusdrøftelse tilkendegav eleverne tilfredshed med uddannelsens forløb. Der blev fremsat forslag til forbedring af uddannelsen. Særligt blev det fremhævet, at eleverne før uddannelsens begyndelse ønskede tilsendt lærebogsmateriale, således at de ved selvstudium kunne anvende dette som en "brush-up" af tidligere indlært pensum i faget matematik.

TKM kunne oplyse, at dette ønske med velvillig assistance fra Forsvarskommandoen er imødekommet, således at fremtidige elever til fagkurset får tilsendt diverse lærebogskompendier og programmeret lærestof én måned før uddannelsens start.

Fra stærkstrømlaboratoriet. Laboratorieøvelse i generatorindkobling og belastningsfordeling ved hovedstrømtavlesimulatoren

TKM har under uddannelsen konstateret, at eleverne har arbejdet meget ihærdigt og opnået en virkelig god forståelse for indholdet af såvel de tekniske som de øvrige fag og samtidigt støttet hinanden på en god måde under uddannelsens forløb.

Umiddelbart efter eksamens afslutning afgik elleve af eleverne til fortsat uddannelse, sergentuddannelse ved Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, medens en elev afgik til tjeneste på inspektionsskibet FYLLA.

(TKS)

Glimt fra søværnets hverdag

Efter tilgangen af LYNX-helikoptere er brændstofforsyning af helikoptere i luften fra skibe under gang blevet muliggjort og indgår nu i den daglige rutine. (SVN FOT)

Her dirigeres og forsynes en LYNX-helikopter fra korvetten PETER TORDENSKIOLD. (SVN FOT)

(MST)

Søværnets Eksercerskole har med tilladelse fra Frederiksborg Amts Avis - hvor artiklen blev bragt - sendt nedenstående indlæg.

Viet på sit fødestad midt i en militærlejr

Skibskirken på Søværnets Eksercerskole ved Frederiksværk dannede i går for første gang rammen om et bryllup mellem to civile.

Af Sten Tolderlund

Skibskirken på Søværnets Eksercerskole i Auderød ved Frederiksværk dannede i går eftermiddag rammen om en usædvanlig

Fabrikant Christen Larsen og Inge Merete Bøttiger von Luplau sammen med orlogspræst Henning Rørskou efter vielsen i skibskirken på Søværnets Eksercerskole i Auderød. Fotos: Ernst van Norde

kirkelig handling. Det var nemlig første gang, siden kirken blev indviet i 1961, at der fandt et bryllup sted mellem to civile. Og det var formentlig også sidste gang.

Når det lod sig gøre i går, skyldtes det, at brudgommen, den 69-årige fabrikant Christen Larsen, er født på en gård, der stadig ligger midt i lejren, og som i dag er materielgård.

Iført kjole og høj hat blev Christen Larsen og bruden, den 48-årige Inge Merete Bøttiger von Luplau, kørt til og fra kirke i en Ford B fra 1932 med bilens ejer, pressefotograf Verner Breuning, bag rattet.

Vielsen blev forrettet af orlogspræst ved Holmens Kirke i København, Henning Rørskou, der også gør tjeneste ved skibskirken i Auderød. Henning Rørskou betegnede brylluppet som exceptionelt, og han oplyste, at Christen Larsen, som han kendte personligt, har trådt sine barnesko på området, hvor også hans slægt har færdedes.

Christen Larsen boede på gården, indtil han var 40 år, og er derfor godt kendt på stedet. I øvrigt har han, som indehaver af mørtelværket "Ladegårdsbakken" et par kilometer fra Søværnets Eksercerskole, leveret en stor del af materialerne, da skolen blev bygget i slutningen af 50'erne.

Efter vielsen lagde brudeparret vejen omkring Christen Larsens fødegård, der var årsagen til, at vielsen skete i skibskirken

Efter vielsen gjorde brudeparret holdt ved gården, inden den gamle Ford kørte dem videre til bryllupsfest.

(SES)

Indland kort

Chefen for Søværnet inspicerede fredag den 30. april Søværnets Konstabelskole.

I forbindelse med inspektionen, der omfattede rundvisning på Fagskolen på Frederiksholm og skolens faciliteter på Margretheholm, herunder den nyindrettede havn, lykønskede admiralen 16 overkonstabler af tjenestegrenene artilleri og tele, der samme dag havde modtaget svendebreve.

Under inspektionen på Margretheholm inspicerede Chefen for Søværnet undervisningen i fysisk uddannelse og træning, teoretisk undervisning i sømandskab, matematikundervisning og praktisk sømandskab i den nyindrettede bådehavn.

---ooOoo---

Chefen for Søværnet inspicerede tirsdag den 4. maj inspektionsskibet VEDDEREN under sejlads i Sundet og Kattegat Syd. Inspektionen havde til formål at kontrollere skibets uddannelse, tilstand, operative formåen, sikkerhed til søs samt at vejlede på disse områder og assistere, hvor foreliggende problemer ikke har kunnet løses ved egen foranstaltning.

Øvelsesvirksomheden blev under inspektionen iværksat af inspektionsholdet, og der blev bl.a. afviklet havari- og sanitetsøvelse, herunder reetablering af EL-forsyning efter totalt strømsvigt. Derudover gennemførtes helikopterflyvning med nød-procedure, ligesom trawlerjagt under medvirken af en LYNX-helikopter og bevogtningsfartøjet NYMFEN blev afviklet. Efter afgang fra Flådestation Frederikshavn fredag den 14. maj skal VEDDEREN forrette fiskeriinspektions- og stationstjeneste ved Færøerne indtil den 12. august.

---ooOoo---

F l å d e b e s ø g

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet DONAU (RHEIN-klassen) samt missil-kanon-bådene S 61, S 62, S 63, S 64, S 65, S 66, S 67, S 69, S 70 (Type 143-klassen), aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 17.-19. maj. Chef for styrken vil være komman-

dørkaptajn H.Frank. Samlet besætning: 53 officerer samt 474 andre befalingsmænd og menige.

Det vesttyske sejlskoleskib GORCH FOCK aflægger uofficielt besøg i København 18.-21. maj. Chef for GORCH FOCK vil være kommandørkaptajn N.P.Hinrichsen. Samlet besætning: 13 officerer, 143 andre befalingsmænd og menige samt 5 civile.

Det vesttyske forsøgsskib H.C.ØRSTED aflægger rutinebesøg i Rønne 18.-20. maj. Chef vil være skibsfører A.Jahn. Samlet besætning: 18 civile.

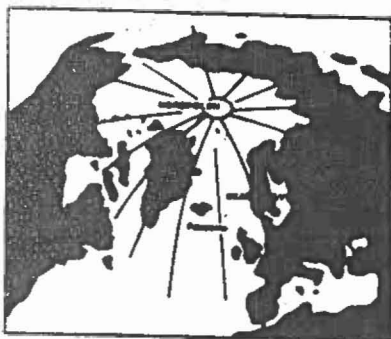
En vesttysk styrke, bestående af minestrygerne STIER (SCHÜTZE-klassen) og HANSA (NIOBE-klassen), aflægger rutinebesøg i Rønne 21.-24. maj. Chef for styrken vil være kaptajnløjtnant Stein om bord i STIER. Samlet besætning: 8 officerer samt 51 andre befalingsmænd, menige og civile.

En svensk styrke, bestående af minelæggeren ÄLVSBORG, undervandsbådene SJÖHASTEN (SJÖORMEN-klassen), NORDKAPEREN (DRACKEN-klassen) og NÄCKEN (NÄCKEN-klassen) samt tenderfartøjerne PINGUINEN, PELIKANEN og HÄGERN, aflægger uofficielt besøg i Rønne 3.-7. juni. Chef for styrken vil være kommandør R.Klintebo. Samlet besætning: Ca. 200 officerer, andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet MOSEL (RHEIN-klassen), minestrygerne PERSEUS, PLUTO, NEPTUN, WIDDER, HERKULES, FISCHE, GERMA, DENEK, JUPITER, ALTAIR og WEGA (SCHÜTZE-klassen), aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 6.-9. juni. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn R.Blödorn om bord i MOSEL. Samlet besætning: 57 officerer samt 568 andre befalingsmænd og menige. Herudover vil der befinde sig 7 kuwaitiske officerer om bord.

---ooOoo---

Udland kort

Den amerikanske flåde har udnyttet sin optionsret for konstruktion af den sjette og syvende enhed af TICONDEROGA-klassen og hermed bestilt yderligere to af disse AEGIS-udrustede enheder. Den oprindelige kontrakt er herved blevet forøget med et beløb på omkring 664 millioner dollars. Missilkrydserne af TICONDEROGA-klassen bygges ved Ingalls Shipbuilding Division i Litton. Der er tentativt planlagt 21 enheder, skriver "Military Technology".

---ooOoo---

Ifølge tidsskriftet "DEFENCE" rapporteres det, at den svenske flåde har bestilt to 300 tons store og 50 meter lange missilfartøjer på Karlskronaværftet. Enhederne vil også blive armeret med trådstyrede torpedoer. Fartøjerne skal fremdrives af en kombination af dieselmotorer og gasturbiner (CODAG), og det menes, at der er tale om gasturbiner af typen ALLISON og dieselmotorer af typen MTU, men flere detaljer forventes. Fartøjerne er en forstørret og forbedret udgave af SPICA-klassen og vil udover 57 mm- og 40 mm-armeringen blive indrettet til minelægning og anti-ubådskrigsførelse, hedder det bl.a.

---ooOoo---

Kunstige klipperev i Østersøen. Østersøen er underforsynet med naturlige klipperev og revler, og det betyder, at det store, på det nærmeste helt indelukkede, bassin savner de selvrensende egenskaber, der ellers ville fungere.

Vandbygningsingeniører og andre eksperter er af den opfattelse, at kunstigt anlagte undervandsrygge kan ændre på dette forhold.

En del steder har man forsøgsmæssigt anlagt sådanne kunstige rev i noget over en sømils afstand fra kystlinien for på denne måde at finde frem til de bedst egnede materialer til formålet.

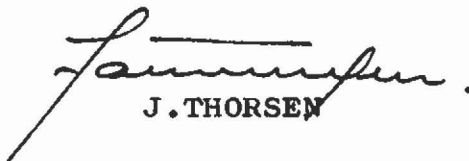
Det drejer sig om, hvor der udvikler sig den største bestand af planter, små krebsdyr og larver af havbundsfaunaen -

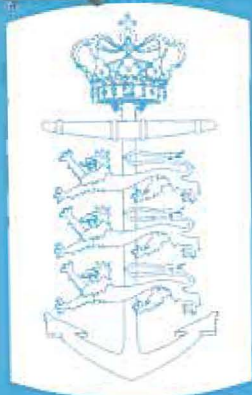
alt sammen fødemidler for fiskebestanden. Større muslinger, der fungerer som filtre for faste partikler, er særlig velkomne.

De kunstige rev er flere sømil lange og måler et par meter i højden, og man håber, de vil bevirke øget iltindhold i de dybere vandlag og tillige forbedre udviklingen med atmosfæren og saltindholdet i havvandet på grund af intensiv blanding af vandet.

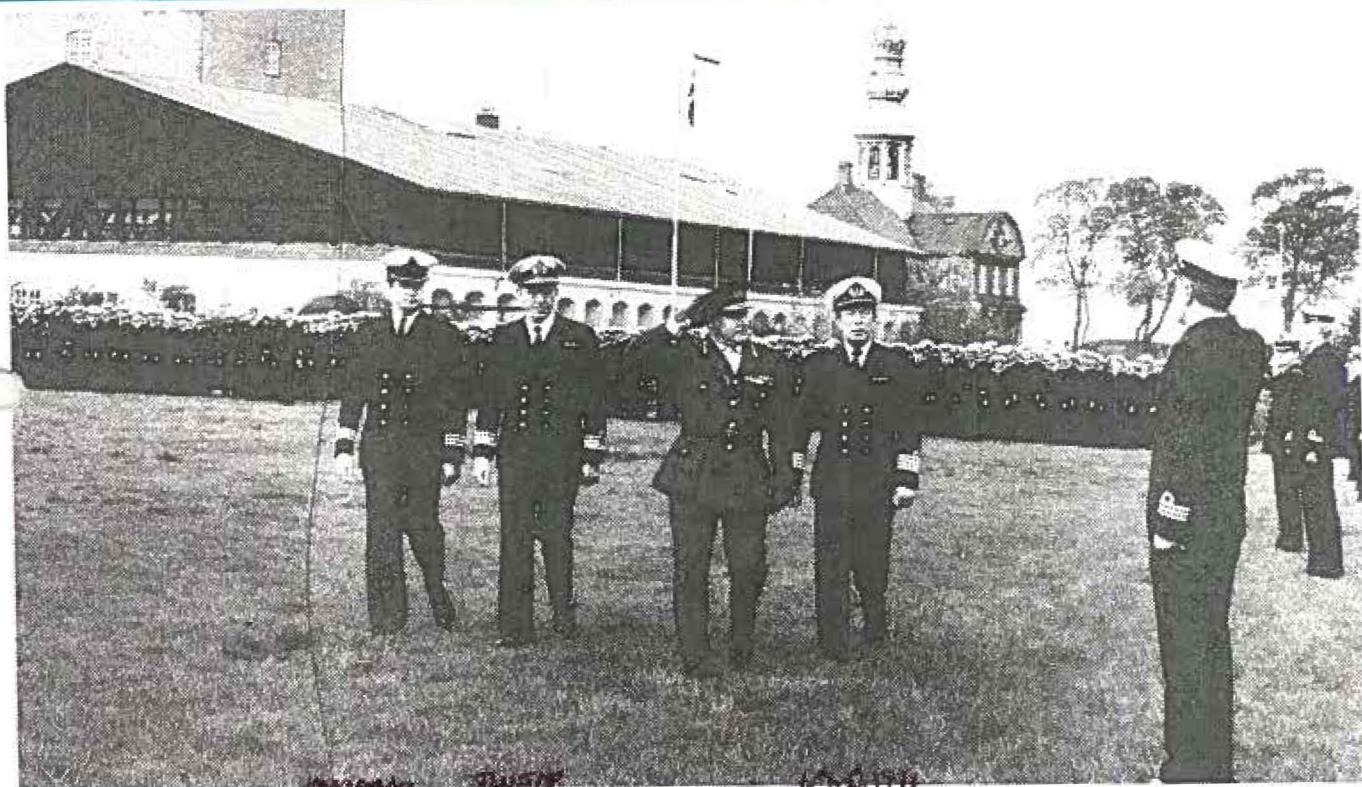
Næste skridt er udrustningen af de fartøjer, der skal anvendes i udlægningen af de kunstige revlekonstruktioner, man finder frem til som bedst egnede, skriver pressebureauet APN.

---ooOoo---

J. THORSEN

SØVÆRNS- ORIENTERING

~~PERMANENT~~ ~~THESE~~ ~~KDROTH.~~
Chefen for de fælles styrker i NATOs nordregion - Sir Anthony Farrar-Hockley - modtager de deltagende enheders honnør ved paraden på Holmen. (Foto: B.K.Rasmussen)

Torpedobådseskadren i øvelse BOLD GAME 82

Torpedobådseskadren deltog 20. april til 11. maj i den årlige torpedobådsøvelse BOLD GAME sammen med norske og tyske torpedobåde og respektive depotskibe. Fra Danmark deltog 7 både af WILLEMOES-klassen, 2 af SØLØVEN-klassen, hvoraf den ene var mobiliseringsenhed, samt Torpedobådernes mobile Base, minelæggeren SJÆLLAND som depotskib og tankfartøjet SKINFAXE.

Øvelsen startede i norsk farvand, hvilket gav enhederne god træning i indenskærs torpedobådsoperationer, idet operationsområdet var farvandet omkring Stavanger og Bergen.

Weekendopholdet i havn var denne gang henlagt til Bergen i stedet for Oslo, og besøget var i alle henseender vellykket.

Derefter forlagde alle enheder sydpå for at udføre øvelser i Skagerak, Kattegat og bælteerne, og i den efterfølgende weekend aflagdes det traditionelle besøg i Kiel.

I den sidste uge af BOLD GAME opererede styrken også i de danske farvande, og togtet afsluttedes med en stor taktisk øvelse i Østersøen og Sundet.

28. april til 6. maj var torpedobåden SØHUNDEN udrustet som mobiliseringsenhed med genindkaldt besætning. Mønstringen blev gennemført med et godt resultat på trods af diverse mindre materielle problemer undervejs. De genindkaldte gaster ydede en glimrende indsats og bidrog derved i høj grad til at skabe det gode resultat.

7. maj ankom BOLD GAME-styrken til Holmen, og 11. maj afsluttedes øvelsen officielt ved en parade på Marsmarken, hvor chefen for de fælles styrker i NATOs nordregion, General Sir Anthony Farrar-Hockley, holdt en kort og fyndig tale og overrakte præmier til de vindende hold i årets sportskonkurrence mellem alle deltagende enheder. De danske deltagere klarede sig fint, idet de besatte førstepladsen i fodbold, pistolskydning og tovtrækning. Svømning blev vundet af en tysk torpedobådsdivision.

Efter paraden afsejlede de udenlandske enheder, og dermed var endnu en begivenhedsrig BOLD GAME afviklet.

(TBE)

LINDORMENs deltagelse i øvelse BLUE HARRIER 82

Den årligt tilbagevendende NATO-ministrygningsøvelse BLUE HARRIER afvikledes dette år i Nordsøen i perioden 21. april til 5. maj under ledelse af chefen for de vesttyske flådestyrker i Nordsøen - COMGERNORSEA.

Øvelsens primære formål var at træne de deltagende MCM-enheder, d.v.s. ministrygere, minejagere og minedykkere over en længere periode, og at udvikle samarbejdet mellem de deltagende nationers skibe. Af de i alt 62 skibe fra 6 NATO-lande deltog fra dansk side ministrygerne ALSSUND, EGERNSUND og ULVSUND, et minedykkerhold, samt minelæggerne LINDORMEN og LOSSEN. Sidstnævnte dog primært som kommandoskib for chefen for NATOs stående mine-rydningsstyrke i Kanalområdet - COMSTANAVFORCHAN.

LINDORMENS opgaver under øvelsen bestod i udlægning af øvelsesminer, overvågning af de etablerede minefelter, samt indbjærgning af minerne efter operationernes ophør. LINDORMENS deltagelse strakte sig som følge heraf over et større tidsrum end de øvrige danske enheders øvelsesperiode.

Kabelminelæggeren LINDORMEN under gang (SVN FOT)

Minelægningsfasen var begunstiget af gode vejrforhold, og der blev indhøstet værdifulde erfaringer i minelægning i et miljø forskelligt fra det daglige operationsområde. Under den efterfølgende MCM-fase blev minestrygere og minejagere assisteret i bjærgning af strøgne og lokaliserede miner. Desuden skulle eventuelle fiskefartøjer, som sejlede ind i øvelsesminefeltet, advares og afvises. Desværre var vejrguderne ikke særligt venlige i denne fase, og alle om bord fik "søben" samt erfarede, hvad materiellet og de selv kunne blive udsat for under dårlige vejrforhold på åbent hav. Da vinden tiltog til storm fra nordvest, havde to flittige minejagere - den vesttyske LINDAU og den norske TANA - allerede ryddet over 90 % af de udlagte miner i vort område, således at LINDORMEN med nogenlunde god samvittighed kunne søge læ for vejret sammen med de øvrige enheder. Det var imponerende at se den effektivitet, hvormed specielt TANA ryddede op i minefeltet, og beklageligt at konstatere, at søværnet

endnu ikke råder over en minejager.

Da vinden endelig lagde sig igen, var indbjærgningsfasen i vort område hurtigt overstået, og efter yderligere at have ryddet op i et andet minefelt ud for Helgoland kunne LINDORMEN Bededags aften med "bugen" fuld af miner sejle hjemover gennem Kielerkanalen.

Det var første gang, at de kvindelige konstabelelever i LINDORMEN var ude på en større øvelse og i et farvandsområde som Nordsøen. Pigerne havde indtil BLUE HARRIER været om bord i 4 måneder, men isperioden i foråret havde forårsaget visse begrænsninger i øvelsesvirksomheden og den praktiske uddannelse om bord. Da pigerne udgør en trediedel af den menige besætning og indgår i næsten alle funktioner om bord, var det derfor med nogen spænding, at alle så frem til denne øvelse. Nu skulle det vise sig, om den blandede besætning kunne fungere under barske forhold og over en længere periode. Dette viste sig uden undtagelse at være tilfældet. Men naturligvis vakte det en del opsigt og til tider overvældende interesse, at der var piger om bord i en flådeenhed. At LINDORMEN kunne fungere normalt og løse sine opgaver uden problemer, har sikkert givet mange noget at tænke over.

(LIND)

Glimt fra søværnets hverdag

Mange af årets hverdage er for søværnet også mindedage.

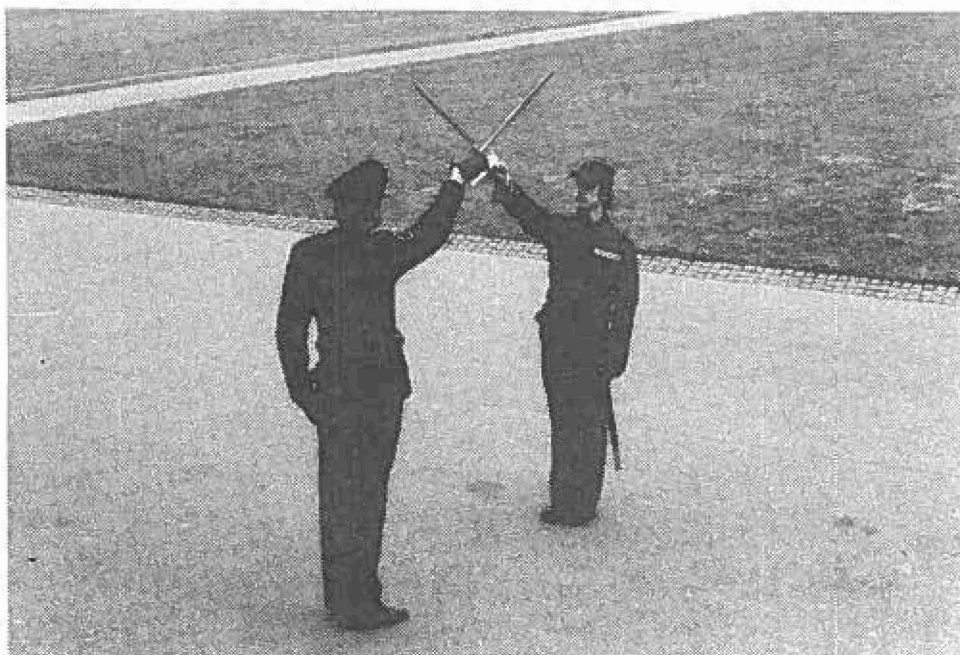
Her foretages 5. maj kransenedlægning på Holmen ved mindestenen for militært og civilt personel af søværnet faldet i Danmarks frihedskamp.

(MST)

Kongeskibet DANNEBROG i 50-året for sin

1. kommandohejsning

De indledende forberedelser til DANNEBROGs sommertogt 1982 tog allerede sin begyndelse 13. januar med indkaldelsen af årets første værnepligtshold til grunduddannelse på Søværnets Eksercerskole.

Uddannelse af VP i sabeleksercits

Efter en travl uddannelsesperiode her og tilrigning ved Flådestation København kunne Jagtkaptajnen 14. april hejse kommando i DANNEBROG. I forbindelse med kommandohejsningen kunne besætningen ved paraden fejre, at denne kommandohejsning var den 50. i rækken af kommandohejsninger i DANNEBROG. Umiddelbart efter paradens afslutning stod DANNEBROG til søs for at gennemføre et omfattende forskoleprogram med henblik på at gøre besætningen "SHIP SHAPED" inden sommerens store togt.

Efter gennemførelsen af forskoleprogrammet meldte Jagtkaptajnen 6. maj Kongeskibet DANNEBROG til disposition for H.M.Dronningen. Imellem forskolesejladserne deltog DANNEBROG i 2 større begivenheder i København. Den første begivenhed blev paraderingen i anledning af H.M.Dronningens officielle ombordstigning 20. april samt afsløringen af statuen af Kong Frederik IX på Lange-linie, hvor hele den kongelige familie var til stede. I paraderingen deltog ud over DANNEBROG fregatten PEDER SKRAM, minelæg-geren FALSTER samt korvetten OLFERT FISCHER. Fra Batteriet SIX-

TUS blev der afgivet salut på 27 skud, og flådens skibe flagede over toppene. Festlighederne, tilsmilet af det gode forårsvejr, havde samlet mange tilskuere såvel til lands som til vands.

Efter denne premiere blev DANNEBROGs næste opgave at danne rammerne omkring H.M.Dronningens frokost 29. april for den franske Præsident Mitterand i anledning af dennes statsbesøg i Danmark. Eskorteret af Gardehusarerne ankom Dronningen og Præsidenten til Nordre Toldbod, hvor dronningechaluppen lå klar til at

Dronningen og Præsidenten modtages af Jagtkaptajnen på Nordre Toldbod

sejle statsoverhovederne det sidste stykke ud til DANNEBROG. Under chaluppens passage af DANNEBROG i bøje 1 og korvetterne OL-FERT FISCHER samt PETER TORDENSKIOLD i bøjerne 3 og 4 paradere-de besætningerne. Batteriet SIXTUS afgav 21-skuds salut, og flådens skibe flagede over toppene. Endelig udførte flyvevåbnet en "FLY PAST" i lav højde over DANNEBROG med 3 formationer, bestående af F-104 STARFIGHTERS, F-35 DRAKEN samt F-16. H.M.Dronningen har over for Jagtkaptajnen udtrykt sin tilfredshed og glæde med den måde, hvormed hele arrangementet blev gennemført, hvilket i signal blev meddelt de deltagende enheder.

DANNEBROGs program for sommertogtet indeholder et besøg i Rønne med H.K.H.Prinsen om bord 26. maj, hvilken dato er sammenfaldende med H.K.H.Kronprins Frederiks fødselsdag og 50-års dagen for den første kommandohejsning i DANNEBROG. Desuden vil DANNEBROG besøge Skagen, Nakskov og Sejro samt overvære starten på kapsejladsen Sjælland Rundt. I forbindelse med den kongelige

families sommerophold på Marselisborg slot vil DANNEBROG anløbe Århus. Herefter begynder klargøring og udrustning til sommerens store togt til Grønland i anledning af 1000-års jubilæet for Erik den Rødes opdagelse af Grønland. Togtet vil vare fra medio juli til primo september og indeholde besøg i en lang række vestgrønlandske havne samt Thorshavn og Reykjavik.

(DNBR)

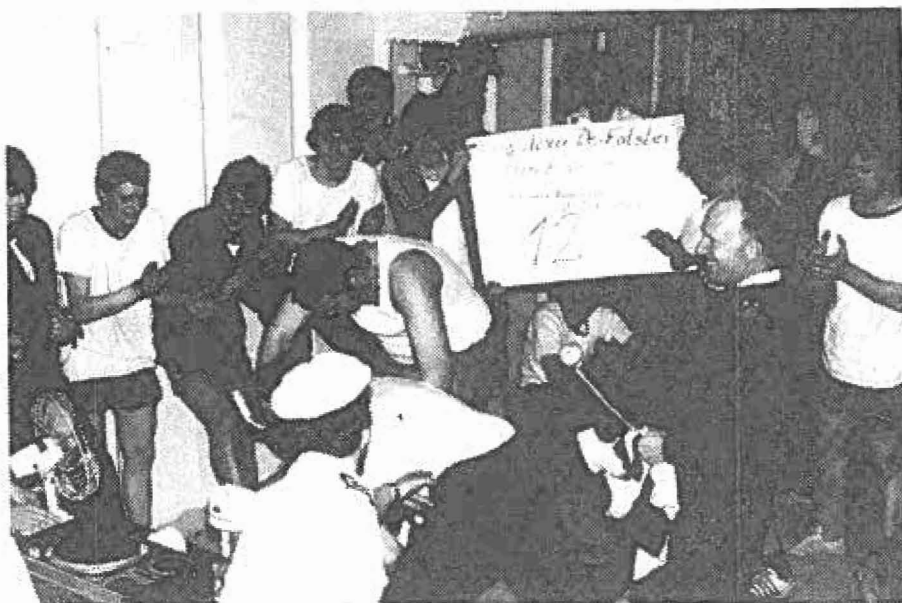
Rekord i kondicykelløb i Østersøen

I Søværns-Orientering 19/81 udfordrede skoleskibet MØEN andre skibe til et 24 timers kondicykelløb. I weekenden 1.-2. maj under sejlads i Østersøen tog FALSTER denne udfordring op med det resultat, at MØENS rekord blev slået med adskillige kilometer.

Lørdag kl. 1330 var kondicyklen fastspændt, kilometertælleren var nulstillet, belastningen var plomberet på 1,5 kg, og lægen stod klar med stopuret. Chefen lagde ud med den første "etape" på 5 minutter, og herefter forestod der 23 timer og 55 minutters hektisk kørsel for de i alt 67 deltagende menige og befalingsmænd.

Tidstavlen i "Tour de FALSTER" 1982

Søndag kl. 1330 præcis fløjtede chefen løbet af, og kilometertælleren stod da på 1204,2 kilometer, svarende til en gennemsnitsfart på 50,2 km/t. Eller med andre ord en distance, der svarer til FALSTERs netop afsluttede Englandstur: København - Ipswich nord om Skagen.

Løbsafslutningen

God planlægning og et godt teamwork og ikke mindst et godt humør var medvirkende til, at rekorden var slået med 294,7 kilometer, men det havde også kostet meget sved af mange heftige spurter.

(FALS)

Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus afvikler certifikatprøve

I dagene fra 15. til 23. april afholdt Søværnets Taktikskoles Kommunikationskursus Generaldirektoratet for Post og Telegrafvæsenets telegrafistprøve, der sigter på erhvervelse af Generelt Certifikat som Radiotelegrafist for i alt 6 elever, alle overkonstabler af radiolinien i søværnet.

Denne prøve, som 5 af eleverne bestod, var afslutningen på 26 ugers civiluddannelse for konstabler af radiolinien.

Eleven, som ikke bestod, har ret til efterprøve, som forventes afholdt medio juni 1982.

Endelig var en elev fra et tidligere hold til efterprøve. Eleven bestod prøven og erhvervede hermed ligeledes certifikatet.

Certifikaterne blev ved en højtidelighed på skolen overrakt de pågældende af Søværnets Taktikinspektør. Til stede var Chefen for Søværnets Konstabelskole samt repræsentanter for Post og Telegrafvæsenet og Søværnets Taktikskole.

(TAS)

Chefen for Søværnet aflægger besøg ved Beklædningsudsalget på Holmen

Chefen for Søværnet aflagde tirsdag den 18. maj besøg ved Søværnets Beklædningsudsalg på Holmen. I forbindelse med besøget var der rundvisning i Beklædningsudsalgets lokaler samt magasiner. Derefter orienteredes Chefen for Søværnet bl.a. om Beklædningsudsalgets organisatoriske placering samt om udsalgets hovedopgaver

- munderingsforvaltning og
- udsalgsvirksomhed samt om formålet med Beklædningsudsalget
- tilsikring af ensartethed og kvalitet i uniformeringen af søværnets jakkeklædte personel i overensstemmelse med de fastsatte uniformsbestemmelser for søværnet
- tilvejebringelse og i fornødent omfang lagerføring af uniformsgenstande med henblik på udlevering af fri overmundering til jakkeklædt militært og civilt uniformeret personel i søværnet, udlån af visse uniformsgenstande til personel i søværnet efter nærmere ordre samt salg til selvbeklædere m.fl. i forsvaret.

Efter rundvisning og orientering drøftedes forskellige udestående problemer på uniformsområdet. Chefen for Søværnet besluttede i samråd med Chefen for Søværnets Materielkommando at nedsætte et udvalg til belysning af disse problemer samt fremkomme med forslag til løsning heraf. Indledningsvis er Søværnets Våbeninspektør pålagt at fremkomme med forslag til kommissorium for udvalget.

(MST)

Marineforeningens Københavns afdeling overdrager mine til Københavns kommune

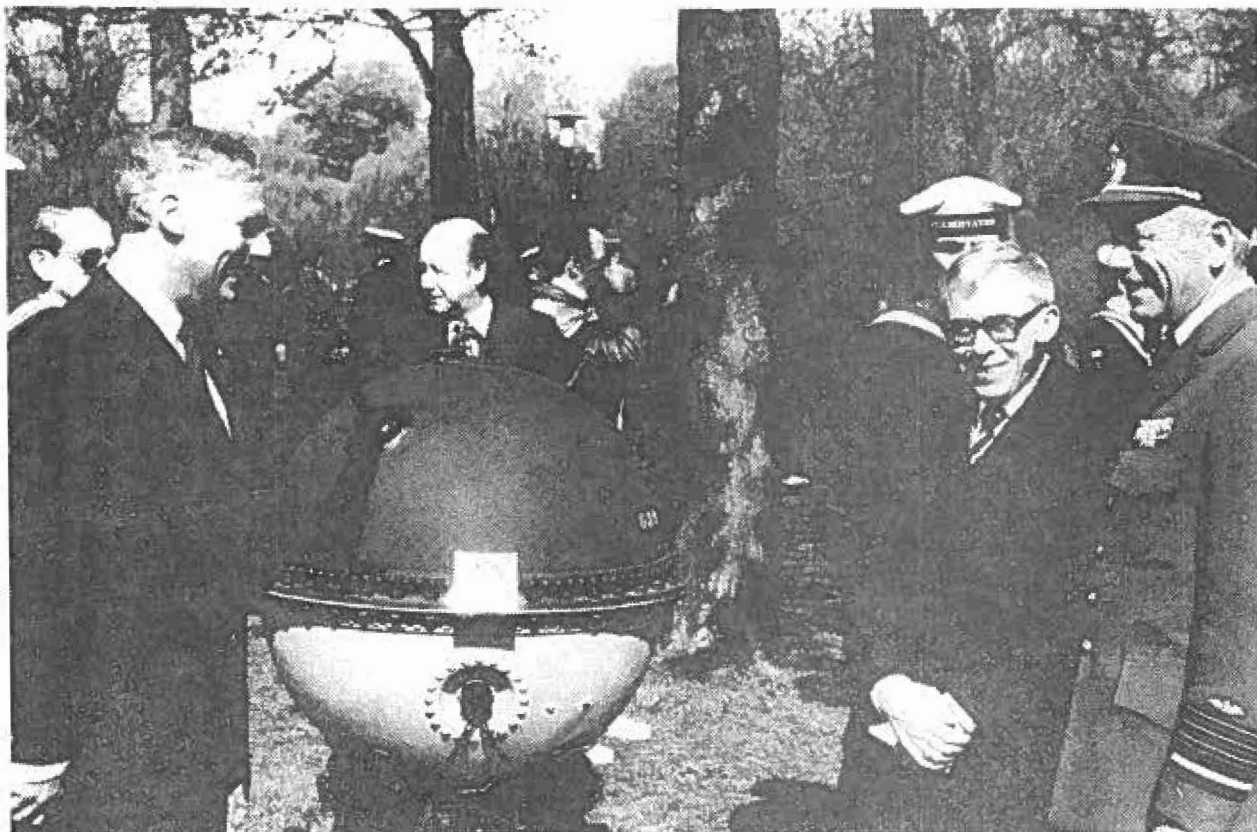
Marineforeningens Københavns afdeling overdrog ved en højtidelighed tirsdag den 11. maj en gammel dansk mine af typen 9A til Københavns kommune.

Minen var blevet overdraget afdelingen fra Søværnets Materielkommando. Ved Minedepot St.Dyrehaves bistand blev minen gjort i stand, således at minens komponenter var de originale, som minen blev "født" med i 1906.

Minen er opstillet ud for Frihedsmuseet i København.

Ved overrækkelsen til Københavns kommune, der var repræsenteret af formanden for Borgerrepræsentationen, hr. Knud-Erik Ziirsen, udtalte formanden for Marineforeningen, Københavns afdeling, Flemming Larsen bl.a.:

Minen efter afsløringen flankeret af til højre formanden for Københavns Borgerrepræsentation, hr. Knud-Erik Ziirsen, og Forsvarschefen, til venstre formanden for Marineforeningen, Københavns afdeling, Flemming Larsen

"Det er nu mange år siden, at Danmark oplevede de rigtigt trange tider, men ikke længere siden, end at vi fortsat bør huske og mindes de søfolk, der gav deres liv for vort fædreland. Disse søfolk, der passede deres arbejde, levede så farligt, at mange til sidst døde i deres dont. Lad minen stå som et minde om disse mennesker, der satte livet til, for at vi kan leve i et frit Danmark."

Overrækkelsen, der bl.a. blev overværet af Forsvarschefen, sluttede med, at Søværnets Tamburkorps spille i Churchillparken.

(MF, KBH afdeling)

Indland kort

I forbindelse med Søværnets Konstabelskoles/Søværnets Idrætsforenings årlige standerhejsning blev Konstabelskolens nye bådehavn og masteskur officielt indviet torsdag den 29. april.

Efter standerhejsning og indvielse var skolen og idrætsforeningen værter ved et kontaktarrangement for særligt indbudte, specielt de nærmeste naboer, så som Amagerværket, Carl Nielsen A/S, Københavns Havnevæsen, B & W, Sundby Sejlklub, Sejlklubben Lynetten og andre. Chefen for Søværnets Konstabelskole gav herunder en kort redegørelse for Margretheløvs historie og nuværende virke.

---ooOoo---

Chefen for Søværnet ledsaget af medarbejdere fra Marinestationen aflagde tirsdag den 25. maj besøg ved Marinestation Anholt. I forbindelse med besøget blev admiralen af chefen orienteret om øen Anholts og marinestationens historie og organisatoriske placering samtidig med, at admiralen blev orienteret om uddannelses- og træningsniveau. Efter en kort rundtur på Anholt returnerede Chefen for Søværnet med LYNX-helikopter til Flyvestation Værløse.

---ooOoo---

DANSKE SOLDATERSANGE OG VISER

Med illustrationer af historiske uniformer

"Danske soldatersange og viser" er titlen på et sanghefte udgivet af Jægerspris Reklame Aps. Heftet er illustreret med de skiftende tiders uniformer i farver. Forsvarskommandoens Presse- og Informationstjeneste har udtalt, at den finder sangheftet særdeles velegnet til at blive præsenteret inden for forsvarets forskellige grene samt i soldaterforeninger og hos forsvarsbrødrene.

F l å d e b e s ø g

Det britiske inspektionsskib LINDISFARNE (ISLAND-klassen) aflægger uofficielt besøg i Thorshavn 8.-10. juni. Chef vil være kaptajnløjtnant C.V.Ellison. Samlet besætning: 40 mand.

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet MOSEL (RHEIN-klassen), minestrygerne PERSEUS, PLUTO, NEPTUN, WIDDER, HERKULES, FISCHE, GERMA, DENE^WB, JUPITER, ALTAIR og WEGA (SCHÜTZE-klassen), aflægger uofficielt besøg i København 11.-14. juni. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn R.Blödorn om bord i MOSEL. Samlet besætning: 57 officerer samt 568 andre befalingsmænd og menige. Herudover vil der befinde sig 7 kuwaitiske officerer om bord.

En vesttysk styrke, bestående af minestrygerne SIRIUS, SCHÜTZE, POLLUX, MARS og SPICA (SCHÜTZE-klassen), aflægger rutinebesøg i Køge 12.-14. juni. Chef for styrken vil være orlogskaptajn Bleck om bord i POLLUX. Samlet besætning: 21 officerer samt 162 andre befalingsmænd og menige.

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet DONAU (RHEIN-klassen) samt missilkanonbådene S 61, S 62, S 63, S 64, S 65, S 66, S 67, S 69 og S 70 (Type 143-klassen), aflægger rutinebesøg i Aalborg 12.-14. juni. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn H.Frank. Samlet besætning: 53 officerer samt 474 andre befalingsmænd og menige.

Det belgiske undersøgelsesfartøj ketchen ZENOBE GRAMME aflægger rutinebesøg i København 15.-18. juni. Chef vil være kaptajnløjtnant M.Hanton. Samlet besætning: 2 officerer samt 5 andre befalingsmænd og menige.

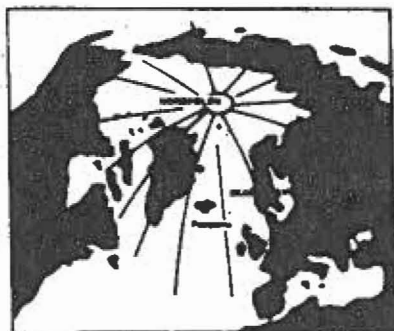
Det franske havundersøgelsesskib ESPERANCE aflægger rutinebesøg i Thorshavn 17.-18. juni. Chef vil være orlogskaptajn Le Dreff. Samlet besætning: 10 officerer, 25 andre befalingsmænd og 33 menige.

Den norske undervandsbåd ULA (Vesttyske Type 207-klasse) aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 18.-21. juni. Chef vil være kaptajnløjtnant J.Berggrav. Samlet besætning: 12 officerer og 9 menige.

En svensk styrke, bestående af minelæggerne MUL 13, MUL 16, MUL 18 samt fartøjerne BVG 63, BVG 70 og BVK 72, aflægger rutinebesøg i Rønne 18.-20. juni. Chef for styrken vil være oberst L.Kjell. Samlet besætning: 122 mand.

En norsk skoledeling, bestående af korvetterne AEGER og SLEIPNER, aflægger rutinebesøg i København 18.-21. juni. Chef for styrken vil være chefen for AEGER, orlogskaptajn A.Lothe. Chef for SLEIPNER vil være orlogskaptajn G.Guhnfeldt. Samlet besætning: 31 officerer, 47 konstabler og 48 andre menige.

Udland kort

Den amerikanske flåde søsatte 13. april i Seattle patrulje-hydrofoil-missilfartøjet (Patrol Hydrofoyl Missile Ship) PHM-2, der blev navngivet USS HERCULES.

Fartøjet indgår i en serie på fem enheder, der sammen med USS PEGASUS (PHM-1) skal indgå i en nyoprettet eskadre, der bliver baseret i Key West i Florida.

USS HERCULES er 40 meter lang og 8,6 meter bred og har et displacement på 230 tons. Når skibet sejler som displacementsfartøj, fremdrives det af to dieselmotorer, der virker gennem vanddyser. I den hydrofoilbårne tilstand fremdrives fartøjet af en enkelt gasturbine, der gennem en enkelt vanddyse giver fartøjet en fart på over 40 knob. Armeringen vil bl.a. omfatte en 76 mm kanon samt overflade-til-overflade-missiler. Besætningen består af 21 mand. Skibsklassens opgaver er overvågnings- og patruljevirkomhed, bekæmpelse af overfladeskibe samt andre specialopgaver.

---oo0oo---

Atomdrevet fragtskib til Ishavsfarten. Skibstrafikken langs den sovjetiske Ishavskyst vil blive udvidet væsentligt med et nyt atomdrevet fragtskib, som forener en isbryders egenskaber med et roll-on/roll-off containerskibs.

Der er dog den forskel, at skibet i stedet for almindelige containere vil medføre 73 små lægttere, som kan sættes i vandet

med skibets eget kranudstyr, og derpå bugseres ind til selv ganske primitive landingspladser.

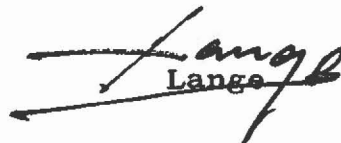
Denne operation vil kun tage en snes minutter, hvorefter skibet fortsætter til næste destination.

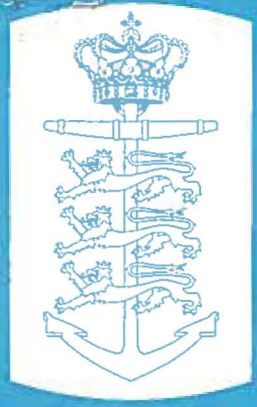
Returladninger vil blive sendt ud med lægterne, som skibet afhenter på tilbagevejen - igen med omkring 20 minutters ophold.

Ved hjælp af sit maskineris 40.000 hk vil skibet være i stand til ved egen kraft at gå frem gennem middelsvår is. Skulle der vise sig vanskeligere forhold, kan skibet slæbes af en kraftigere isbryder, idet bovpartiet er konstrueret med henblik herpå, så de to fartøjer kan operere sammen mod de værste ishindringer, der kan optræde.

Det nye fragtskibs linier er noget usædvanlige. Dels er bovpartiet udformet som på en isbryder, dels er overbygningen rykket helt forud mod stævnen for at give mest muligt dæksareal til lægterne.

Mandskabskvartererne er rigeligt over normal standard med gode fritidsforhold, hvad der lægges særlig vægt på under de lange togter i Ishavet med de barske forhold, der råder der, skriver pressebureauet APN.

LANGE

SØVÆRNS-ORIENTERING

Styrken i formation i Texelstroom med LOSSEN forrest i billedet

Kabelminelæggeren LOSSENS forår i NATOs stående Minerydningsstyrke

Efter at have været isforlagt til Hirtshals i januar måned afgik LOSSEN sammen med minestrygerne ULVSUND og ALSSUND 10. februar for at indgå i NATOs stående Minerydningsstyrke i Kanalområdet, STanding NAVal FORce CHANnel (STANAVFORCHAN) i Rosyth, Skotland.

I STANAVFORCHAN indgår permanent minestrygere/minehuntingere fra England, Holland, Belgien og Tyskland.

LOSSEN indgik som kommandoskib for styrkechefen, der tog ophold om bord med en stab, bestående af 1 engelsk operationsofficer og 3 hollandske og 1 tysk pettyofficer samt 1 hollandsk menig.

Jobbet som kommandoskib i en minerydningsstyrke som STANAVFORCHAN er interessant og mangeartet. Udover at huse styrkechefen med stab deltager skibet i den almindelige øvelsesaktivitet, og det er kommandoskibets opgave uden for øvelsestiden at forlægge styrken i formation til næste øvelsesområde.

En hovedopgave for kommandoskibet er at lytte broad-cast (B/C) fra land og videresende relevante signaler til styrkens skibe på inter-ship RATT.

I perioder lyttedes både STANAVFORCHANs normale B/C samt den aktuelle myndigheds operations B/C, hvorfor skibets radio-station forståeligt nok var afhængig af effektivt virkende materiel samt et travlt sted for det tjenstgørende kommunikationspersonel.

Fastelavn blev fejret under opholdet i Newcastle

I uge 7 deltog STANAVFORCHAN i øvelsen Joint Maritime Course i Firth of Forth området sammen med overfladeenheder og ubåde fra flere NATO-lande.

Efter besøget i Newcastle indgik styrken i uge 8 og 9 i den hollandske nationale øvelse NEWCASTLE ENCOUNTER afbrudt af et besøg i Den Helder i Holland og med afslutning i Newcastle.

Under besøgene i Newcastle erfarede de danske deltagere i STANAVFORCHAN, at Danmark her har et særdeles aktivt og gæstfrit konsulpar, Mrs. og Mr. Atkinson, som i høj grad medvirkede til, at besøgene blev heldigt gennemført.

NEWCASTLE ENCOUNTER var en øvelse på 2 uger med våbentræning, sømandskab og minestrygning. Øvelsen foregik i Nordsoen ud for Englands østkyst. Vejret forhindrede dog lægning og strygning af miner.

Efter et ophold i Ostende, Belgien, udlagde LOSSEN 35 øvelsesminer som forberedelse til en national belgisk øvelse i uge 11 og 12. Her blev STANAVFORCHAN tilsmilet af et lidt mindre dårligt vejr, og det lykkedes ca. 15 minerydningsenheder at stryge/finde 30 af de udlagte øvelsesminer.

24. marts forlod de danske enheder STANAVFORCHAN i tæt tåge. LOSSEN for atter at vende tilbage 21. april som kommandoskib i styrken under øvelse BLUE HARRIER.

Efter øvelse BLUE HARRIER deltog LOSSEN i styrkechefsskifte-arrangementet i Wilhelmshaven, hvor den vesttyske orlogskaptajn Jacoby overtog kommandoen over styrken efter den hollandske orlogskaptajn Harberts.

LOSSEN har erfaret, at effektive kommunikationsfaciliteter og dygtigt personel, en perfekt virkende radar samt ferskvand til alle i styrken er det væsentlige for et kommandoskib i STANAVFORCHAN.

Vejrgudernes idelige lavtryk vest for Danmark i denne vinter og dette forår har dels øget besætningens tillid til skibet, dels bidraget til, at alle om bord har fået operativt udbytte af den gennemførte øvelsesvirksomhed med minerydningsstyrken - herunder også minelægning - samt at alle var en række gode oplevelser rigere, da togtet sluttede medio maj.

(LOSE)

Inspektionsskibene siger farvel (og tak) til ALOUETTE III

5. maj sagde Inspektionsskibseskadren farvel til ALOUETTE III-helikopteren, da M-019 afsluttede den sidste operative udstationering på inspektionsskibet FYLLA. Dermed sattes punktum for næsten 20 års operativ anvendelse på Færøerne og Grønland. Begivenheden markeredes om bord i FYLLA på Flådestation Frederikshavn, og mange var mødt op for at tage en vemodig afsked og udtrykke anerkendelse af den indsats, der har været ydet af ALOUETTEN i de mange år.

Det er værd at understrege, at det har været en krævende opgave at operere ALOUETTEN fra en så lille platform, som inspektionsskibene er, specielt under de meget vanskelige vejrforhold, som de nordatlantiske farvande ofte byder på, men også at opgaven har været løst uden væsentlige uheld og uden tab af menneskeliv. Søværnet måtte påtage sig denne opgave som en pio-

Chefen for Inspektionsskibseskadren flankeret af Chefen for Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole - der var een af de første helikopterpiloter - og Chefen for Søværnets Flyvetjeneste - her fotograferet foran ALOUETTEN på FYLLAs helikopterdek (Foto: B.Jacobsen)

neropgave, idet der ikke var andre nationer, der kunne bidrage med erfaringer fra lignende forhold, men med voksende erfaring både hos piloterne og i inspektionsskibene har ALOUETTEN i tidens løb løst opgaver, som man fra begyndelsen ikke ville have troet kunne løses med en helikopter af denne type. Her er det navnlig de mange redningsaktioner, der huskes, specielt hvor disse har været gennemført under vanskelige forhold, hvor helikopteren alene gav mulighed for redning af menneskeliv.

ALOUETTEN har også gennem årene bidraget til en erkendelse af, at søværnets opgaver i de udstrakte områder ved Grønland og Færøerne kun kan løses ved en koordineret indsats af skibe og luftfartøjer, hvor specielt kombinationen skib og skibsbåren helikopter har vist sig særligt effektiv.

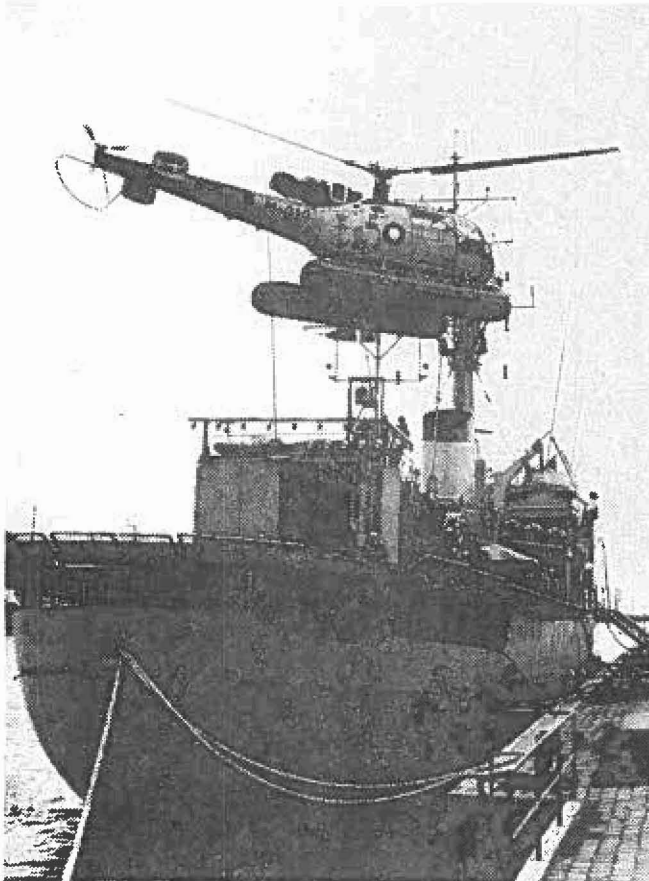
En af æresgæsterne var Chefen for Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, som var en af søværnets første helikopterpiloter, og som i sin logbog 5. august 1963 har anført:

"Fiskeriinspektion 1 t 45 min, en flyvning, der senere rapporteredes med følgende signal:

R- 051331Z AUG
FM VEDDEREN
TO FRK
INFO TEISTEN

1. Første operative helikopteroperation i søværnets historie foretaget i dag i farvandet nordvest for Myggenæs.
2. Trawlerrecce med close investigation af 3 britiske trawlere uden for grænsen foretaget i fordelagtige vejrforhold uden vanskeligheder med start og landing".

Chefen for Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole mindedes også det barske liv dengang, hvor udstationeringerne bl.a.

Sidste afflyvning (Foto:
B.Jacobsen)

som følge af det fåtallige personel var betydeligt længere end i dag. Til gengæld for sine mindeord om ALOUETTEN og for at slutte ringen deltog han som andenpilot ved afflyvningen og en æresrunde over Flådestation Frederikshavn, da M-019 med Chefen for Søværnets Flyvetjeneste som pilot lettede for sidste gang.

Inden afflyvningen udtalte Chefen for Inspektionsskibseskadren sin anerkendelse af ALOUETTENS indsats og opløste de signaler, som Chefen for Søværnets operative Kommando og Chefen for Søværnet havde sendt. Chefen for Søværnets operative

Kommando udtrykte sin tilfredshed med ALOUETTE-helikopternes indsats gennem en lang årrække og sagde videre, at selvom den sidste afflyvning ikke var udtryk for reduktion og nedskæring, men en følge af anskaffelse af en ny og avanceret helikopter, var det med et vist vemod, at flåden siger farvel til ALOUETTEN. Chefen for Søværnet udtrykte et "well done" til alle, der gennem 20 års nu afsluttet operativ anvendelse af ALOUETTE III havde medvirket til en høj professionel og sikkerhedsmæssig standard, en standard, der uden tab af materiel og personel havde sikret løsningen af ofte yderst vanskelige opgaver under forhold, der

havde stillet særdeles store krav til alle implicerede. ALOUET-
TEN fortsætter imidlertid i søværnet indtil udgangen af dette år,
dog kun med et begrænset antal fly, for at løse transport og over-
vågningsopgaver i Søværnets operative Kommandos område.

(ISE)

Chefen for Forsvarsstabens besøg på Færøerne

I dagene 25.-26. maj aflagde Chefen for Forsvarsstabens,
Generalløjtnant G.K.Kristensen, tjenestestedsbesøg på Færøerne.
Generalen var ledsaget af Chefen for Kontrol- og Varslingsgrup-
pen, Oberst F.Tingleff, og Major K.Helsø, Forsvarsstabens. Gæ-
sterne ankom med det nye fiskeriinspektionsfly, GULFSTREAM III,
til Vagar flyveplads og blev her modtaget af Chefen for Færøer-
nes Kommando.

IKK S.O.H. Laurb G.K.Kristensen O.B.Tingleff M.S. CLAUDS HELSØ FLV.
Modtagelse ved Færøernes Kommando

Programmet omfattede derefter sejlads med inspektionsski-
bet VÆDDEREN og flyvning med LYNX-helikopter til Thorshavn, be-
søg ved Færøernes Kommando og Flyvestation Thorshavn, visit hos
Rigsombudsmanden og besøg om bord i inspektionsskutteren MAAGEN.
Efter en reception i Chefen for Færøernes Kommandos bolig var
generalen vært ved en middag på hotel Hafnia.

Med kun en dag afsat til selve besøget var der lagt en
stram tidsramme for at kunne gennemføre ovennævnte program. Det
blev overholdt, og medvirkende hertil var de fine vejrforhold
hele dagen.

På post for helikopterflyvning med Chefen for Forsvarsstaben

Det var Chefen for Forsvarsstabens første besøg på Færøerne, og før afrejsen gav generalen udtryk for den oplevelse, det havde været, at møde Færøernes særprægede natur fra luften, til søs og på land. Generalen udtalte endvidere, at han havde fået et godt første-handsindtryk af, hvorledes enheder og personel af søværnet og flyvevåbnet varetager opgaverne i denne del af riget, og de vilkår og problemer, der knytter sig til forsvaret af Færøerne.

(FRK)

NYMFEN på besøg i sin adoptionsby Skælskør

Bevogtningsfartøjet NYMFEN blev adopteret af Skælskør 9. maj 1970. NYMFEN havde imidlertid ikke overrendt byen, idet der indtil i år ikke havde været aflagt Skælskør yderligere besøg. Det var det, der blev rådet bod på i april.

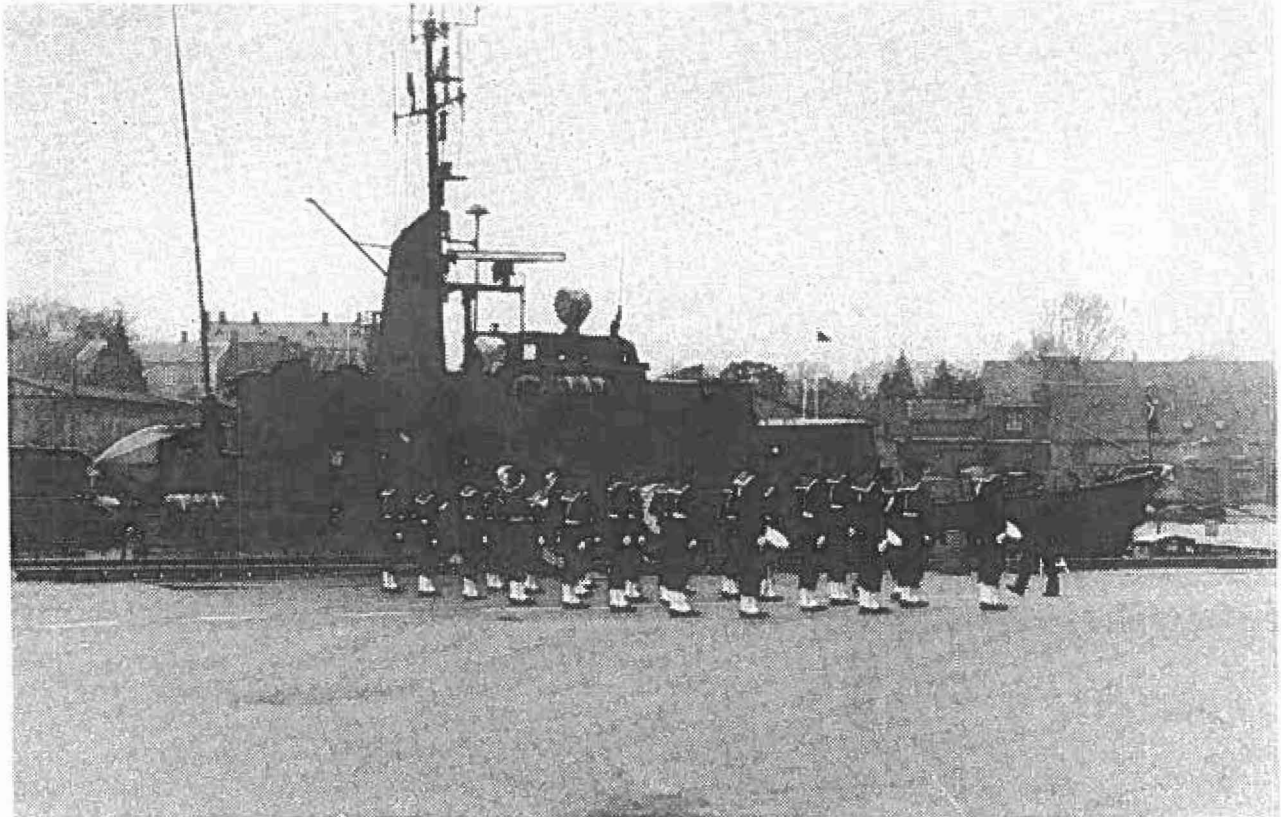
Sejlsugsuge 16, hvor NYMFEN var direkte underlagt Søværnets operative Kommando, afsluttedes med et anløb af Skælskør fra 23.-26. april.

NYMFEN havde i samarbejde med Skælskør Kommune udarbejdet et program for besøget. Programmet omfattede bl.a. besøg på det lokale bryggeri HARBOE, hvor der blev givet en grundig og interessant omvisning, fodboldkamp mellem et pigehold fra kommunens administration og NYMFEN og almindelig rundvisning i Skælskør. Fodboldkampen endte i øvrigt efter mange specielle og hidtil ukendte taklinger med resultatet 6 - 6.

Uden for programmet havde Skælskør desuden arrangeret en bustur for NYMFENS besætning til det smukke område syd for Skælskør, hvor der er flere store herregårde med tilhørende fugle-reservater.

NYMFEN var under besøget vært ved et traktement fredag aften og ved en frokost lørdag. I begge arrangementer deltog Søværnets Tamburkorps med såvel spil som tattoo på kajen.

NYMFEN ved kaj i Skælskør - i forgrunden Søværnets Tamburkorps (SVN FOT)

Der var således skabt en pæn og festlig ramme om begivenhederne, hvilket honoreredes ved, at mange mennesker fra Skælskør lagde turen om ad havnen for at se på.

Både lørdag og søndag eftermiddag var NYMFEN åben for offentligt besøg om bord, og mange af byens borgere besigtigede deres adoptionsskib. I disse besøgstider underholdt Skælskør Marinegarde på havnen - een af de mange ting, der gjorde, at NYMFEN følte sig velkommen i byen.

Besøgets sidste programpunkt var et særdeles nydeligt traktement i form af en frokost, som Skælskør Kommune var vært ved for alt vagtfrit personel.

Med ønsket om snarest muligt atter at aflægge et besøg forlod NYMFEN glad og tilfreds Skælskør mandag morgen efter et vellykket weekendophold og er nu igen tilbage på den rutinemæssige patruljetjeneste i vore sydøstlige farvande.

(NYMF)

Glimt fra søværnets hverdag

Klargøring (SVN FOT)

Mineudlægning er en af de opgaver, flere af flådens skibe skal kunne udføre.

Her demonstreres for Chefen for Søværnets operative Kommando lægning af miner med sidelægningsapparat i bevogtningsfartøjet NYMFEN.

Udlægning (SVN FOT)

Sea Day 82

Den 23. juni vil NATOs 2 stående flådestyrker - STanding NAVal FORce AtLANtic og STanding NAVal FORce CHANnel - få besøg af Det nordatlantiske Råd og NATOs Militærkomite, under sejlads i Kattegat og Skagerrak. Den såkaldte Sea Day 82. NATOs generalsekretær, dr. Joseph Luns, vil være i spidsen for de besøgende, der omfatter NATO-ambassadører, de permanente repræsentanter ved NATOs Militærkomite samt Chefen for Søværnet.

Programmet for Sea Day 82 er blevet udarbejdet af 2 af NATOs øverstkommanderende, nemlig den øverstkommanderende for de fælles allierede forsvarsstyrker i Kanalen, den britiske admiral Sir John Fieldhouse, og den øverstkommanderende for de fællesallierede forsvarsstyrker i Atlanterhavet, den amerikanske admiral Harry D. Train II.

Under besøget vil admiral Sir John Fieldhouse fungere som vært bistået af Chefen for Søværnet.

Gæsterne vil under besøget få lejlighed til at overvære en række typiske øvelser udført af de 2 styrker. I demonstrationerne indgår bl.a. artilleriskydninger mod overflademål, modforholdsregler mod undervandsbåde og miner, overførsel af forsyninger mellem enhederne, det såkaldte Replenishment-at-sea, samt angreb udført af danske torpedobåde og fly.

I forbindelse med besøget vil gæsterne få lejlighed til at afvikle besøg i begge flådestyrker.

I STANAVFORLANT indgår destroyere og fregatter fra 7 NATO-lande. Flagskibet er den canadiske destroyer HMCS HURON, og derudover indgår USS SELLERS (USA), HNLMS VAN KINSBERGEN (Holland), FGS HAMBURG (Forbundsrepublikken Tyskland), PNS ALMIRANTE MAGALHAES CORREA (Portugal), HMS ARETHUSA (Storbritannien) og HDMS PEDER SKRAM (Danmark). Endvidere indgår forsyningseskibet FGS EIFEL (Forbundsrepublikken Tyskland) i styrken.

I STANAVFORCHAN indgår minestrygningsfartøjer fra 6 NATO-lande. Udover flagskibet FGS FLENSBURG (Forbundsrepublikken Tyskland) indgår FGS FULDA (Forbundsrepublikken Tyskland), BNS TRUFFAUT (Belgien), HNLMS DRACHTEN og HNLMS NAARDEN (Holland), HMS KIRKLISTON (Storbritannien) og HDMS ULVSUND (Danmark).

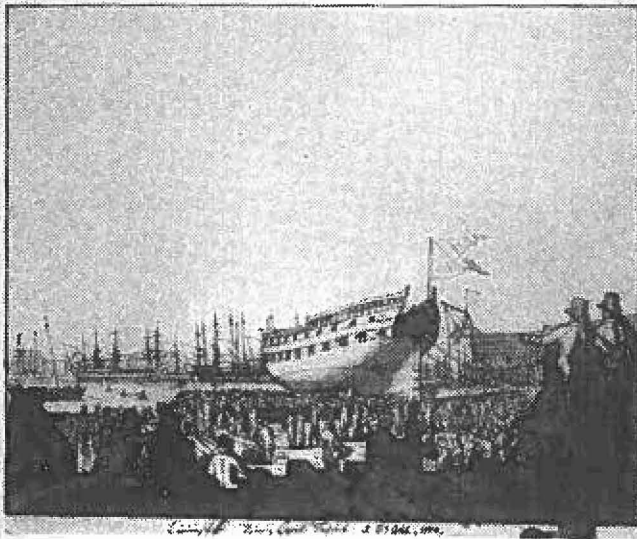
Styrkerne vil operere ud fra Flådestation Frederikshavn, hvortil de ankom fredag den 18. juni.

(MST)

Kampen ved Sjællands Odde i 1808 set i større historisk ramme

Stenstrup Museum, beliggende i Odsherred mellem Lumsås og Højby, fejrer den 9. og 10. juni sit 75 års jubilæum. Denne begivenhed har museet ønsket at markere ved afholdelse af en særudstilling om søslaget ved Sjællands Odde den 22. marts 1808.

KATALOG

SÆRUDSTILLING

Søslaget ved Sj. Odde i 1808 set i en større historisk ramme.
Åbningstider: 1. april til 31. oktober, daglig kl. 10-00-16 00, undtagen mandag.
Stenstrup Museum, Stenstrupsvej 66, 4573 Højby Sj., tlf. 03-42 20 27.

Katalogets forside med billede af linieskibet PRINS CHRISTIAN FREDERIKS stabelafløbning

forsøge at fremhæve de begivenheder under Englandskrigene, hvori søslaget har sin umiddelbare sammenhæng.

Udstillingen, der udover egne genstande bygger på udlån fra andre institutioner, er åben daglig 1000 - 1600 undtagen mandag i perioden 1. april til 31. oktober 1982.

(MAS ODD)

Indland kort

Forsvarsministeriet har til Søværnets operative Kommando og Chefen for Torpedobådseskadren videresendt Folketingets Forsvarsudvalgs tak til Forsvarsministeren for demonstrationssejladsen med torpedobådene 17. maj. I signalet hedder det:

"Forsvarsministeren har fra formanden for Folketingets Forsvarsudvalg modtaget følgende: "Må jeg på udvalgets vegne takke for den meget vellykkede demonstrationssejlad med flådens torpedobåde den 17. maj. Vi fik allesammen et godt indtryk af eskadrens anvendelsesmuligheder og var imponerede over den præcision, hvormed turen blev gennemført. Jeg vil bede dig overbringe udvalgets tak til admiral Thiede og det personel i søværnet, der har medvirket i forbindelse med afviklingen af arrangementet", hvilket herved meddeles af ministeren under henvisning til SUENSONs signal 171712z maj 82".

Marinestaben kan supplerende oplyse, at signalets tekst var "Fra Forsvarsministeren - WELL DONE".

---ooOoo---

Chefen for Søværnet ledsaget af repræsentanter fra Marinestaben inspicerede fredag den 4. juni Søværnets Frømandskorps på Torpedostation Kongsøre.

Inspektionen havde til formål at kontrollere Frømandskorpsets uddannelse, tilstand, operative formåen og sikkerhed samt at vejlede på disse områder og assistere, hvor foreliggende problemer ikke har kunnet løses ved egen foranstaltning.

Der var rundvisning, hvor bl.a. forskelligt dykkermateriel var fremlagt, samt besøg i Frømandskorpsets nyindrettede magasiner. I forbindelse med orienteringen kom Chefen for Frømandskorpsets ind på samarbejdet med andre værn og NATO-allierede. Ligeledes blev korpsets geografiske placering fremhævet for sin velgennede beliggenhed, ikke mindst under hensyntagen til uddannelsernes gennemførelse. Som eksempel herpå nævntes muligheden for her at gennemføre en speciel form for svømning på en iltdistancebane. Det er vanskeligt at finde andre baner med samme gode betingelser - klart vand. Videre blev eksisterende uddannelsesplan og Frømandskorpsets foreløbige forslag til revision heraf gennemgået. Orienteringen afsluttedes med en gennemgang af et typisk kalenderår, visende korpsets mangeartede aktiviteter.

Ved den afsluttende parade udtrykte Chefen for Søværnet sin tilfredshed med inspektionen.

---oo0oo---

F l å d e b e s ø g

Den franske fregat AMYOT D'INVILLE (Type A 69-klassen) aflægger rutinebesøg i København 25.-28. juni. Chef vil være orlogskaptajn Pezard. Samlet besætning: 6 officerer, 32 andre befalingsmænd og 42 menige.

Den amerikanske fregat USS THOMAS C.HART (KNOX-klassen) aflægger rutinebesøg i Aalborg 29.juni til 6. juli. Chef vil være orlogskaptajn F.R.Whalen. Samlet besætning: 23 officerer samt 268 andre befalingsmænd og menige.

Det britiske patruljefartøj HMS KINGFISCHER (BIRD-klassen) aflægger uofficielt besøg i Nykøbing Mors 30. juni til 5. juli. Chef vil være premierløjtnant J.Donaldsen. Samlet besætning: 20 mand.

De britiske opmålingsskibe HMS FOX og HMS FAWN (BULLDOG-klassen) aflægger uofficielt besøg i Åbenrå 1.-5. juli. Chef for HMS FOX vil være kaptajnløjtnant P.Wellsted, og chef for HMS FAWN vil være kaptajnløjtnant R.K.Jamiesen. Samlet besætning: 76 mand.

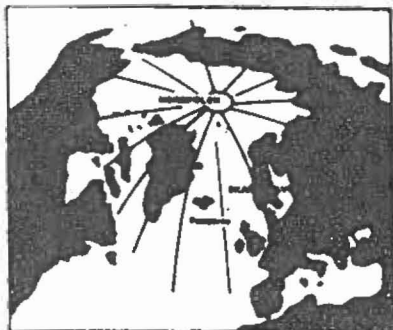
Det hollandske opmålingsskib BLOMMENDAL (BUYSKES-klassen) aflægger rutinebesøg i Esbjerg 2.-5. juli. Chef vil være kaptajnløjtnant G.J.Muis. Samlet besætning: 6 officerer, 6 andre befalingsmænd og 31 menige.

En hollandsk styrke, bestående af minejagerne VEERE og DRUNEN, ministrygerne NAALDWIJK og dykkerskibet WOERDEN (alle DOKKUM-klassen) samt ministrygerne HOUTEPEN og LACOMBLE (VAN STRAELEN-klassen), aflægger rutinebesøg i Århus 2.-5. juli. Chef for styrken vil være orlogskaptajn W.H.Franken om bord i WOERDEN. Samlet besætning: 166 mand.

Den amerikanske kystvagts isbryder USCGC NORTHWIND (WIND-klassen) aflægger rutinebesøg i Grønnedal 24.-25. juni. Chef

vil være orlogskaptajn W.A.Anderson. Samlet besætning: 21 officerer samt 140 øvrige besætningsmedlemmer.

Udland kort

Den første af 15 projekterede minejagere af TRIPARTITE-klassen til den franske flåde, ERIDAN, afholdt i april måned prøvesejladser ud for Lorient, hvor skibet blev bygget. Fartøjet er det første i en forventet serie på 40 enheder, der bygges i et samarbejde mellem Frankrig, Holland og Belgien. Enhed nummer to i serien, den hollandske ALKMAAR, søsattes i maj med "ship-lift" i næsten færdigudrustet tilstand - fra værftet Van der Giesen-de Noord-Alblassersam. Bygningen af de belgiske enheder afventer påbegyndelse, skriver tidsskriftet "MARITIME DEFENCE".

---oo0oo---

Den vesttyske flåde højste 7. maj kommando i fregatten BREMEN, der hermed var den første fregat af Type-122-klassen til operativ tjeneste. Type-122-klassen mangler endnu forsvarssystemer mod lavtgående missiler, men disse vil blive installeret i løbet af ca. 2 år. Type-122-klassen skal afløse de allerede udgåede jagere af FLETCHER-klassen og en del af fregatterne af KÖLN-klassen, skriver Forsvarsattachéen fra Bonn.

---oo0oo---

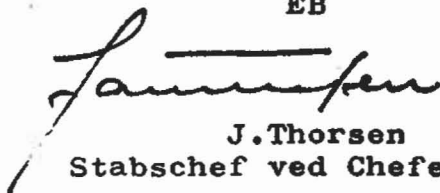
Tankskibe med dobbelt-skrog. Skibsværftet i Kertj på Krim har indledt bygningen af en ny serie tankskibe.

Fartøjerne bliver 225 meter lange og bygges med dobbelt skrog, hvorved der opnås praktisk taget fuld sikkerhed mod enhver form for oliespild ved lækage.

Det inderste skrog, som bestemmer nyttelastens omfang, er delt op i 14 tanksektioner, som kan bruges til fire forskellige typer olie. Dette inder-skrog er beskyttet ved det ydre skrog. Der er godt to meter hulrum mellem de lag plader, og dette hulrum fungerer som en luftpude, men kan også bruges som ferskvandstank om nødvendigt.

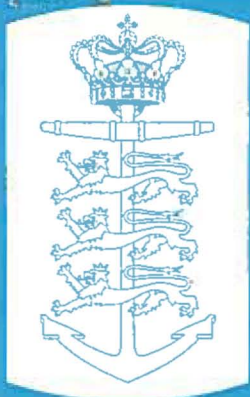
Skibene bliver på 65.000 tons og får en sejl fart på 16 knob. Alle funktioner - indbefattet rensning af tankene - er fuldt mekaniserede. De er bygget med ringe dybgående og behøver altså ikke dybvandshavne for at gå til kaj, skriver pressebureauet APN.

EB

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Thorsen', with a horizontal line above the name.

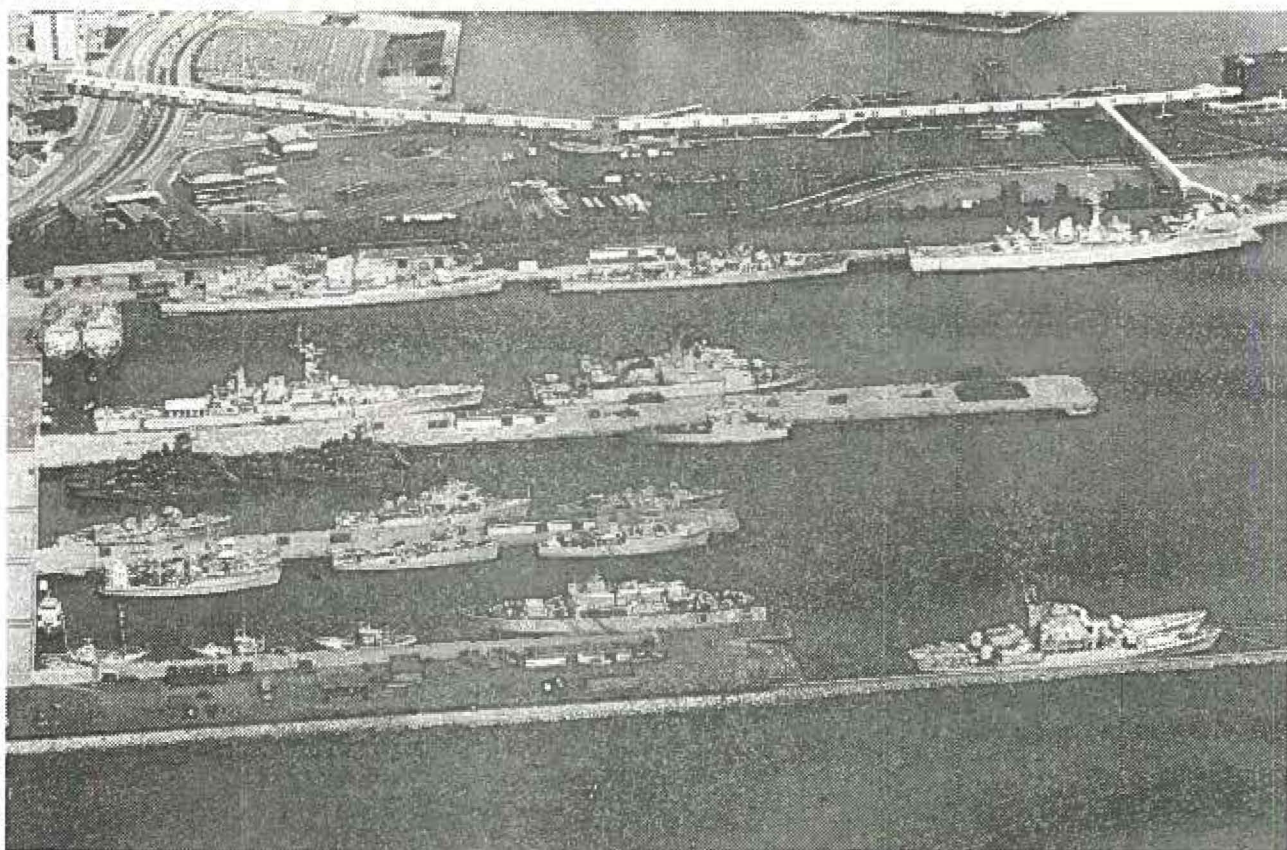
J. Thorsen
Stabschef ved Chefen for Søværnet

SØVÆRNS- ORIENTERING

NATOs "Sea Day 82" afviklet.

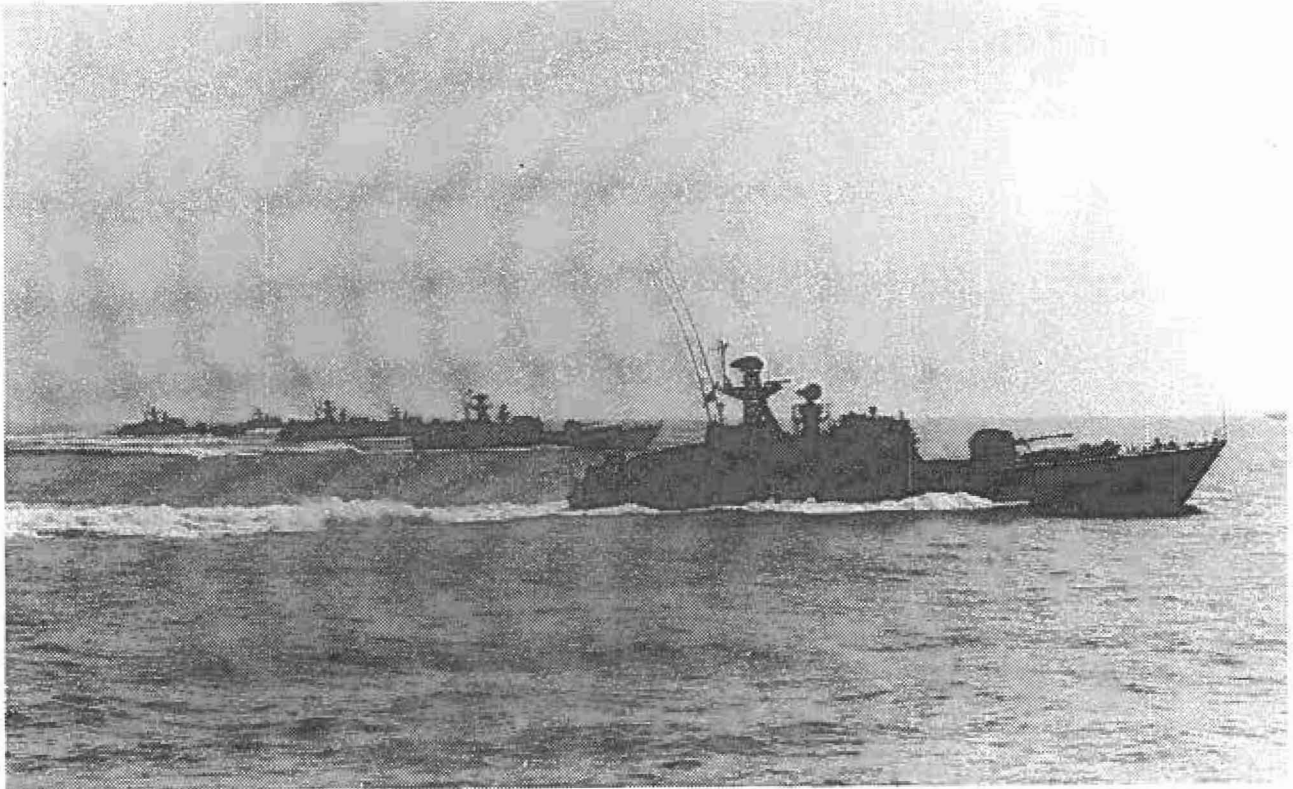
De deltagende nationers enheder fortøjet på Flådestation Frederikshavn. (SVN FOT)

De stående NATO-flådestyrker, Standing Naval Force Atlantic (STANAVFORLANT) og Standing Naval Force Channel (STANAVFORCHAN) gennemførte NAC/MC Sea Day 82 den 23. juni.

NAC/MC Sea Day er en årligt tilbagevendende begivenhed, hvor NATOs Generalsekretær, Det Nordatlantiske Råd og NATOs Militær Komité samt de operative myndigheder besøger skibene.

Formålet med Sea Day er at demonstrere styrkernes operative formåen og at give gæsterne muligheder for at møde besætningerne.

Chefen for Søværnets operative Kommando stod som arrangør af begivenhederne, der blev afviklet fra Flådestation Frederikshavn med øvelser i Kattegat og Skagerrak. Den danske støtte blev givet af Flådestation Frederikshavn, 2. Fregatdivision, 2. Minelæggerdivision, Torpedobådseskadren, Søværnets Flyvetjeneste og Kattegats Marinedistrikts kuttere. Derudover bidrog Flyvertaktisk Kommando med Draken- og F-16-fly, og den tyske marine med forsynings-skibet EIFEL og patruljefly.

Enheder fra Torpedobådseskadren under evolering. (SVN FOT)

Programmet blev afviklet som planlagt og var favoriseret ved godt vejr. Der blev gennemført minerydningsoperationer af STANAVFORCHAN, som bragte en øvelsesmine til eksplosion, og STANAVFORLANT udførte søbåren forsyning, artilleriskydning og en antiubådsdemonstration. Programmet blev afsluttet med angreb af Torpedobådseskadren og 2. Fregatdivision støttet af fly fra Flyvertaktisk Kommando.

(SOK)

Fregatten PEDER SKRAMs togt med NATOs stående styrke.

For 3. gang i sin nuværende periode under kommando har fregatten PEDER SKRAM deltaget i Standing Naval Force Atlantic. (STANAVFORLANT).

I PEDER SKRAM's besætning findes adskillige "veteraner" fra flere tidligere STANAVFORLANT togter. Dette fremgik af to begivenheder på togtet - første gang 15. juni, hvor 21 befalingsmænd og konstabler samledes for at fejre 3-året for fregattens sidste kommandohejsning og de pågældendes tilkommandering. Anden gang da oversergent V.O.W. Pedersen af chefen for STANAVFORLANT ved afskedsparaden 25. juni fik overrakt en cigaretlighter med inskription i anledning af oversergentens 10. togt med danske fregatter i styrken.

PEDER SKRAM afgik fra Holmen 30. april og efter 2 dage med intens øvelsesvirksomhed og kontrol af våbensystemer, indgik fregatten i STANAVFORLANT 3. maj i Wilhelmshafen.

Første øvelse med styrken var øvelse "ATTIC AGENT", en samarbejdsøvelse mellem NAEW (NATO Airborne Early Warning) fly og skibe udrustet med taktiske datasystemer.

Efter igen et kort anløb af Wilhelmshafen påbegyndtes forlægningen til sydligere områder, hvor næste større øvelse skulle finde sted. En forlægning med enheden er en travl tid for skibene. Et omfattende program sørger for, at besætningerne holdes i ånde. Blinksinalering, flagsinalering, radioøvelser, procedureøvelser for personel, O-rums manøvrer i formationer og mindre taktiske øvelser, hvor f. eks. styrkens helikoptere simulerer angribende torpedo- og missilbåde er blot nogen af emnerne fra et intensivt forlægningsprogram. Herudover er der den tilbagevendende "refueling" fra styrkens flådetankskib, overførsler af personel med helikopter eller "Light Jackstay".

Biscaya bugten viste sig fra sin blæsende side og vejret var nok ikke helt, hvad man havde forestillet sig på disse efterhånden sydlige breddegrader. Eskadreøvelsen i marts måned, hvor det var dårligt vejr i 14 dage i træk, sad imidlertid i benene endnu og besætningen viste igen, at beredskab og operativ effektivitet kan opretholdes i fregatten selv under ret ugunstige vejrforhold.

PEDER SKRAM modtager - under gang - olie fra det canadiske tankskib PROTECTEUR.

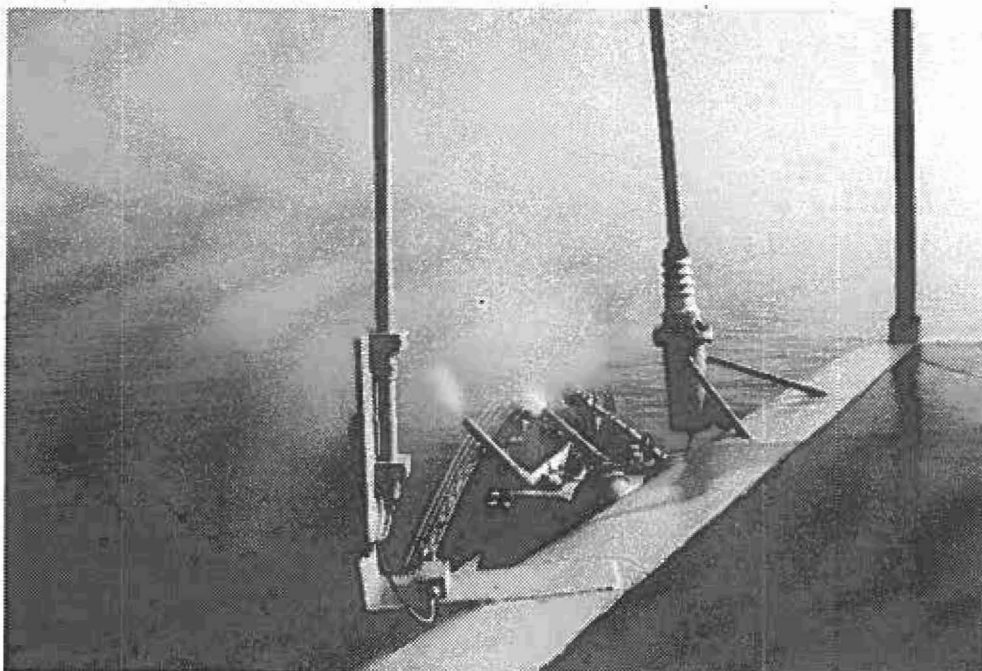
I området ud for Lissabon begyndte varmen og bortset fra ankomstdagen, var besøget i Lissabon begunstiget af dejligt sommervejr.

Ved anløb af Lissabon bestod styrken af HMCS HURON, der var flagskib, USS SELLEKS, HMS DANAE, HNLMS VANNES, FGN HAMBURG, HDMS PEDER SKRAM og tankskibet HMCS PROTECTEUR. HURON og PROTECTEUR er udrustet med 2 helikoptere hver, VANNES og DANAE hver én - så det var en betragtelig "luftflåde", der stod til styrkens rådighed ved indledningen til øvelsen "OPEN GATE", hvor opgaven for STANAVFORLANT var at eskortere en konvoj fra farvandet ud for Nordvest Afrika gennem Gibraltarstrædet og videre fra Middelhavet tilbage til Lissabon. Undervejs ville konvojen blive udsat for angreb fra fly, overfladekampenheder og ubåde.

Først skulle styrken imidlertid "slappe af" i Lissabon. Et flådebesøg med STANAVFORLANT er ikke nogen "sommerferie". Foruden den løbende skibsvedligeholdelse involveres besætningerne i et omfattende program, der indebærer officielle receptioner under udfoldelse af stort ceremoniel, offentligt besøg ombord, børneselskaber, skibspatruljevirkksomhed, sportskampe, busture og arrangementer i byen. Alt indgår i en "public relation" virksomhed, som er en vigtig opgave for NATO's stående Atlanterhavsstyrke.

I Lissabon var hovedbegivenheden imidlertid ikke STANAVFORLANT's men Pavens besøg, og nogle grå hår hos stabsofficererne stammer utvivlsomt fra forsøget på at få styrkens program gennemført på trods af, at hele Portugal var optaget af at høre og se paven.

Fra besøget i Lissabon skal fremhæves den danske ambassades og det danske konsulats venlighed, imødekommenhed og gæstfrihed samt den effektive arbejdsindsats under PEDER SKRAM's ophold, kulminerende med en reception hos ambassadøren, hvor 10 officerer, 10 sergenter og 15 konstabler og værnepligtige deltog.

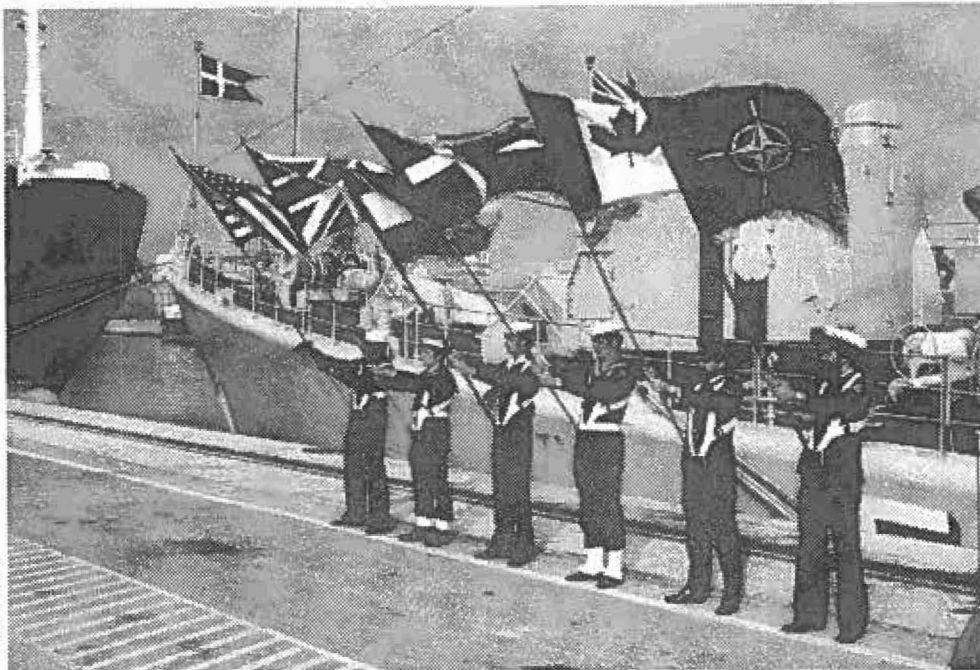
Fra artilleriskydningerne i Middelhavet.

Tilbage på havet og igang med øvelse "OPEN GATE", hvor den taktiske øvelsesvirksomhed foregik døgnet rundt i 9 dage - bortset fra søndag 23. maj, hvor STANAVFORLANT efter at have afleveret konvojen til styrker fra NATOs Gibraltar og Middelhavskommando (COMGIBMED) gennemførte en artilleriskydning i skydeområder ud for Marokkos middelhavskyst - en sjælden oplevelse for en dansk enhed. Efter velgennemførte skydninger afvikledes - på et blik-

stille Middelhav og i klart solskin - en "baderulle", hvor 112 besætningsmedlemmer tumlede sig i det salte vand i en halv times tid.

Efter øvelse "OPEN GATE" forlagde STANAVFORLANT til Leixos, som er den moderne havneby for Oporto, Portugals næststørste by. Her blev pinsedagene tilbragt.

Fanevagt ved styrkens officielle reception ombord i PEDER SKRAM under opholdet i Leixos

Næste opgave var deltagelse i "Commanding officers qualifying course" i området ud for Glasgow. En uges øvelser for chefselever fra ubåde - heriblandt også en dansk søofficer, som bestod den meget belastende og krævende chefsprøve. Selv om overfladestyrkerne skal styres efter det overordnede mål, at kvalificere ubådsofficerer til chefsposter i ubåde, viste det sig at være en fremragende øvelse for vagtchefer og broorganisation med signalpersonel og ubådsudkigge, særligt de sidstnævnte fik lejlighed til at studere ubådsperiskoper i alle faser af et ubådsangreb.

Et besøg i Glasgow dannede en effektiv afslutning på den "udenlandske" del af PEDER SKRAM's deltagelse i STANAVFORLANT og tilbage var nu den sidste opgave - "NATO Sea Day 82" fra Flådestation Frederikshavn med besøg af NATO ambassadører og permanente

militære repræsentanter. Også denne sidste del af programmet fik et tilfredsstillende forløb og Chefen for STANAVFORLANT kunne ved afskedsparaden på PEDER SKRAM's agterdæk udtrykke absolut tilfredshed med fregattens indsats under de 8 ugers togt.

Efter afskedsparaden mødte 88 pårørende til besætningen ombord for at sejle med til Holmen. Undervejs demonstreredes artilleriskydning, gummibådsmanøvrer, søredningsoperationer med helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste samt havari- og klartskibsøvelser. Programmet afvikledes planmæssigt og til de pårørendes udelte tilfredshed. 25. juni kl. 2100 ankom PEDER SKRAM til Holmen.

Sammenfattende kan man sige, at de 8 ugers togt er en "saltvandsindsprøjtning", hvor man i stadig konkurrence med enheder fra andre nationer får prøvet, om uddannelse og faglig kunnen står mål med de andres.

Det må konstateres, at danskerne alt i alt klarer sig udmærket og, at erfaringerne fra dette forholdsvis lange togt viser, at PEDER SKRAM-klassen har den fornødne udholdenhed til effektivt at operere på de åbne have langt fra hjemlige baser over en længere periode.

(PESK)

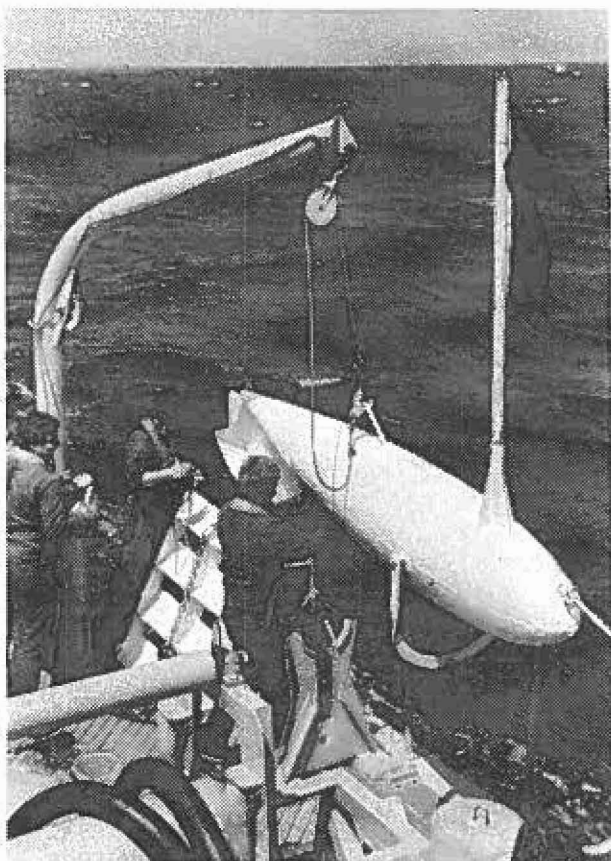
Ministrygeren ULVSUND i NATOs stående minerydningsstyrke.

Ministrygeren ULVSUND deltog i perioden 21. maj - 24. juni i Standing Naval Force Channel (STANAVFORCHAN), NATO's stående minerydningsstyrke, der har sit væsentligste operationsområde i den Engelske Kanal. Styrken, der for tiden er under kommando af den tyske kommandørkaptajn F. Jacobi, er sammensat af følgende enheder: FGS FLENSBURG (TY) - FGS FULDA (TY) - HNLMS DRACHTEN (NL) - HNLMS NAARDEN (NL) - HMS KIRKLISTON (UK) - BNS TRUFFAUT (BE) - og altså i ovennævnte periode HDMS ULVSUND.

Ministrygeren ULVSUND sluttede sig til styrken d. 21. maj i Ostende, Belgien. Da ULVSUND havde været med i styrken i februar-marts, og havde arbejdet sammen med den under øvelsen BLUE HARRIER, kendte vi praktisk taget alle i styrken, og det var et rart gensyn med gode venner og kollegaer.

Selvom styrken primært hører til i Kanalområdet, deltager den i minerydningsøvelser i praktisk taget hele NATO området, ligesom

besøg bliver aflagt lige fra Nordnorge til Middelhavsområdet. Under sådanne togter deltager styrken i lokale nationale øvelser. Denne alsidige aktivitet har givet styrken et professionelt stade og en fleksibilitet, der gør deltagelse i styrken særdeles lærerig.

Sætning af grej.

Søndag d. 23. maj forlod vi sammen med styrken Ostende med kurs mod Brest i Frankrig for at deltage i øvelsen NORMINEX, som skulle foregå i Biscaya-bugten. Under forlægningen blev der i dagtimerne foretaget forskellige sømandsskabs-, minestrygnings- og kommunikationsøvelser.

Natten mellem d. 24. og 24. maj deltog styrken i en eftersøgningsaktion i farvandet udfør den nordfranske kyst, hvor et vesttysk lystfartøj havde rapporteret "mand over bord". Desværre var meldingen først kommet igennem ca. 4 timer efter ulykken, og positionsangivelsen var særdeles usikker. Muligheden for at finde vedkommende, endsige finde vedkommende i live, var følgelig yderst ringe.

Efter at have opgivet eftersøgningen nogle timer senere, fortsattes sejladsen mod Brest, hvortil styrken ankom d. 25. maj.

Efter at have deltaget i øvelses-briefing, samt toppet op med olie og vand, forlod STANAVFORCHAN Brest den 27. maj for to dages øvelser til søs.

Pinsen blev tilbragt i St.-Nazaire. Under opholdet her viste vejrguderne sig fra deres absolut bedste side, og der blev mulighed for både sightseeing i oplandet og badeture til atlantehavskysten. Besætningerne var blevet godt solbrune og mange oplevelser rigere, da vi forlod St.-Nazaire for at starte på den taktiske fase af øvelse NORMINEX.

Øvelsen foregik i Biscaya bugten sydvest for St.-Nazaire og forløb, når bortses fra enkelte dage med tåge, i det smukkeste tænkelige vejr. ULVSUND fik under øvelsen lejlighed til at arbejde

med næsten alle former for minestrygningsgrej, samt til at arbejde sammen med minestrygere og minejagere fra andre nationer.

Øvelsen blev gennemført uden nævneværdige havarier eller uheld, og det var glædeligt igen efter en multinational øvelse at kunne konstatere, at såvel personel som materiel rigeligt kunne stå mål med andre nationers enheder.

NORMINEX endte med en debriefing i Brest lørdag d. 12. juni, og umiddelbart herefter forlod styrken Brest for at sejle til Portsmouth. Det var med minderne om en god øvelse styrken forlod de franske farvande, og ombord i ULVSUND kan vi glæde os til næste år, hvor vi igen som et medlem af STANAVFORCHAN vil deltage i øvelse NORMINEX.

Søndag den 13. juni ankom styrken til Portsmouth, hvor der frem til den 15. juni var mulighed for at gøre skibene klar til Sea Day 82 i Frederikshavn.

STANAVFORCHAN ankom fredag den 18. juni til Frederikshavn, hvor minestrygeren deltog i Sea Day 82 som medlem af STANAVFORCHAN.

Selvom sommerferien ventede forude, var det ikke helt uden vemod minestrygeren den 23. juni tog afsked med den øvrige del af styrken, som vi enten har været medlem af, eller arbejdet sammen med i sammenlagt ca. fire måneder i løbet af 1982.

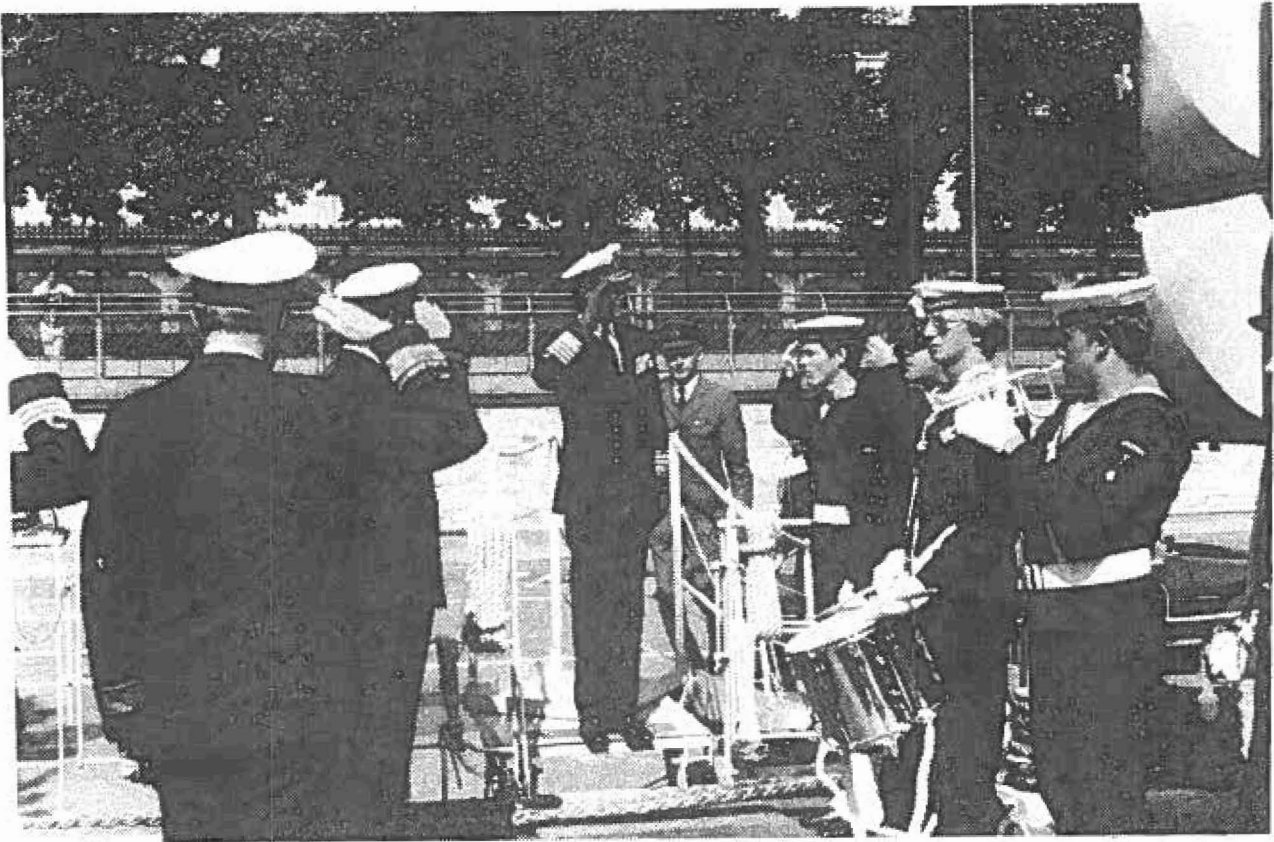
(ULVS)

Hans kongelige Højhed Prins Henrik's sejlads med korvetten OLFERT FISCHER og torpedobåden WILLEMOES.

Mandag den 7. juni aflagde Hans kongelige Højhed Prinsen besøg ombord i korvetten OLFERT FISCHER og torpedobåden WILLEMOES, som begge er navngivet af Hans kongelige Højhed.

Besøget indledtes med, at Hans kongelige Højhed Prinsen hejste sit flag i korvetten OLFERT FISCHER, som sammen med korvetten PETER TORDENSKIOLD og torpedobåden WILLEMOES var fortøjet på Langelinie. Kl. 1005 afsejlede de tre enheder og stod sydover i Sundet. Under turen blev Prinsen orienteret om "korvet projektet" af Chefen for Fregateskadren og inspicerede skibet, hvorunder der var lejlighed til at møde repræsentanter fra besætningen.

I Køge Bugt blev Hans kongelige Højhed Prinsen overført til torpedobåden WILLEMOES.

Admiral Prins Henrik på OLFERT FISCHER's faldereb. (SVN FOT)

På turen nordover inspicerede Prinsen torpedobåden og besøget afsluttedes ved ankomst til Langelinie kl. 1500.

Hans kongelige Højhed Prinsen, som under besøget blev ledsaget af Chefen for Søværnets operative Kommando og Hendes Majestæt Dronningens Jagtkaptajn, kvitterede for besøget med følgende signal:

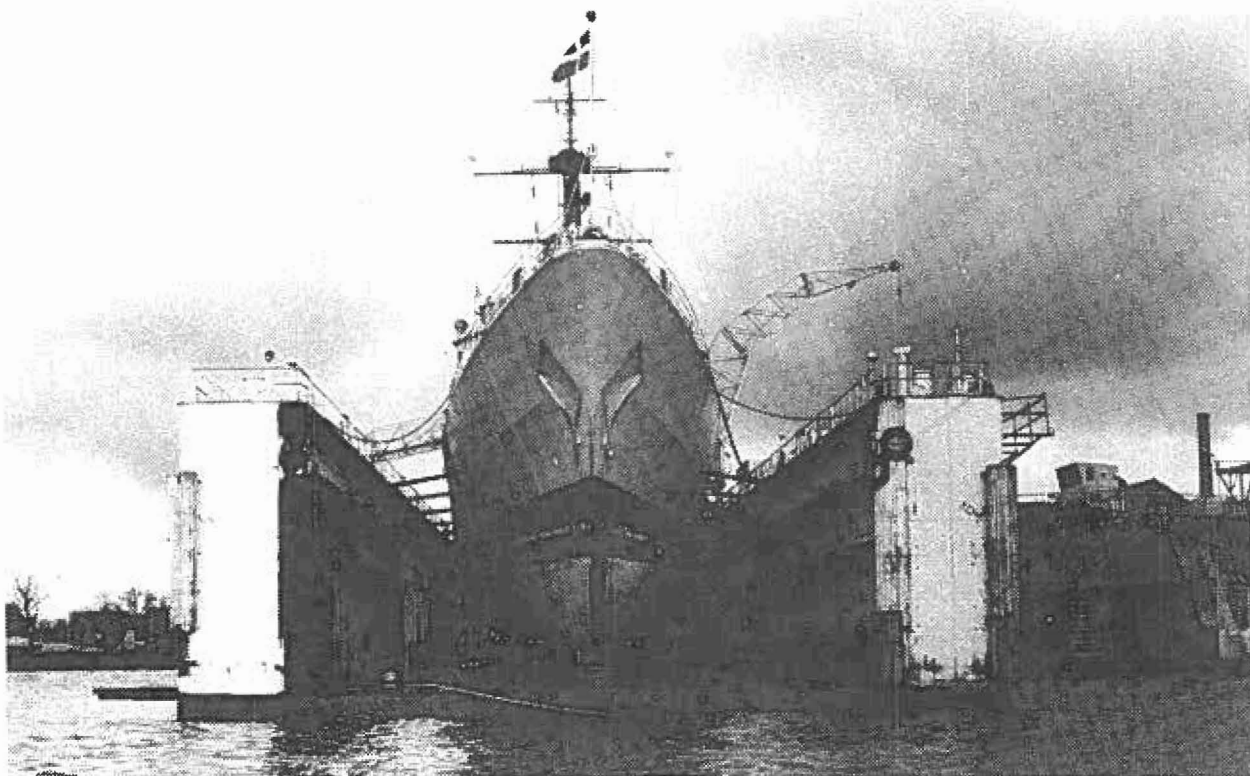
" Min bedste hilsen og tak for en interessant og fornøjelig dag med søværnet på Sundet!"

Henrik

Glimt fra søværnets hverdag.

En af forudsætningerne for at Flådens skibe kan løse deres opgaver er den daglige vedligeholdelse og de større eftersyn af materiellet.

Her ses fregatten HRLUF TROLLE doksat i Orlogsværftets store flydedok på Holmen i forbindelse med et periodisk eftersyn.

(MST)

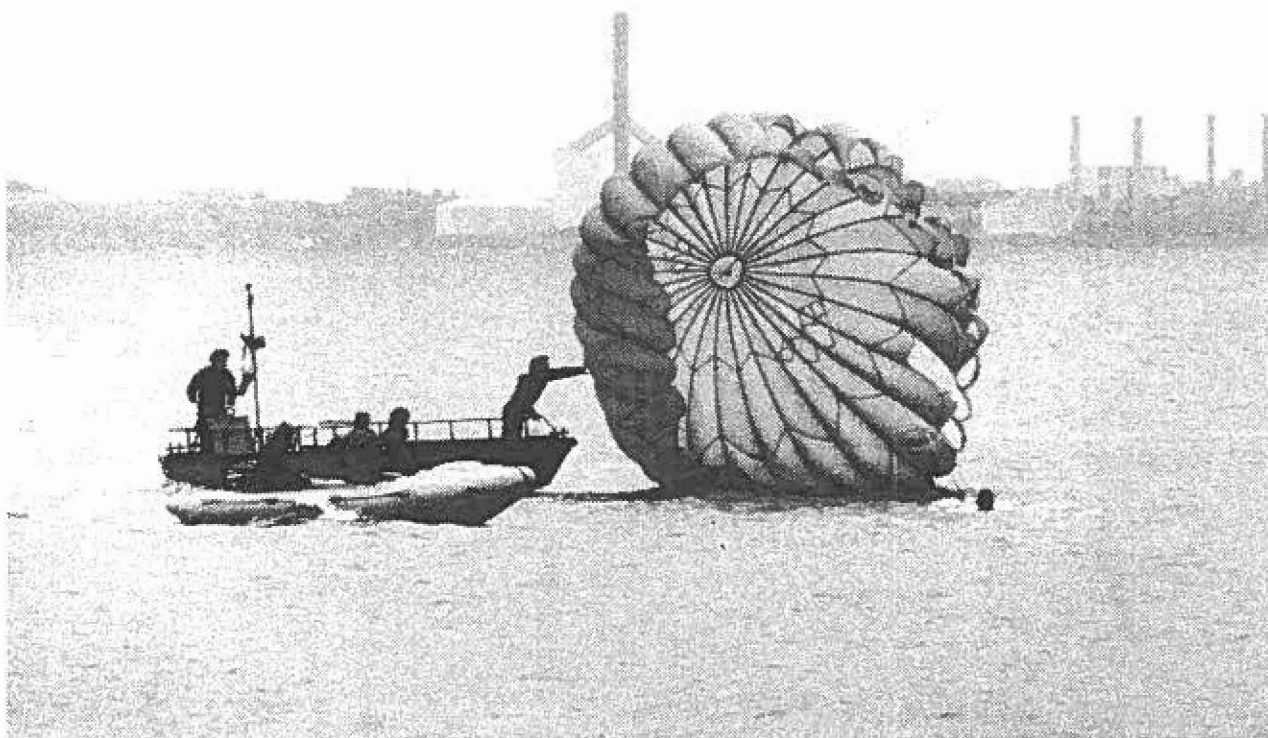
Søværnets Frømandskorps 25 års jubilæum.

17. juni 1957 startede den første elevskole ved Frømandskorpset, og 19. juni 1982 fejrede Frømandskorpset sine 25 år med Chefen for Søværnet og Chefen for Søværnets operative Kommando i spidsen.

Dagen blev markeret ved, at korpsets medlemmer demonstrerede deres kunnen med et program, der viste de indbudte gæster

forskellige former for in- og exfiltrationer garneret med musik fra et veloplagt Tamburkorps.

Til de forskellige indslag fik Frømandskorpset glimrende assistance fra Torpedobådseskadren, der havde stillet en torpedobåd af SØLØVEN-klassen til rådighed, hvorfra personel kunne vise "Fultondrop" (d.v.s. afspring i høj fart, ca. 25 knob); Flyvevåbnets redningseskadrille stillede en S 61 klar til faldskærmspring og almindeligt vanddrop, samt demonstrerede pick-up af personel med hoist - endelig havde det amerikanske flyvevåben afsat et transportfly af typen C-130 til forskellige former for faldskærmspring.

Fra demonstrationen i faldskærmsudspring. (Foto: T.Stroyer)

Efter 2 vellykkede timer med "optræden" sluttede det samlede korpset af med en front for Chefen for Søværnet.

Det var nu tid for lidt forfriskninger, og Frømandskorpset var da også vært ved en reception, hvor omkring 200 mennesker hyggede sig i den gamle officersmesse på Torpedostation Kongsøre.

Ved samme lejlighed overrakte Chefen for Søværnet Forsvarschefens gave til korpset, og efter sin lykønskningsstale fra søværnet fik Frømandskorpsets chef officielt overrakt korpsets

våbenskjold. Frømandskorpsets officielle program var afsluttet kl. 1400, men dagen sluttede først sent lørdag aften efter en afslappet og uformel middag for forhenværende og nuværende frømand med deres damer.

Alt ialt blev Søværnets Frømandskorps 25 års jubilæum en uforglemmelig oplevelse.

(FKP)

Nyt heraldisk mærke til Søværnets Frømandskorps.

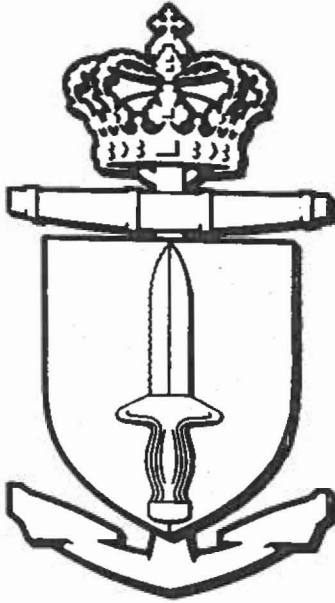
De første forsøg med uddannelse af frømand i det danske søværn begyndte i 1951. Der blev udtaget 7 frivillige af Søminevæsenets personel, men 2 faldt fra allerede ved de indledende prøver, og den efterfølgende uddannelse i Kongsøre gennemførtes kun af 1 mand.

Da man havde for lidt viden på frømandsområdet, sendtes i 1955-56 instruktørpersonel til uddannelse ved udenlandske dykker- og frømandsskoler og i 1957 kunne den egentlige letdykker- og frømandsuddannelse i søværnet påbegyndes.

Den første frømandsskole startede som førnævnt den 17. juni 1957 på Torpedostation Kongsøre med orlogskaptajn Will. Ric-Hansen som chef. I de forløbne 25 år har Frømandskorpset haft forskelligt tilhørsforhold, og har siden 1970 været underlagt Søværnets operative Kommando (Undervandsbådseskadren). Uddannelsen og det uddannede personel - til dato 148 - har haft samme sigte i hele perioden, at forme et korps, der er i stand til at løse de opgaver, der er pålagt Frømandskorpset.

I anledning af 25 års jubilæet pålagde Chefen for Søværnet Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe at udarbejde et heraldisk mærke for Søværnets Frømandskorps med henblik på overrækkelse ved jubilæet.

Arbejdsgruppen kunne i april fremsætte forslag til Chefen for Søværnet, og den 19. april godkendtes forslaget. Mærket baserer sig delvis på det af Frømandskorpset tidligere anvendte mærke, idet arbejdsgruppen valgte at benytte samme farver, de blå og røde fra det gamle dykkerflag samt frømandskniven.

Blasonering.

I skjold delt i blå og rødt en pælvis stillet frømandskniv med sølv blad og guld skæfte.

Skjoldet hviler på et anker hvorover en kongekrone.

Motivering.

Udarbejdelsen af et specielt mærke til en enhed, der allerede er dækket af en anden myndighed, her Undervandsbådsekskadren, skyldes det specielle forhold, at Frømandskorpset oftest optræder uden for Ubådsekskadrens regi og som oftest alene, som Frømandskorps.

Mærket for Søværnets Frømandskorps er udarbejdet af Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe på foranledning af Chefen for Søværnet. Godkendt af Chefen for Søværnet den 19. april 1982.

Godkendelsestegning med blasonering og motivering blev officielt overdraget Chefen for Frømandskorpset den 19. juni 1982 på Torpedostation Kongsøre af Chefen for Søværnet, hvor Frømandskorpset markerede 25 års jubilæet. (Se artiklen s. 11).

(MST)

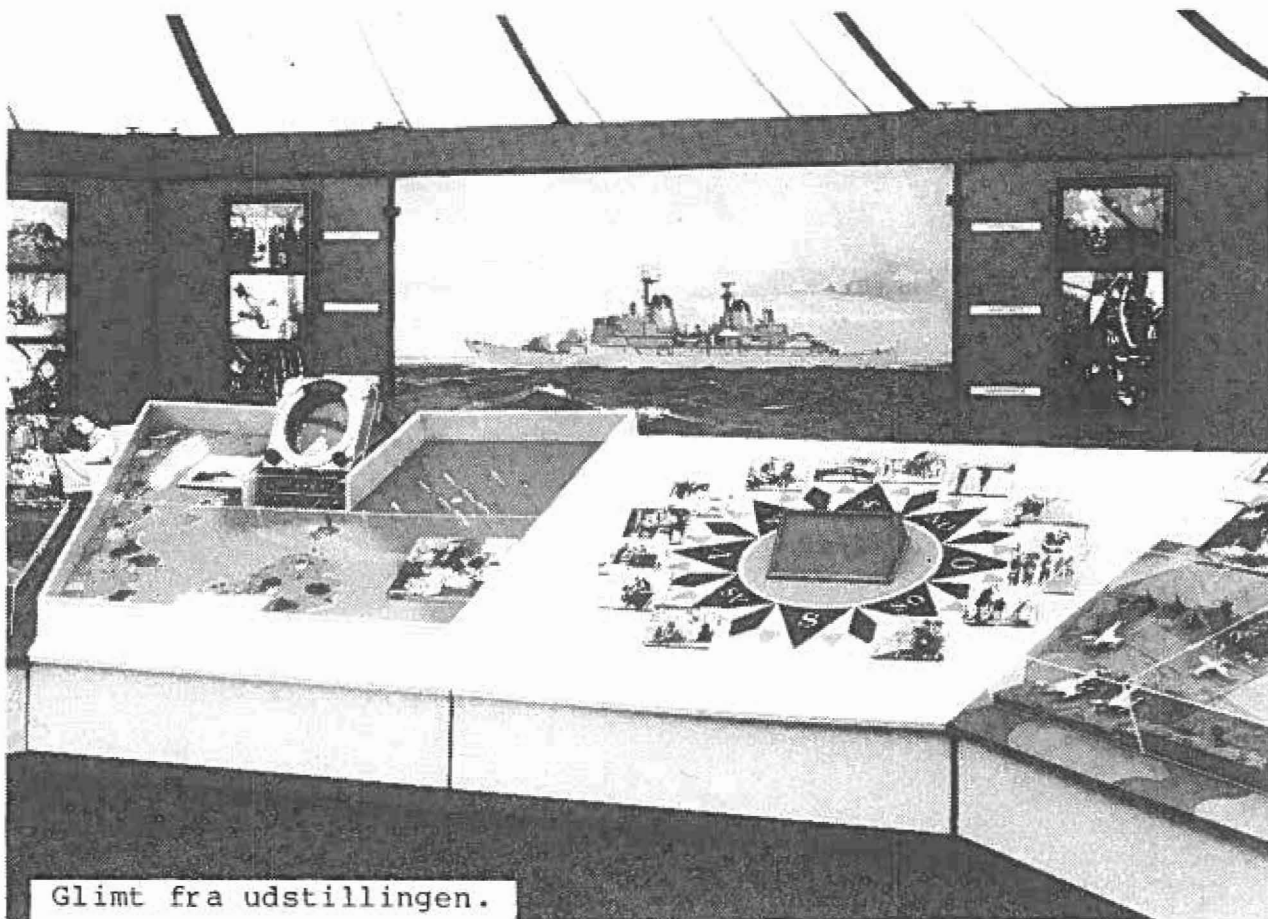
Søværnets Udstilling.

Forsvarskommandoen har bestemt, at de 3 værns udstillingsvirksomhed fra og med 1. oktober udelukkende varetages af Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste.

Søværnets udstilling har siden oprettelsen i 1966 været underlagt Chefen for Søværnet og placeret på Flådestation København i tilslutning til velfærdskontoret.

Søværnets udstillingsvirksomhed påbegyndtes i 1966, idet søværnet på opfordring deltog i en bådudstilling i Forum. Arrangementet blev en årligt tilbagevendende begivenhed, og omkring 1970 begyndte andre civile foreninger at fremsætte ønske om at se udstillingen.

I 1972 blev der indkøbt et 65 m² stort telt, og en transportvogn blev stillet til rådighed, og udstillingen blev hermed per-

Glimt fra udstillingen.

manent etableret. Fra at have deltaget i 2-4 årlige bådudstillinger og fiskerimeser blev uddannelsesaktiviteterne hermed udvidet med udendørs udstillinger i forbindelse med forældredage i søværnet, adoptionsdage for søværnets skibe, marinafester og andre arrangementer med maritim tilknytning.

Driften og vedligeholdelsen af udstillingen har været udført af velfærdsofficeren Flådestation København, som sammen med 2 hjælpere tillige har formået at opbygge en udstilling, som på en værdig måde har repræsenteret søværnet og bidraget til rekruttering af personel. At udstillingen er populær, viser det store antal bestillinger, der indkommer hvert år. Endvidere, at udstillingen i de forløbne 16 år gennemsnitligt har været besøgt af ca. 465 mennesker pr. udstillingsdag.

Overdragelsen i oktober kendetegner den udvikling der pågår i forsvaret imod en mere central styring - på visse områder - for at opnå en effektiv udnyttelse af de til rådighed værende ressourcer.

De 3 hidtidige udstillinger er værns- eller emnespecifikke og kan kun i ringe grad ændre emne uden et relativt stort res-

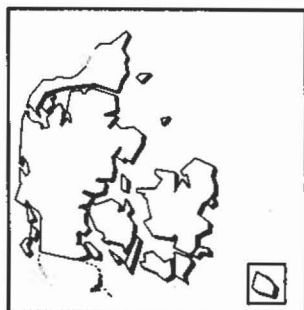
sourceforbrug. De fremtidige udstillinger skal opbygges så fleksibelt, at de hurtigt og ubesværet kan ændres efter behov. Udstillingerne vil derfor omfatte et antal moduler, der hver for sig beskriver et bestemt emne.

Den primære udstilling vil være en "standard-udstilling", hvis indhold altovervejende skal fokusere på forsvarets hovedopgaver. Endvidere skal der kunne etableres værnsspecifikke udstillinger samt specialudstillinger til brug ved bl.a. indendørs-arrangementer i forbindelse med større messer. Der vil således stadig kunne rekvireres en udstilling om søværnet.

Bestilling af udstillingerne skal - efter overdragelsen - som hidtil foretages ved henvendelse til Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste.

(MST)

INDLAND KORT.

Søværnets Tamburkorps har indspillet en single grammofonplade med honnør- og marchmusik. Pladen, som er fremstillet i et oplag på 1000 eksemplarer, indeholder følgende melodier fra korpsets repertoire af henholdsvis Honnørmusik, nemlig: Reveille, Honnørmarch nr. 1., 2., 3. og 4., Søværnets Honnørmarch, Sørgemarch nr. 1., Fane-

march, Kongesang, Tapto og Marchmusik, nemlig: Eksercerskolens March, Slipshavn, March nr. 7., 25. og 22., Den sømand han må lide, March nr. 27., 26. og 4., Fredensborg og Holmens faste stok.

Forsvarskommandoen har givet Søværnets Eksercerskole bemyndigelse til at afholde de med pladens indspilning og fremstilling forbundne udgifter af skolens egne indtjente fritidsmidler samt til at forhandle pladen.

I nærmeste fremtid vil pladen via søværnets tjenestesteder blive udbudt til salg for en pris af kr. 35,00 pr. stk. Herudover kommer betaling af forsendelsesomkostninger.

Pladen skønnes egnet til flere formål bl.a. som souvenir eller gave, skriver Søværnets Eksercerskole.

Den østrigske forsvarsminister hr. Otto Rösch aflagde efter indbydelse fra Forsvarsminister Poul Søgaard besøg i Danmark i dagene 22-24 juni 1982.

I det omfattende program, der var udarbejdet i forbindelse med besøget, aflagdes torsdag den 24. juni besøg ved søværnet, hvorunder forsvarsministrene med følge blev orienteret om Danmarks maritime position, sikkerhedspolitik, søværnets organisation og sammensætning samt personelforhold, herunder uddannelse og tjenestegang.

Forsvarsministrene blev modtaget med skansevagt af Chefen for Søværnet ved ankomst til minelæggeren FALSTER, hvor orienteringen blev givet. Efter orienteringen var der rundvisning i FALSTER.

---00000---

F L Å D E B E S Ø G
=====

Den britiske ministryger HMS ALFRISTON (TON-klassen) aflægger uofficielt besøg i Hanstholm 13-16 juli. Chef vil være orlogskaptajn F.P. Thomas. Samlet besætning: 30 mand.

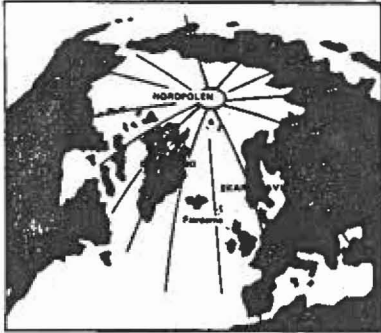
En britisk skoledeling af ministrygerne HMS WOODLARK og HMS WATERWITCH (HAM-klassen) samt patruljefartøjet HMS DROXFORD (FORD-klassen) aflægger rutinebesøg i Randers 16-19 juli og rutinebesøg i Svendborg 20-23 juli. Chef WOODLARK: Kaptajnløjtnant W.H.J.Gibbs. Chef WATERWITCH: Kaptajnløjtnant A. Rees. Chef DROXFORD: Kaptajnløjtnant K.M. Monkcom. Samlet besætning 42 mand og 36 kadetter.

Det vesttyske bjergningsfartøj LANGEBOG aflægger rutinebesøg i Rønne 16-19 juli. Chef vil være skibsfører P.N. Gluschke. Samlet besætning: 2 officerer, 10 andre befalingsmænd og menige samt 26 civile.

De vesttyske sejlfartøjer WESTWIND og OSTWIND aflægger rutinebesøg i Rønne 15-17 juli. Chef vil være kommandørkaptajn Lützw. Samlet besætning: 56 officerer.

Det vesttyske forsøgsskib HANS BÜCKNER er meddelt tilladelse til rutinebesøg og daglige anløb af Frederikshavn i perioden 5-20 august. Chef: skibsfører G.Hasselbach. Samlet besætning: 48 civile.

UDLAND KORT.

Den 8. maj søsattes i USA den atomdrevne ubåd USS BUFFALO (SSN-715). Ubåden er nummer 29 i LOS ANGELES-klasse-serien.

USS BUFFALO er 120 meter lang og har et neddykket displacement på 6.9000 tons. Besætningen udgøres af 12 officerer og 115 andre befalingsmænd og menige. Armeringen omfatter fire 21 tommer torpedorør til mark 48 torpedoer og SUBROC-missiler. Torpedorørene er konstrueret således, at de også kan anvendes til affyring af HARPOON-missiler. LOS ANGELES-klassens primære opgave er anti-ubådskrig.

---00000---

Den sovjetiske handelsflåde er nu i tonnage den sjette største i verden og kan dække alle den sovjetiske samfundsøkonomis nationale og internationale behov for søtransport.

Den større sovjetiske andel i den internationale søtransport betyder imidlertid, at de skibe, der skal bygges i den løbende femårsperiode, bliver mere progressive typer. Handelsflådeinstituttet har udarbejdet et langsigtet program for den sovjetiske sø- og flodtransport.

På de sovjetiske skibsværfter bygges der nu LASH-både (prambærende skibe) med stor tonnage, malm-skibe, færger og isbrydere. Den første i en ny serie oceangående Ro-Ro-både er netop føjet til Flåden.

Disse skibe vil hver især kunne fragte 700 personbiler ad gangen. De vil subsidiært kunne tage omkring 300 containere af international standard ombord. Skibenes navigationsudstyr og andre installationer er fuldt moderne hedder det bl.a. i pressemeddelelsen fra APN.

---00000---

SØVÆRNS-ORIENTERING udkommer på grund af ferie ikke mere i juli måned. Ellers udkommer den normalt 1. og 3. mandag i hver måned.

Forslag til optagelse af bidrag sendes til:

SØVÆRNS-ORIENTERING,

Marinestaben,

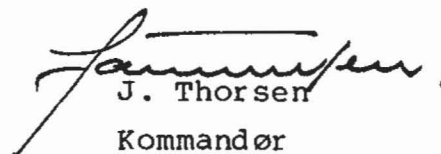
Postboks 202,

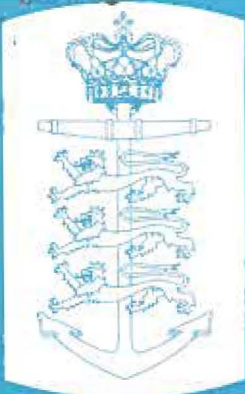
2950 Vedbæk.

Bidragene bør - om muligt - ledsages af fotos af aktuelle begivenheder. Redaktionen vil forestå forstørring, kopiering etc. Indsendte fotos vil - om ønsket - blive returneret.

I enkeltstående tilfælde, hvor et tjenestested, der ikke er normeret med fotoudstyr, skønner det nødvendigt at rekvirere assistance udefra for fotodækning af større begivenheder, afholdes udgiften til fotos over konto nr. 341099.

E B

J. Thorsen
Kommandør

SØVÆRNS- ORIENTERING

Statsministeren og fru Ingrid Jørgensen modtager paraden om bord i MØEN (SVN FOT)

Statsministeren besøger Skoledelingen under sit besøg i Kiel

Kieler Woche fejrede i juni sin 100 årsdag med deltagelse af skibe fra en lang række nationer. Fra Danmark deltog Skoledelingen med øvelseskutteren SVANEN, som lå på siden af GEORG STAGE tæt ved byens centrum, medens skoleskibet MØEN med ministrygeren EGERNSUND og de 4 SKA-både på siden lå på Tirpirtzmole ude i den militære havn.

Under statsminister Anker Jørgensens korte, travle besøg i Kiel havde ministeren søndag den 27. juni afset tid til både at besøge SVANEN og MØEN, som havde bragt både Kvindeligt Marinekorps Tamburkorps og Søværnets Tamburkorps til Kiel.

Statsministeren blev på Tirpirtzmole modtaget af skansevagt, som med Tamburkorpset på højre fløj spillede honnørmarch,

Fra modtagelsen på Tirpirtzmole (SVN FOT)

hvorefter Statsministeren og fru Ingrid Jørgensen modtog den samlede parade af Skoledelingens besætninger på MØENs agterdæk for derefter at foretage en kort gennemgang af skibet.

(MØEN)

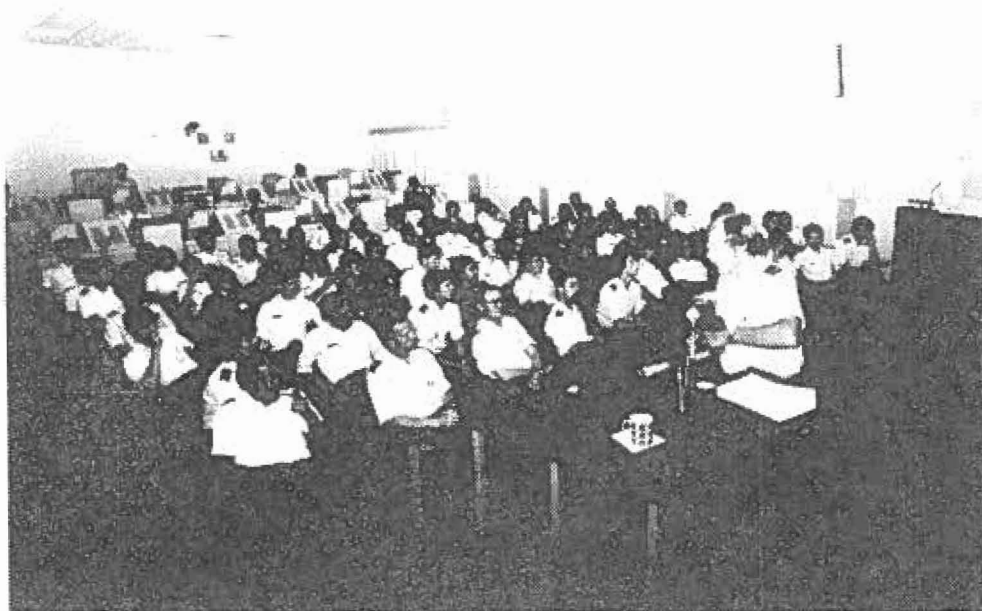
Søværnets Taktikskoles Kampinformationskursus (AIS) har i første halvdel af året plejet fællesværnsforbindelserne.

Flyvevåbnets taktiske Kursus blev afholdt i foråret over tre uger på AIS. Kurset afsluttedes med et større taktisk luftforsvarsspil i træneren.

Senere var radaroperatører fra Hærens Kampskole i Oksbøl på radarbetjeningskursus. Det blev afviklet i to omgange á tre dage. Eleverne skulle lære korrekt betjening af den nye TERMA-radar med automatisk plot af 11 mål. Kurset blev afsluttet med eksamen og udstedelse af kursusbeviser.

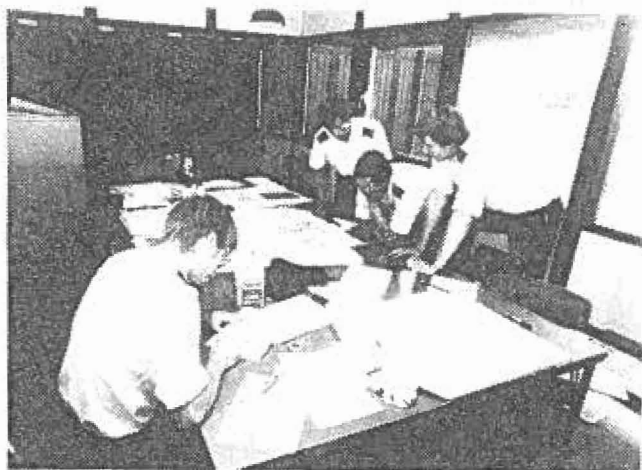
I slutningen af juni afholdtes det traditionelle fællesværnsspil over tre dage for afgangsklasserne fra de tre officersskoler. Traditionen tro var tiden fyldt helt ud mellem reveille og tapto.

I tjenestetiden planlægges og gennemføres spillet THE TRANSFER, der indebærer overførsel af mere end en bataljon fra Djurs-

Briefing i auditoriet

land til Sjælland. Overførslen berører planlægning af forskydning af bataljonen fra venteområde til indskibningsstedet, minutløs planlægning af indskibningen i færger og landgangsfartøjer, konvojeringsfasen med forskellige trusler og endelig organisering af et effektivt luftforsvar under hele operationen.

Planlægning af øvelse THE TRANSFER

Kadetterne får derigennem rig lejlighed til at lære broderværnene bedre at kende.

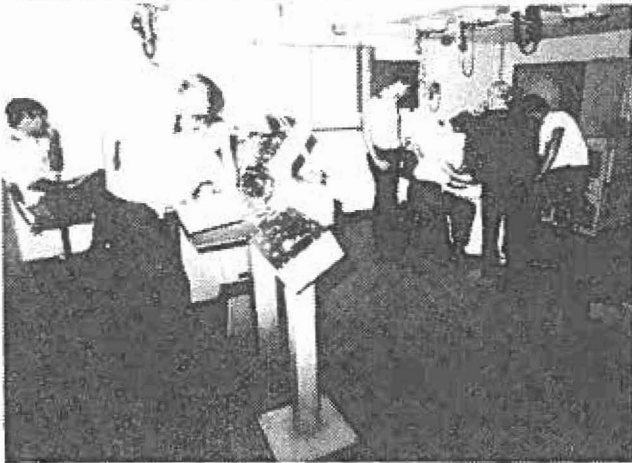
For at sætte prikken over i'et er der frivilligt tvungent samvær for alle - elever som instruktører - hver aften.

Første aften var der stor fællesmiddag.

Anden aften stod programmet på FUT - kaproning i 12

årers travaljer udlånt fra søfartsskolen, kapsejlds i MONARK joller og endelig konkurrenceskydning på luftpistol - det hele efterfulgt af grillfest. Som noget specielt i år stillede kadetterne et fællesværns volley-ball hold, der kæmpede i konkurrencen mellem søværnet og NATO-flådestyrken i Frederikshavn. Fællesværns-holdet vandt alle sine fire kampe, og det blev derved den endelige sejrherre.

Til traditionerne hører også, at alle kadetterne kl. 2230 samlet køres fra AIS til indkvartering på Søværnets Sergent- og

Glimt fra en af modellerne under spillet.

Reserveofficersskole, så de er friske og veloplagte til næste dags aktiviteter.

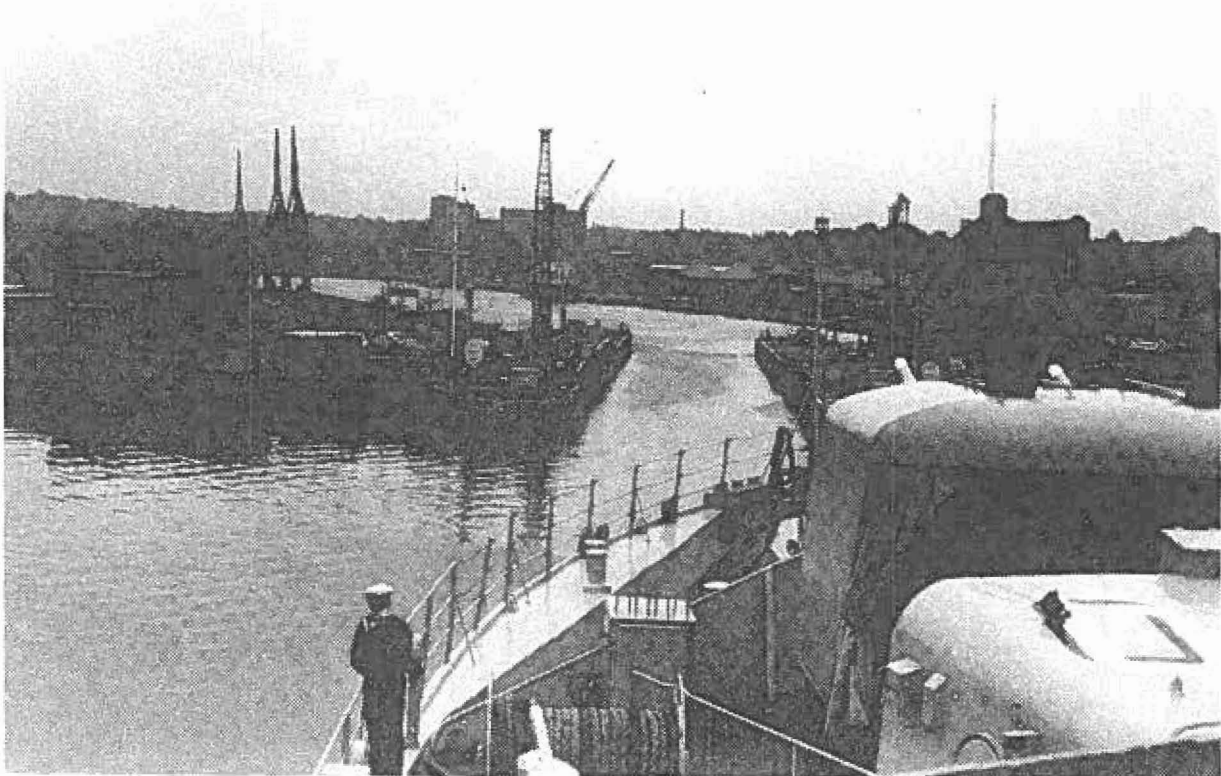
Efter sådan tre hektiske dage i blandet selskab afleverer de tre officersskoler den 1. juli ikke tre afgangsklasser, men én samlet klasse til det danske forsvar.

AIS finder det spændende at undervise eller stille faciliteter til rådighed for de andre værns aktiviteter. Vi håber derved at kunne give et indblik i søværnets hverdag og virke samt yde et godt bidrag til vort fælles mål - et effektivt samvirkende dansk forsvar.

(AIS)

Første danske flådebesøg i Ipswich i 1001 år.

Minelæggeren FALSTER aflagde i pinsen 27. maj til 1. juni et rutinebesøg i den engelske by Ipswich. Anledningen var en in-

FALSTER på vej til Ipswich gennem sluse
(SVN FOT)

vation til at deltage i MARITIME IPSWICH 82 samt en mineombordtagningsøvelse.

Byen Ipswich blev grundlagt ved Orwell flodens munding. Allerede i det 7. århundrede var Ipswich den største angelsaksiske havn og vigtigste handelscentrum i Østanglien.

Gippeswyk, som byen oprindeligt hed, blev i det 9. århundrede slemt hærget af de danske vikinger. 1001 år efter, at vikin-

Borgmesteren, Mrs. Beryl James, på visit hos chefen (SVN FOT) gerne var der sidste gang, er Ipswich i dag en smuk og blomstrende by med 125.000 indbyggere.

Orlogsprovsten forrettede gudstjeneste i Ipswich for engelske søkadetaspiranter (SVN FOT)

Som bekendt er fodboldholdet fra Ipswich berømt for sine altid gode resultater. FALSTER kæmpede med 2 fodboldhold, et mandligt såvel som et kvindeligt, men pokalerne forblev i England.

For besætningen var arrangeret udflugter til London samt adgang til Ipswich Film Theatre.

Foreningen "Dunkirk Little Ships" havde samtidig rendezvous i Ipswich. Det var i disse dage 42 år siden, disse små motorbåde

"Dunkirk Little Ships" fortøjet i Ipswich (SVN FOT)

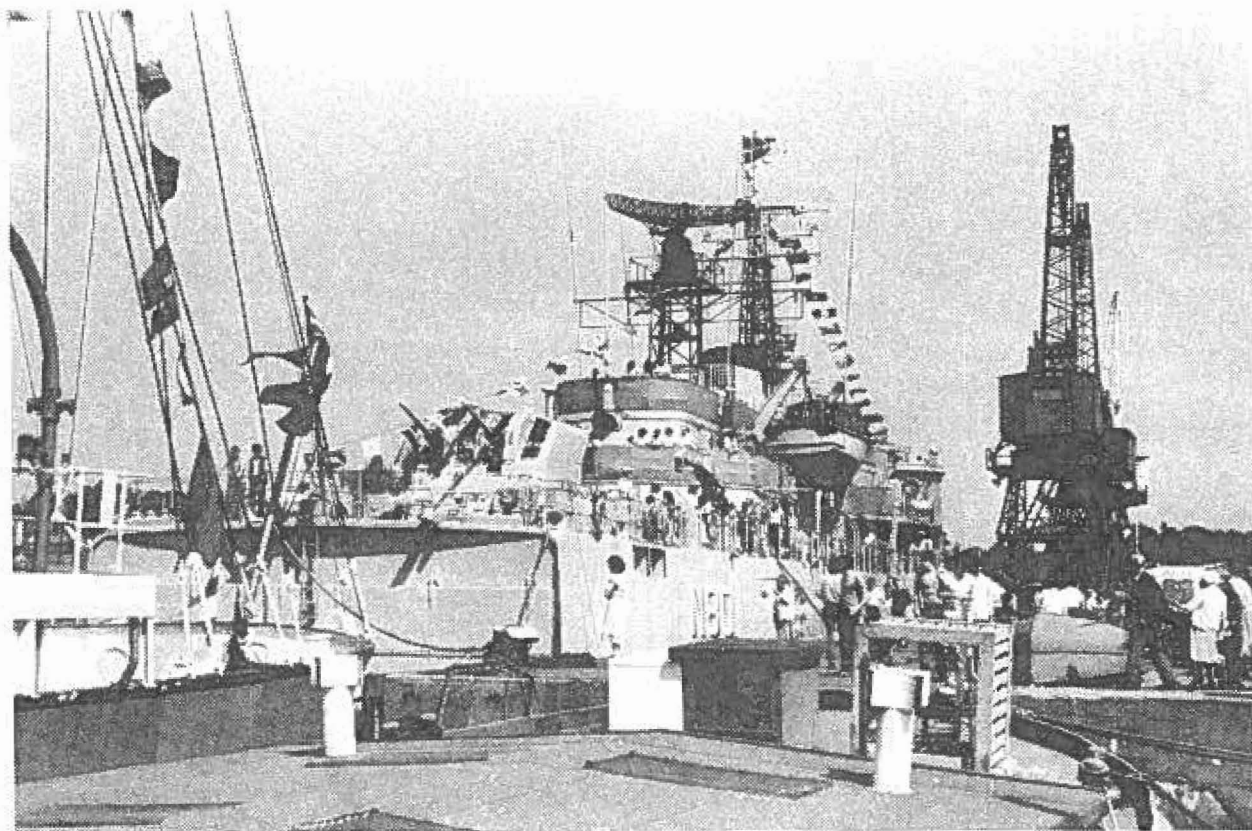

Veteranen fra Dunkirk i selskab med orlogsprovsten om bord i et af de små fartøjer (SVN FOT)

bjærgede de britiske tropper fra den franske by Dunkerque's strande ud til evakueringsenhederne ud for kysten for transport tilbage til England.

60 soldater blev ad gangen bjærget af disse små både. Over 300.000 mand blev bjærget i denne operation. Heriblandt var borgmesterens mand, Mr. Charles James.

Besøget blev afviklet med pinesol og prisværdig assistance fra den danske vicekonsul i Harwich og den danske ambassade i London.

Flagning over toppene og offentligt besøg om bord (SVN FOT)

Lørdag, pinesøndag samt 2. pinsedag havde FALSTER besøg af i alt 3100 gæster.

(FALS)

Glimt fra søværnets hverdag.

Modtagelse af materiel og personale indgår som et naturligt led i de funktioner, en flådestation skal kunne varetage i forbindelse med tilførsel af allierede forstærkninger.

Her ses et britisk forsynings- og landsætningsfartøj under anløb af Flådestation Korsør - med efterfølgende losning - under en NATO-øvelse

(MST)

40 års julilæer på Flådestation København.

Den 8. juli var en markant dag på Flådestation København, idet 5 af flådestationens tjenstgørende officerer havde 40 års jubilæum.

På billedet ses flådestationens nye chef, kommandør P.Wessel-Tolvig, der den 1. juli afløste kommandør O.Kisum. Kommandør P.Wessel-Tolvig lykønsker fra venstre orlogskaptajn S.Meller-

gaard, kaptajnløjtnant J.C.C.Mortensen, kaptajnløjtnant H.K.Koch og kaptajnløjtnant O.Jessen. Den 5. jubilar, depotleder, kaptajnløjtnant B.H.Kudsk, var på grund af ferie ikke til stede. (SVN FOT).

(FLS KBH)

Sjældent 45 års søværnsjubilæum.

I disse dage forbereder en række gamle "drenge" fra søværnet deres 45 års-jubilæum for mødet på Holmen på den gamle Elevskole i 1937.

Det drejer sig om elevårgangen 1937, som har holdt sammen gennem de mange år qua deres "Elevforeningen af 1937".

De voksede op - dengang som nu - i en depressions- og arbejdsløshedsperiode, og ansøgningerne til optagelse på skolen var legio. Der var således ca. 3000 ansøgninger fra drenge i alderen 16 til 18 år. Af disse blev der indkaldt ca. 1500 til prøver o.s.v. på Holmen - og af disse skulle der udtages 100 til gennemgang af skolen. Af disse 100 drenge blev 20 officerer i søværnet - andre forlod søværnet henad vejen og endte i vidt forskellige erhverv.

At sammenholdet blandt denne årgang har været så ubrydeligt, skyldes vel bl.a., at netop denne årgang sammen med årgangene 1938 og 39 kom til at opleve de skelsættende datoer i vort lands nyere historie - 9. april 1940 - 29. august 1943 og 5. maj 1945.

De stod således dengang som unge mennesker i den situation, at de - for første gang siden 1864 - skulle i kamp, og da forsvaret efter besættelsesmagts brutale overfald på vore værn i 1943 blev nedlagt, fandt de alle en naturlig plads i den danske modstandsbevægelse - efter at have været tyske krigsfanger. Modstandsbevægelsen kunne her trække på deres faglige viden som våbeninstruktører, telegrafister, maskinfolk, navigatører (Øresunds-transport), minefolk o.s.v. Tallet svandt dog ind gennem årene - flere måtte i tysk koncentrationslejr, Frøslevlejren eller Vestre Fængsel.

I dag er hovedparten af de "aktive" fra søværnet pensionister, bl.a. den tidligere formand for Elevforeningen, orlogskaptajn Knud Søgaard, der fra 1942 har været organisationsmand i søværnet og redaktør af "Marinetidende" og "Marinekalenderen" gennem en årrække. I dag redigerer han "Elevposten", der er for-

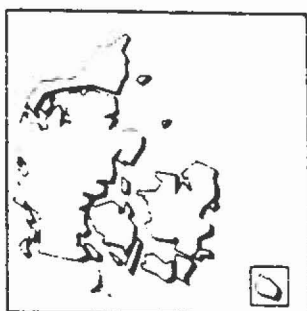

eningens bindeled mellem medlemmerne uden for de 5 årige møder. Foreningens stiftere, kaptajnløjtnant Tage Stenberg, der nu er bosiddende i England, og orlogskaptajn C.Bak, der endnu virker i pensionsjob hos Generalauditøren, har sammen med den nuværende formand, kaptajnløjtnant Børge Johnsen, formået gennem de mange år "at holde sammen på tropperne".

Typisk er også, at mange fra elevholdet - efter mange års bolig i Nyboder - ikke har villet forlade deres "gamle kvarter" - men nu er bosiddende på Østerbro.

(Gnisten)

Indland kort.

Stabschefen ved

Inspektøren for Søværnet inspicerede tirsdag den 13. juli inspektionsskibet BESKYTTEREN i Kattegat og Sundets nordlige del.

Inspektionen havde til formål at kontrollere skibets uddannelse, tilstand, operative formåen, sikkerhed til søs samt at vejlede på disse områder og assistere, hvor foreliggende problemer ikke har kunnet løses ved egen foranstaltning.

Der blev bl.a. vist trawlerjagt under medvirken af helikopter på orlogskutteren BARSØ samt ydet assistance "til andet skib".

BESKYTTEREN afgik fra Flådestation Frederikshavn den 19. juli og skal forrette fiskeriinspektions- og stationstjeneste ved Grønland frem til den 28. oktober - for første gang under anvendelse af NAVY LYNX-helikopter.

BESKYTTERENS togt vil derudover være præget af dets deltagelse i Kongedeling 1/82, der blev formeret af Kongeskibet DANNEBROG, inspektionsskibet BESKYTTEREN og inspektionskutteren TULUGAQ under H.M.Dronningens besøg i Grønland i anledning af 1000-året for Erik den Rødes opdagelse af Grønland. Kongedelingen formeredes i Grønnedal den 26. juli og er formeret indtil den 25. august, inspektionskutteren indgår dog kun indtil den 23. august.

---oo0oo---

Torsdag den 15. juli aflagde Inspektøren for Søværnet orienteringsbesøg ved Søværnets Flyvetjeneste.

I forbindelse med besøget, hvor der bl.a. var rundvisning i hangarområdet for fremvisning af LYNX-helikopter med standard-

udstyr, orienteredes admiralen om et typisk uddannelsesforløb, tjenesteomgang, herunder vedligeholdelse af uddannelsen, status for skibsorganisatoriske bestemmelser, flysikkerhedsvirksomhed og materielstatus.

---ooOoo---

F l å d e b e s ø g

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet LECH (RHEIN-klassen) samt undervandsbådene U 13 og U 20 (Type 206-klassen), aflægger rutinebesøg i Fredericia 6.-9. august. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn H.Lüssow om bord i LECH. Samlet besætning vil være 174 mand. Ovennævnte enheder samt undervandsbådene U 21, U 25 (Type 206-klassen) og bjærgningsfartøjet NORDERNEY er meddelt tilladelse til rutinebesøg i Frederikshavn - med daglige anløb - i perioden 10.-30. august. Chef for den samlede styrke vil være kommandørkaptajn H.Lüssow. Samlet besætning: 50 officerer, 370 andre befalingsmænd og menige samt 15 civile.

De vesttyske sejlfartøjer WESTWIND og OSTWIND aflægger rutinebesøg i Rønne 12.-15. august. Chef vil være kommandørkaptajn Lützow om bord i WESTWIND. Samlet besætning: 36 officerer.

En hollandsk styrke, bestående af minerydningsfartøjerne DOKKUM, HOOGEVEEN, SITTARD og ROERMOND (DOKKUM-klassen) samt ministrygerne SCHUILING, VAN STRAELEN og VAN WELL GROENVELD (VAN STRAELEN-klassen), aflægger rutinebesøg i Odense 13.-16. august. Chef for styrken vil være orlogskaptajn S.C.M.de Nooyer om bord i ROERMOND. Samlet besætning vil være 22 officerer, 21 andre befalingsmænd og 139 menige.

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet MAIN (RHEIN-klassen), motormissil-kanonbådene HÄHER, STORCH, ALK, DOMMEL, WEIHE, PINGUIN, REIHER og KRANICH (Type 143-klassen), aflægger rutinebesøg i Århus 13.-16. august. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn P.Ruhnke om bord i HÄHER. Samlet besætning: 42 officerer samt 368 andre befalingsmænd og menige.

Det vesttyske bjærgningsfartøj LANGE00G aflægger rutinebesøg i Neksø 14.-16. august. Chef vil være skibsfører P.M.Gluschke. Samlet besætning: 2 officerer, 10 andre befalingsmænd og menige samt 26 civile.

Udland kort.

To forsøgsmodeller af affyringssystemet til RAM-missilet (Rolling Airframe Missile) er vellykket blevet afprøvet i Vesttyskland i marts måned. (Ved "rolling airframe" menes, at missilet roterer om sin længdeakse efter affyring. Red.). Det nye system (affyringsystem + missil) er udviklet af Fa. General Dynamics afdeling i Pomona, USA, som et fælles projekt for den amerikanske flåde samt de danske og vesttyske regeringer. De seneste forsøg, der udførtes fra en landbaseret platform i Bremen/Vegesack i Vesttyskland, har vist, at integrationen af komponenter til systemet - produceret i henholdsvis USA og Vesttyskland - har været vellykket, samt at RAM-systemet fungerer som planlagt. Affyringsprøver er under afvikling på en tredje forsøgsmodel på White Sands missilskydeområdet i New Mexico. Afprøvning under ekstreme forhold (geografiske - klimatiske m.v.) gennemføres senere i år efterfulgt af prøveaffyringer til søs i begyndelsen af næste år, skriver tidsskriftet "International Defence Review".

---oo0oo---

Den amerikanske flåde har fået sit tredje atomdrevne hangarskib af NIMITZ-klassen, USS CARL VINSON, der ligesom søsterskibene er bygget i Newport News. Deplacementet i fuldt udrustet tilstand angives til ca. 94.000 tons, og skibet har plads til ca. 100 højtydende fly og helikoptere. Et fjerde hangarskib af NIMITZ-klassen, USS THEODORE ROOSEVELT, blev kølstrakt i oktober 1981, og et femte er planlagt. Dette sidste vil blive opkaldt efter "faderen" til de amerikanske atomdrevne undervandsbåde, Admiral Rickover, hedder det bl.a. i tidsskriftet "Soldat und Technik".

---oo0oo---

Den britiske flåde søsatte i juni måned fra Yarrows Scotstounværft HMS BEAVER, den 6. fregat i Type 22-serien (BROADSWORD-klassen) og tillige 2. enhed i BATCH II-serien, der er betegnel-

sen for den forlængede version. Den 4.000 tons store og 146 meter lange fregat er bl.a. armeret med EXOCET overflade-til-overflade missiler og SEA WOLF overflade-til-luft missiler. Torpedoer kan affyres fra såvel fregatten som fra dens LYNX-helikoptere, skriver tidsskriftet "International Defence Review".

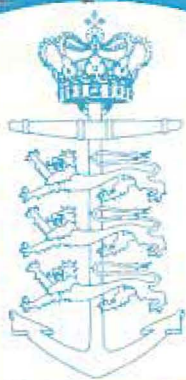
---oo0oo---

Det svenske Karlskronaværft skal til den svenske flåde bygge et 1.400 tons fartøj beregnet til specielle patrulje- og elektroniske overvågningsopgaver. Udgifterne til det nye fartøj er anslået til 80 millioner svenske kroner, af hvilke værftet vil få ca. de 70 millioner. Det resterende beløb er allerede anvendt i forbindelse med projektering og forhåndsindkøb af udstyr. Det er planlagt, at fartøjet skal leveres i foråret 1984, skriver tidsskriftet "International Defence Review".

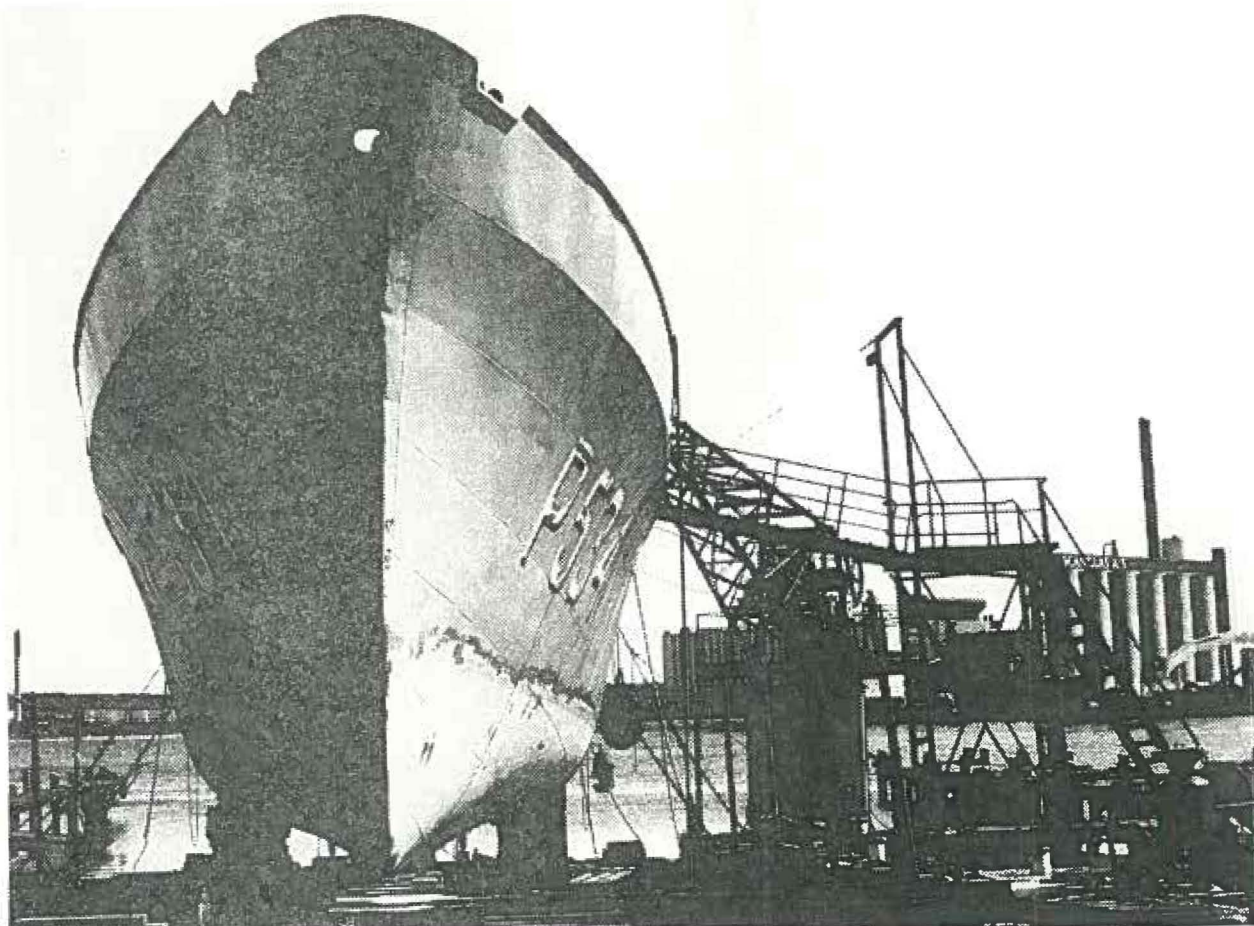
E B

Jan Thorsen
Kommandør

SØVÆRNS- ORIENTERING

Bevogtningsfartøjet NAJADEN beddingsat på Korsør Værft

Samarbejde mellem Flådestation Korsør og Korsør Værft

For første gang udføres et periodisk eftersyn på et bevogtningsfartøj nu som et samarbejde mellem en provinsflådestation og et civilt skibsværft, idet NAJADEN p.t. gennemgår periodisk eftersyn ved Flådestation Korsør.

Eftersynet er planlagt gennemført ved et samarbejde mellem flådestationen og Korsør Værft, således at værftet udfører de eftersynsarbejder, der forudsætter dokning, d.v.s. bundbehandling,

eftersyn af søforbindelser m.v., og flådestationens tekniske afdeling udfører den øvrige del af det periodiske eftersyn.

Beslutningen om at lade det periodiske eftersyn på NAJADEN udføre ved Flådestation Korsør og Korsør Værft blev truffet af Søværnets Materielkommando i januar på baggrund af en indstilling fra Flådestation Korsør. Eftersynet blev påbegyndt ved flådestationen 5. april og er planlagt afsluttet 5. november 1982.

NAJADEN blev taget på bedding ved Korsør Værft 5. juli og er planlagt færdig her 13. august, hvorefter den forhales til flådestationen.

NAJADEN set agter fra - kanon, lægningsapparater m.v. udtaget for eftersyn ved Flådestation Korsør

Den geografiske beliggenhed af værftet og et usædvanligt godt samarbejde med værftet gør, at flådestationens håndværkere også i dokperioden kan fortsætte eftersyns- og reparationsarbejderne om bord uden ekstra udgifter eller væsentlige gener.

Eftersynet har indtil nu ikke haft nogen afsmittende virkning på personelnormen ved flådestationens tekniske afdeling og hermed på beskæftigelsessituationen i Korsør-området, der som bekendt er meget kritisk som følge af, at en af Korsørs største

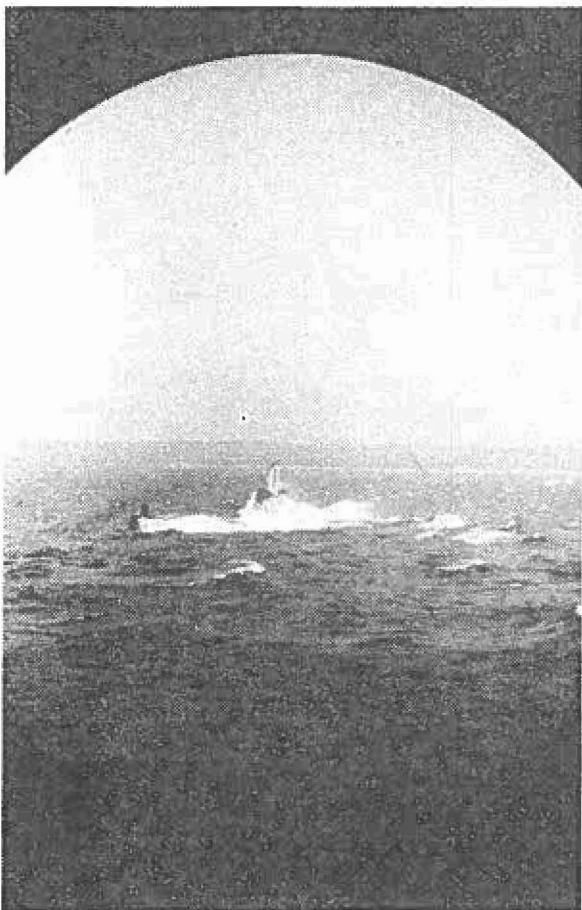
virksomheder med ca. 400 ansatte lukkede i foråret. Men dokningen af NAJADEN ved Korsør Værft har haft stor lokal opmærksomhed med bl.a. omtale i den lokale presse og radio.

Med det eftersyn, der nu gennemføres, og med udsigt til, at yderligere et eftersyn af et bevogtningsfartøj skal udføres ved Flådestation Korsør, ser flådestationen frem til, at eftersyn af søværnets mindre enheder, bevogtningsfartøjer, kuttere m.v., vil indgå som en del af provinsflådestationernes vedligeholdelsestjeneste, og at Teknisk Afdeling dimensioneres hertil.

(FLS KOR)

Nyt fra Undervandsbådseskadren

Ved afslutningen af undervandsbådernes ferieperiode er Undervandsbådseskadren i fuld aktivitet med klargøring til efterårets øvelser og operationer.

Undervandsbåden SPRINGEREN på overfladen (SVN FOT)

hurtigt måtte klargøres for at forlægge ud gennem de sidste snævre render mellem isen.

Programmet for ubådernes aktiviteter i efteråret omfatter bl.a. deltagelse i flere store NATO-øvelser, torpedoskydninger og nationale øvelser. Desuden skal besætningerne gennemgå træning i "fri opstigning", d.v.s. lære hvorledes man forlader en sunken ubåd - og kommer uskadt til overfladen.

I årets første halvdel har undervandsbådene gennemført, hvad der kaldes rutinemæssige øvelser og træning.

For ubådsoperationer betyder "rutinemæssigt" imidlertid ofte spændende og udfordrende forandringer. F.eks. betød vinterens hurtige udbredelse af svær is, at undervandsbåden SPRINGEREN de første dage af det nye år hur-

Hirtshals havn blev derefter træningsbase for ubåden, indtil den midt på vinteren fortsatte vestpå for deltagelse i en NATO-øvelse vest for Skotland.

Midt på foråret deltog ubådene i en to ugers NATO-øvelse i Nordsøen, og første halvdel af året blev afsluttet med konkurrenceskydning med torpedoer. Ved konkurrenceskydningen assisterede desuden minelæggeren SJÆLLAND og fly fra Søværnets Flyvetjeneste. Skydningerne forløb planmæssigt, ligesom bjærgning, klargøring og levering af torpedoer - som altid når SJÆLLAND assisterer - gik perfekt.

SPRINGEREN under dykning

Det er altid tankevækkende fra målskibet at kunne observere, hvor præcist torpedoerne bliver styret ind under målet. Torpedoen indeholder - i sin krigsversion - tilstrækkelig sprængkraft til, at blot en enkelt træffer kan standse selv de største mål.

Undervandsbådenes øvelsesaktivitet i første halvdel af 1982 har igen understreget deres særlige egenskaber først ved i lange perioder at operere fjernt fra egne baser - uafhængige af vejrforhold - dernæst ved - uden mulighed for opdagelse - at kunne styre meget effektive våben til præcis træfning, kort sagt: Udenholdenhed og slagkraft.

(UBE)

"GNIBEN RADIO" kalder

"Nå gutter, I bygger nok et tårn", sagde turisten, da han for flere tusinde år siden passerede et større byggeri i Assyrien.

Lignende blev sagt, da det noget mindre ambitiøse radartårn på Artillerikursus Sjællands Odde blev opstillet. Dette tårn, med varslings- og kommunikationsudstyr, har bidraget ganske væsent-

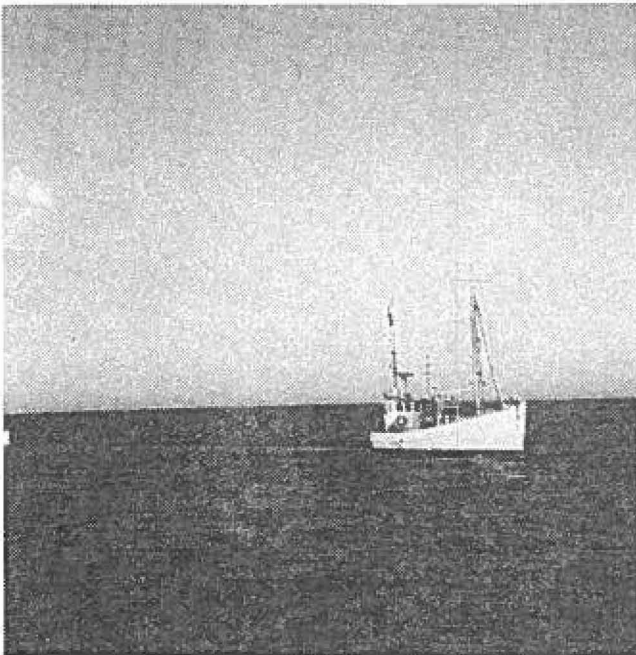
Radar- og kontroltårn ved Artillerikursus Sjællands Odde (SVN FOT)

ligt til at begrænse de babyloniske tilstande, der kan opstå, når skydeområdet er mættet med lystsejlere på tidspunkter, hvor der er planlagt øvelsesskydninger.

Sommerens gode vejr har lokket mange lystsejlere på langtur, og navnlig i industriferien har denne lystsejlertrafik været intens.

Når det alligevel er lykkedes at gennemføre samtlige skydninger, er det, udover de gode vejrforhold, dels på grund af den indsats, der ydes af besætningerne på orlogskutteren LUNDEN og de to gummibåde, dels den forståelse for problemerne, der udvises fra lystsejlerside.

Den seneste tids samarbejde med de to sejlunioner synes nu at bære frugt, idet der kan spores en bedre forhåndsviden om forholdene i skydeområdet, dels fra omtale i sejlsportsblade, dels fra det oplysningsmateriale, der udsendes fra Artillerikursus Sjællands Odde.

Orlogskutteren LUNDEN

Når situationen er værst, og det ikke på anden måde er muligt at opfylde sikkerhedsbestemmelserne ved øvelsesskydning, dirigeres gummibådene ud til de enkelte lystfartøjer, som anmodes om at gå under land og vente - vel klar af fareområdet.

Sådanne opfordringer bliver fulgt, og det er et imponerende syn, når sommetider 30 lystfartøjer eller flere, efter en venteperiode, via VHF-forbindelse til gummibådene slippes løs, for derefter med rask fart, under ophold i skydningen, at passere og komme klar af skudfeltet.

Gummibåden rykker ud (FOT E.Mikkelsen)

Kommunikationen på maritim VHF samt telefonopkald fra nærliggende havnebyer vedrørende information og sejlanvisninger til lystfartøjer er på sådanne dage af betydeligt omfang og giver god rutine til det værnepligtige kampinformationspersonel.

Udover assistance ved skydninger medvirker Artillerikursus Sjællands Oddes fartøjsmateriel og -besætning ved løsning af mange andre opgaver - f.eks. ved senest at assistere en lystsejler, der efter kontant bekendtskab med stenene på Sjællands Rev trængte til at blive lænset og doksat, samt ved at bjærge en jolle, der var observeret drivende i T-ruten vest for Artillerikursets område.

(ASO)

Glimt fra Søværnets hverdag

Farvandsovervågning - herunder kontrol med ind- og udpassage af fremmede orlogsfartøjer - er et vigtigt led i søværnets hverdag.

(SVN FOT)

Her overvåges fra en af søværnets helikoptere en sovjetisk missil-destroyer under passage af danske farvande i efteråret 1981.

(MST)

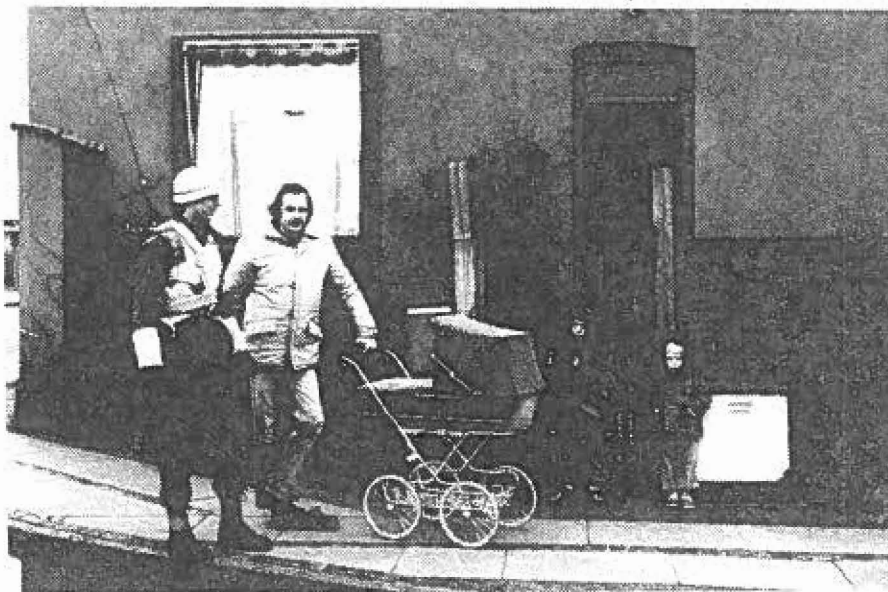
Øvelse BILLY GOAT passerer Flådestation Korsør

Den 4. maj ankom et antal Centurion kampvogne og pansrede mandskabsvogne samt 15 tyske LCU'er (Landing Craft Utility) for den 5. maj at indøve ombordtagning af materiel.

En dansk pansret mandskabsvogn kører om bord i en tysk LCU (SVN FOT)

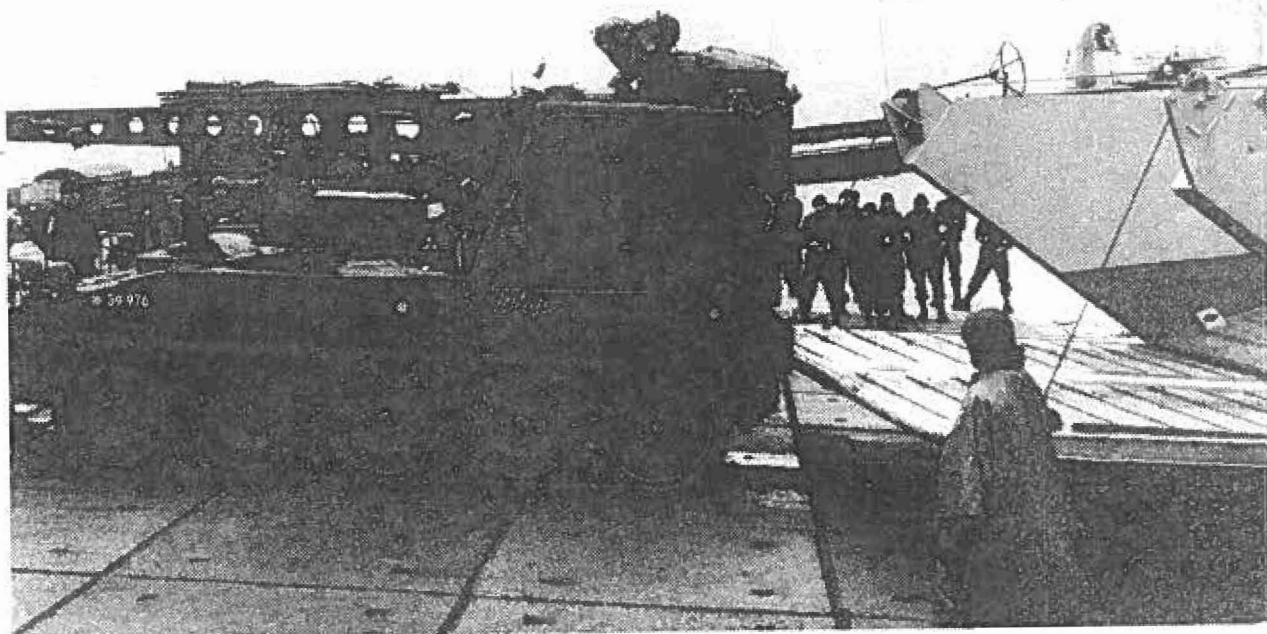
En bataljon fra Dansk Livregiment, Vordingborg, blev indskibet for at fortsætte til Jylland, hvor den skulle landsættes for deltagelse i en øvelsesskydning i Oksbøl.

Civile i alderen 0,5 år og opefter følger interesseret øvelsen, medens Centurion kampvogne dirigeres gennem Korsør af en MP'er (SVN FOT)

Det blev en overgang overvejet, om øvelsen skulle stoppes, bl.a. af hensyn til den nye udvikling i Mund- og Klovsygen, hvor en besætning på Sjælland (ved Skælskør) var blevet angrebet. Efter forhandling mellem Forsvarskommandoen og Veterinærmyndighederne blev øvelsen dog gennemført.

En grundstødt tysk LCU får en "kold skulder" af en dansk kampvogn (SVN FOT)

Under øvelsen sad en LCU fast ved rampen, men blev bragt flot ved at blive skubbet ud af en Centurion kampvogn udstyret med hjælpegrej (mekaniker - kampvogn) og blev således bogstaveligt "løbet i gang".

(FLS KOR)

HERLUF TROLLEs besætning til travaljeroning i adoptionsbyen

Fregatten HERLUF TROLLEs besætning deltog fredag den 25. juni i travaljeroning i Helsingør, ved et arrangement af Helsingør City-forening.

Eftersom fregatten ligger under periodisk sikkerhedseftersyn på Orlogsværftet, var det en kærkommen invitation fra City-foreningen i adoptionsbyen, at besætningen fik lejlighed til at gæste byen.

8 dages intensiv træning i roning lå til grund for besætningens optimisme ved ankomst til Helsingør. Et hold fra rederiet "Sundbusserne" var udpeget som modstandere. Romatchen blev startet af chefen for fregatten HERLUF TROLLE, som sammen med havnekaptajnen dannede jury. Robanen var lagt i trafikhavnen, hvor starten foregik fra DSB færgeleje. Herfra skulle lodsbåden, som var lagt i modsatte ende af havnebassinet, rundes som mærke, og romatchen skulle afsluttes ved honnørkajen, hvor fartøjet først var i mål, når styrbord side var lagt til kaj, og travaljen lå stille.

Glimt fra matchen

Efter jævnbyrdig start, hvor "Sundbusserne" endog var lidt i teten, roede HERLUF TROLLEs besætning sig op, således at de rundede "mærket" først. Da "mærket" ikke lå fast, afstedkom "Sundbussernes" rundning en mindre kollision, hvorefter udfaldet af matchen var givet.

HERLUF TROLLEs besætning modtog efter sejren en vandrepokal, udsat af Helsingør Dagblad, som efter 3 sejre kan vindes til ejendom.

Dagen sluttede med spisning på CF-gården, hvor byen var vært ved en middag. Efter middagen var "Marineforeningen" åben for besætningen for at genopfriske minder fra tidligere adoptionsbesøg.

Besøget var et led i det årlige adoptionsbesøg, som på trods af fregattens manglende tilstedeværelse var en succes.

(HRTR)

Orlogsmuseets særudstilling

Mandag den 28. juni åbnede Orlogsmuseet i samarbejde med Dagbladet Politiken en særudstilling i Politikens Hus.

Udstillingen - Flådens modeller gennem 350 år - gør rede for skibsmodellernes brug i datiden, modelsamlingens historie samt Orlogsmuseets virksomhed, idet udstillingen samtidig markerer museets 25-års jubilæum.

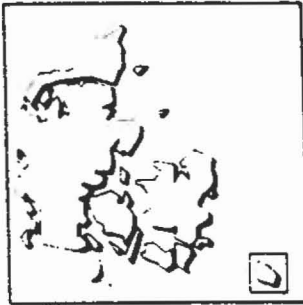

Fra åbningen - fra venstre museumsdirektør Munthe Morgenstjerne, fhv. kontreadmiral F.H.Kjølsen, begge medstiftere af Orlogsmuseet, og kommandør E.Wolfhagen, formand for museets komite

Udstillingen fortsætter i Politikens Hus til sidst i august, hvorefter det er meningen at tilbyde den til museer og biblioteker rundt om i landet.

(OLM)

Indland kort

Stabschefen ved Inspektøren for Søværnet ledsaget af repræsentanter for Marinestaben og Personelstaben besøgte onsdag den 28. juli Marinestation Dragør.

Besøget havde til formål at orientere sig om marinestationens uddannelse, tilstand, operative formåen og personelforhold i øvrigt samt at vejlede på disse områder og assistere, hvor foreliggende problemer ikke har kunnet løses ved egen foranstaltning.

Der var rundvisning, hvor bl.a. operationsrummet og søminestationen blev fremvist, ligesom stabschefen blev orienteret om et typisk uddannelsesforløb, tjenesteomgang, herunder vedligeholdelse af uddannelsen og materielstatus.

I forbindelse med omvisningen orienterede chefen for marinestationen om de midler, marinestationen havde til sin rådighed for opretholdelse af farvandsovervågningen. Chefen omtalte ligeledes samarbejdet med andre af søværnets operative enheder og udtrykte her et ønske om en mere aktiv deltagelse i planlagte øvelser. Som eksempel herpå nævnte chefen mulighed for at gennemføre mineøvelser med kabelminelægger for opstilling og afprøvelse af udstyret på søminestationen.

---oo0oo---

9 om NATO er titlen på en lille pjece, udgivet af Atlantsammenslutningen, i hvilken Folketingets 9 parti-formænd har svaret på en række spørgsmål om NATO.

Pjecen kan fås gratis ved skriftlig henvendelse til "Atlantsammenslutningen", Nikolaj Plads 26, 3. sal - 1067 København K.

---oo0oo---

F l å d e b e s ø g

En vesttysk styrke, bestående af depotskibene ELBE, NECKAR (RHEIN-klassen), forsyningsskibet OFFENBURG (LÜNEBURG-klassen), motortorpedobådene WIESEL, DACHS, HERMELIN, GEPARD, HYÄNE, FRETTCHECHEN og OZELOT (ZOBEL-klassen), aflægger rutinebesøg i Frederikshavn 10.-14. august. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn H.Brannolte om bord i GEPARD. Samlet besætning: 35 officerer samt 448 andre befalingsmænd og menige.

En hollandsk styrke, bestående af minestrygerne SCHUILING, VAN STRAELEN og VAN WELL GROENEVELD (VAN STRAELEN-klassen), er meddelt tilladelse til rutineanløb af Frederikshavn 18.-19. august. Chef for styrken vil være premierløjtnant E.J.Miltenburg. Samlet besætning: 9 officerer samt 36 andre befalingsmænd og menige.

Det vesttyske sejlskoleskib GORCH FOCK aflægger uofficielt besøg i Thorshavn 19.-23. august. Chef for GORCH FOCK vil være kommandørkaptajn N.P.Hinrichsen. Samlet besætning: 13 officerer, 183 andre befalingsmænd og menige samt 5 civile.

Det græske træningsskib ARIS aflægger rutinebesøg i København 23.-26. august. Chef vil være kommandør E.Chandrinos. Samlet besætning: 12 officerer, 159 kadetter samt 80 andre befalingsmænd og menige. 20 af kadetterne er fra tredie lande fordelt som følger: Zaire: 1, Kamerun: 1, Cypern: 4, Bouroundi: 2, Libyen: 10 og Senegal: 2.

Det vesttyske forsøgsskib RUDOLF DIESEL er meddelt tilladelse til rutineanløb med daglige anløb af Frederikshavn i perioden 24. august til 2. september. Chef vil være skibsfører H.Kowalski. Samlet besætning: 17 civile.

En hollandsk styrke, bestående af destroyeren DE RUYTER (TROMP-klassen), fregatterne VAN SPELJK (VAN SPELJK-klassen) og PHILIPS VAN ALMONDE (KORTENAER-klassen), aflægger rutinebesøg i Aalborg 27.-30. august. Chef for styrken vil være kontreadmiral C.H.E.Brainich von Branich-Felth om bord i DE RUYTER. Chef for DE RUYTER vil være: Kommandør J.S.Tichelman; samlet besætning:

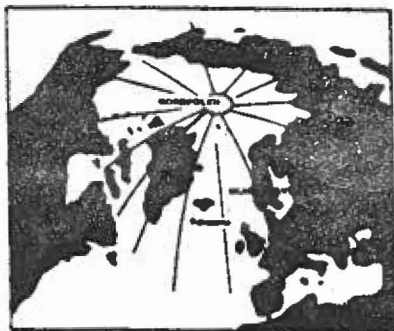
30 officerer samt 225 andre befalingsmænd og menige. Chef for VAN SPEIJK vil være: Orlogskaptajn P.W.F.Brunsmann; samlet besætning: 17 officerer samt 161 andre befalingsmænd og menige. Chef for PHILIPS VAN ALMONDE vil være: Orlogskaptajn C.J.van der Werf; samlet besætning: 16 officerer samt 161 andre befalingsmænd og menige.

Den belgiske fregat WANDELAAR (WIELINGEN-klassen) aflægger rutinebesøg i Esbjerg 27.-30. august. Chef vil være: Kommandørkaptajn W.J.J.A.Cornelis. Samlet besætning: 15 officerer samt 145 andre befalingsmænd og menige.

En hollandsk styrke, bestående af fregatten CALLENBURGH (KORTENAER-klassen) og forsyningsskibet POOLSTER (POOLSTER-klassen), aflægger rutinebesøg i Esbjerg 27.-30. august. Chef for styrken vil være: Kommandør R.Seydel, der tillige er chef for POOLSTER, der har en samlet besætning på 15 officerer samt 178 andre befalingsmænd og menige. Chef for CALLENBURGH vil være: Orlogskaptajn J.L.Spoelstra; samlet besætning: 17 officerer samt 153 andre befalingsmænd og menige.

Den britiske fregat HMS DIDO (LEANDER-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 2.-6. september. Chef vil være: Orlogskaptajn C.B.York. Samlet besætning: 250 mand.

Udland kort

Den amerikanske flåde har erklæret, at den i det mindste for indværende ikke har nogen interesse i udviklingen af "vertical launch" (lodret affyring, Red.) - versionen af SEA SPARROW overflade-til-luftmissilet. Beslutningen vil højst sandsynligt få betydning for 2 andre NATO-landes (Canada og Holland) flåder, som allerede har besluttet sig til at indføre dette system. Til trods for, at konkurrerende firmaer (Martin Marietta og General Dynamics) har erklæret sig i stand til at videreføre programmet for potentielle kunder, efterlader den amerikanske flådes annullering et særdeles afgørende problem med hensyn til finansiering af udviklingsomkost-

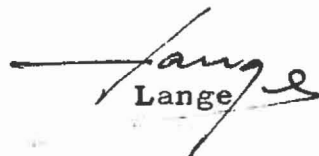
ningerne. I det mindste for øjeblikket forekommer det ikke sandsynligt, at hverken den canadiske eller hollandske flåde er forberedt på at påtage sig den finansielle byrde. Det forlyder, at den hollandske flåde i givet fald vil opgive deres ønsker om "Vertical SEA SPARROW"-armering til de 2 sidste fregatter af KORTENAER-klassen (som skal være luftforsvarsenheder) og i stedet gå ind for det for nyligt introducerede "Vertical SEA WOLF"-system udstyret med HSA-WM 40 ildledelsesradar, skriver tidskriftet "MILITARY TECHNOLOGY".

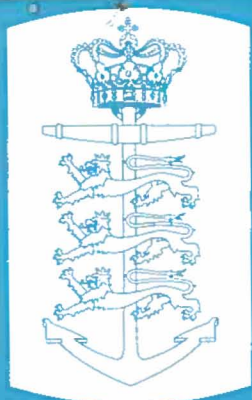
---ooOoo---

I Marinekalender 1982 beskrives de nye østtyske missilkorvetter af KORALLE-klassen med et displacement på 950/1200 tons. Vesttyske observatører mener imidlertid, at de har et noget større displacement - ca. 1300 tons fuldt udrustet. Det første fartøj (af NATO betegnet BALCOM-4-klassen) har fået navnet PARCHIM. Det har været under bygning på Peenewerft i Wolgast siden 1977 og gik ud på prøvetur i slutningen af 1981. Tre dieselmotorer driver hver sin skrue, og vesttyske kilder angiver 27 knob som max. fart. Armeringen og sensorerne er sovjetiske, skriver "Sveriges Flotta".

---ooOoo---

Chefen for den norske marine, admiral Roy P. Breivik, har offentliggjort, at der i den forløbne tiårsperiode er konstateret ikke mindre end 170 tilfælde af "ukendte" undervandsbåde inden for norsk territorialfarvand, skriver "Sveriges Flotta".

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

Chefen for Søværnets Eksercerskole overrækker skolens gave til Frederiksværks borgmester

Søværnets Eksercerskoles deltagelse i adoptionsbyens 75 års købstadsjubilæum

Den 1., 2. og 3. juli kunne Frederiksværk fejre 75 års købstadsjubilæum.

Søværnets Eksercerskole er adopteret af Frederiksværk kommune, og deltog derfor naturligt i at festligholde jubilæet. Søværnets Tamburkorps indledte jubilæet med musik på torvet, hvorefter borgmester Kirsten Ebbensgård holdt tale og åbnede for festlighederne, som straks blev fulgt op af de 36 ferieborn fra

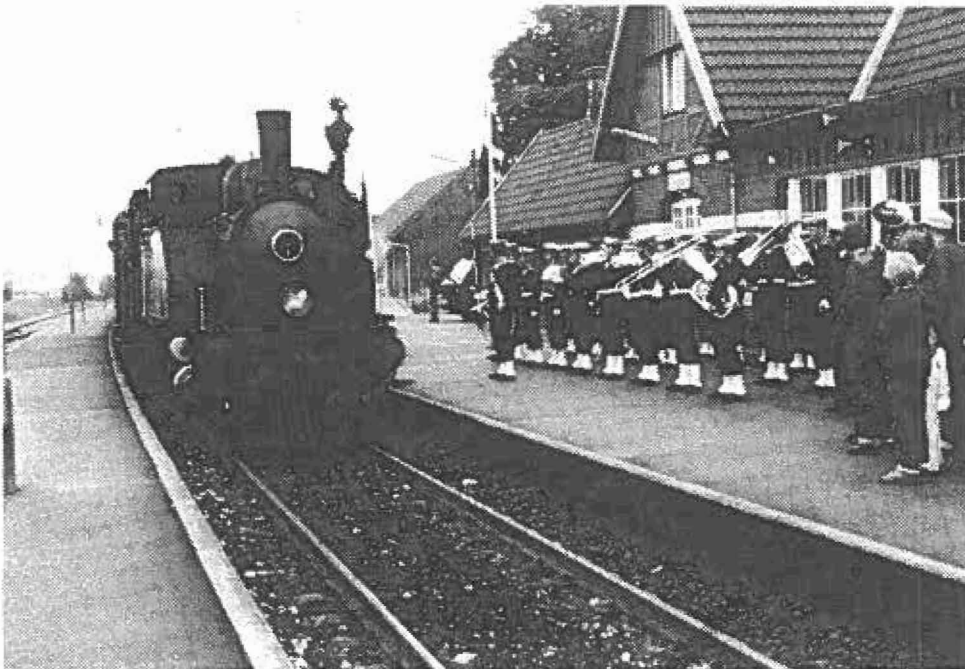

Frederiksværk og København, som var på en ugelang ferie på Søværnets Eksercerskole, ved, at de alle på en gang slap ca. 500 balloner.

Ballonerne slippes løs

Chefen for Søværnets Eksercerskole og borgmesteren kørte derpå bag efter Tamburkorpset på en kort tur igennem byen i en veteranbil.

Veterantoget modtages af Tamburkorpset

Fredag den 2. juli deltog Tamburkorpset og ferie børnene i en festlig køretur med veteran tog fra Ølsted til Melby, hvor Tamburkorpset steg af og derefter marcherede gennem Melby. Ferie bør-

nene fortsatte til Hundested, hvor der var arrangeret en biograf-tur.

Lørdag den 3. juli deltog Tamburkorpset igen ved at være med i et større optog igennem Frederiksværk, som sluttede ved rådhuset, hvor der blev budt på en forfriskning, inden Tamburkorpset ved middagstid skulle videre til den årlige ringridningsfest i Åbenrå, der er Tamburkorpsets adoptionsby.

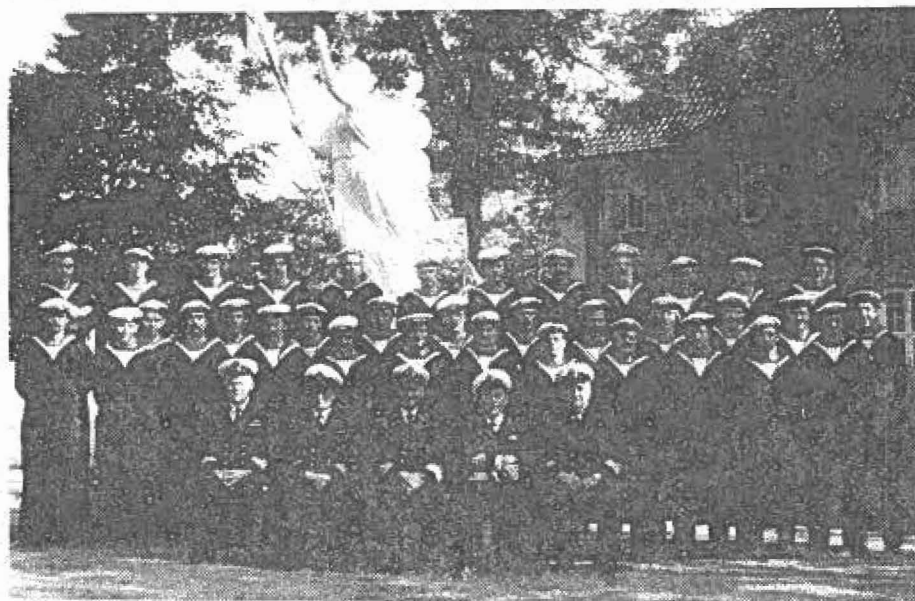
Kl. 1100 var der byrådsmøde, og ved denne lejlighed var mange af byens borgere mødt op for at lykønske kommunen. Chefen for Søværnets Eksercerskole overbragte herved en meget smuk dirigentklokke til borgmesteren. Dirigentklokken er udført af mekaniker Niels Poulsen, som har brugt mange timer af sin fritid til at opnå dette smukke resultat.

Her sluttede festlighederne for Søværnets Eksercerskoles vedkommende, men Frederiksværks borgere fortsatte til søndag aften, hvor jubilæumsfesten sluttede med et flot fyrværkeri.

(SES)

Afslutning på Fagskolen ved Søværnets Konstabelskole

Søværnets Konstabelskole, Fagskole, holdt fredag den 30. juli afslutning for i alt 37 overkonstabler af uddannelsesretningerne AR (elektromekaniker), MS (skruestiksarbejder) og TE (elektronikmekaniker). Holdet var et af de største, der siden det første svendeprøvehold blev dimitteret i 1966.

Chefen for Konstabelskolen med Fagskolens stab og dimittenderne (SVN FOT)

Inden for de forskellige uddannelsesretninger opnåedes følgende afgangresultater:

AR: 6 Vel udført og 4 Særdeles vel udført.

MS: 3 Bestået, 9 Vel udført og 3 Særdeles vel udført.

TE: 2 Bestået, 4 Vel udført og 6 Særdeles vel udført.

15 af de nye overkonstabler søger optagelse på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, og af de resterende 22 fortsætter 11 indtil videre i søværnet, medens 11 går ud til stillinger eller videreuddannelse i det civile.

(SKS FAS)

Ny generation østtyske ubådsjagere

I begyndelsen af april 1981 indgik et nyt patruljefartøj i den østtyske flådes tal (omtalt i Søværns-Orientering 15/82). Skibets navn er PARCHIM, og klassen har fået navn herefter.

Patruljefartøj af PARCHIM-klassen under gang

Bygningen af denne nye serie orlogsskibe til den østtyske marine blev påbegyndt i 1978 på Peeneværftet i Wolgast, og i løbet af 1981/82 er yderligere 5-6 enheder af denne klasse taget i brug.

Skibstypen er på ca. 800 tons, 70 meter langt og 10 meter bredt; dybgangen er på $3\frac{1}{2}$ meter, og besætningen udgør ca. 30 mand; skibet fremdrives af 2-3 dieselmotorer, der antages at kunne give skibet en fart på noget over 25 knob.

Bevæbningen består af en dobbelt 57 mm og en dobbelt 30 mm kanon, fire torpedorør til antiubådstorpedoer, to raketkastere til antiubådsraketter samt to SA-N-5 overflade-til-luft-missil-systemer.

Det forventes, at PARCHIM-klassen efterhånden skal afløse den noget aldersstegne HAI-klasse, der formentlig vil blive ud-rangeret eller anvendt til andre formål.

(MST)

Summarisk uddrag af det 2. ordinære møde og 1. ekstraordinære møde i Søværnets Samarbejdsudvalg den 2. og 9. juni

Søværnets Samarbejdsudvalg har afholdt det 2. ordinære møde i 1982 den 2. juni under formandskab af Chefen for Søværnet.

Samarbejdsudvalget havde én sag til behandling: Søværnets Samarbejdsudvalg Seminar 1983.

Denne sag blev behandlet under iagttagelse af Forsvarschefens skrivelse af 26. maj 1982 med emnet: Ændring i samarbejdsstrukturen. Af skrivelsen fremgik, at områdeudvalgene, ved den nye lov om forswarets organisations ikrafttræden, skulle nedlægges. Ligeledes fremgik det af skrivelsen, at Forsvarschefen anmodede formændene om at rejse sagen i de respektive samarbejdsudvalg, således at bemærkninger og forslag til eventuel erstatning for områdeudvalgene kunne drøftes og fremsættes inden 25. juni.

Samarbejdsudvalget drøftede sagen indgående, idet såvel ledelsens som personelorganisationernes synspunkter blev tydeliggjorte.

Det fremgik af drøftelsen, at der, på såvel ledelses- som personelside, var bred enighed om, at der eksisterer - og fortsat vil eksistere - et behov for et værnsspecifikt udvalg, idet man ikke kan foretage en ensretning og generalisering af de tre værns særegenskaber, historie og daglige virke.

På denne baggrund nedsatte Søværnets Samarbejdsudvalg en arbejdsgruppe, der skulle forberede et svar på Forsvarschefens skrivelse til fremlæggelse på det 1. ekstraordinære møde i Sø-

værnets Samarbejdsudvalg den 9. juni.

Henset til Søværnets Samarbejdsudvalgs uafklarede fremtidige eksistens besluttedes det at aftale Søværnets Samarbejdsudvalg Seminar på næste ordinære møde den 1. september.

Fra den gensidige information kan bl.a. nævnes formandens indlæg om uniformsudviklingen i søværnet. Man havde konstateret, at der mangler ensartethed i såvel beklædningen som beklædningens farve. Begrebet mørkeblåt og dets farve afhænger i nogen grad af, hvilken skrædder der syr uniformen og uniformens tykkelse. Disse forhold vil i fremtiden blive taget til behandling, idet Chefen for Søværnet har nedsat en arbejdsgruppe til behandling af denne sag.

Ligeledes oplystes det under den gensidige information, at Forsvarsministeriet har godkendt den nye officersgrunduddannelse, men at man stadig savner en afgørelse om gradsbetegnelse og aflønning såvel under som efter officersgrunduddannelsen.

Fra gennemgangen af samarbejdsudvalgets erindringsliste kan især nævnes, at man betragter sagen om personelrotationer i de sejlede enheder som færdigbehandlet. Sagen har været til udtalelse i de lokale samarbejdsudvalg, og de modtagne referater herfra tilkendegiver i store træk, at personelrotationerne i de sejlede enheder, udover nødvendige rotationer, ikke skaber de store problemer.

Sluttelig kan der fra erindringslisten nævnes sagen vedrørende uddannelsesbeviser. Centralforeningen for Stampersonel og Marinestaben har indledt et samarbejde med henblik på at få anvendt en ensartet terminologi i uddannelsesbeviserne, således at civil terminologi søges tilstræbt.

Søværnets Samarbejdsudvalg afholdt 1. ekstraordinære møde den 9. juni under formandskab af Chefen for Søværnet.

På dette møde blev Søværnets Samarbejdsudvalgs svar til Forsvarschefen diskuteret, omredigeret, skrevet og underskrevet af såvel formand som næstformand.

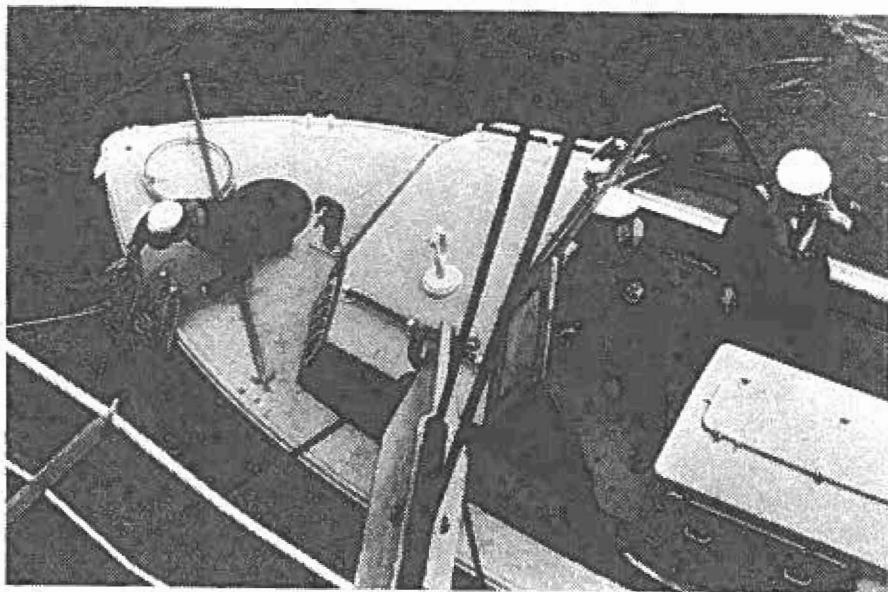
(MST)

Glimt fra søværnets hverdag

Kvindeligt personel er begyndt at være en almindelig del af søværnets hverdag - også i skibene. Følgende billedserie er optaget for nyligt om bord i minelæggeren FALSTER.

Manøvrerulle (SVN FOT)

Udsætning af fartøj (SVN FOT)

Skibsarbejde (SVN FOT)

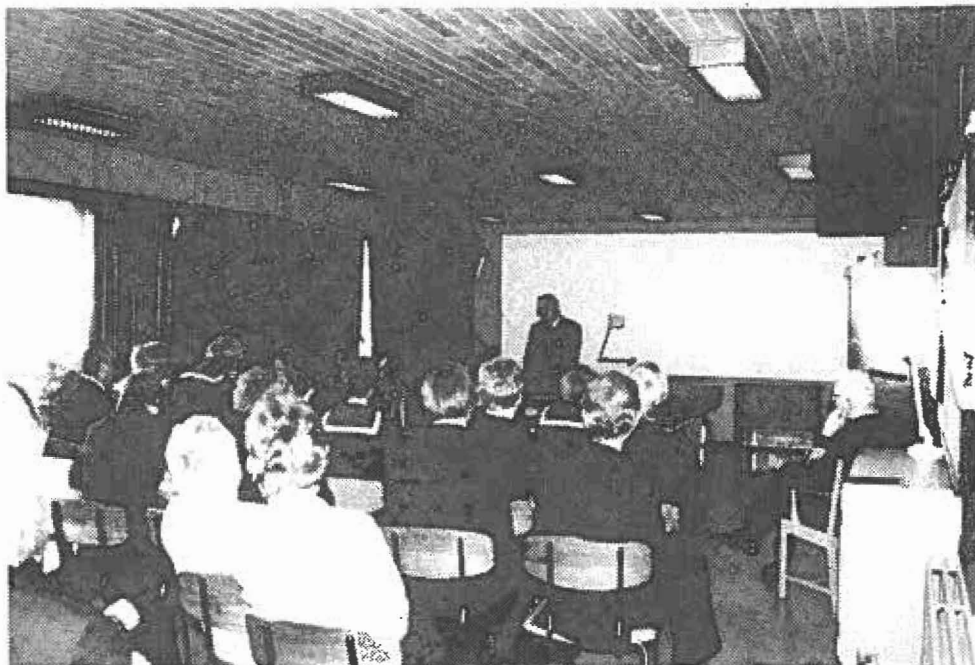

Minelægning (SVN FOT)

Chefen for Forsvarsstabens Personelstab besøger Færøerne

I forbindelse med et orienteringsbesøg i inspektionsskibet HVIDBJØRNEN under forlægning til Grønland aflagde chefen for Forsvarsstabens Personelstab, generalmajor P.B.Krogen, besøg ved Færøernes Kommando den 22. juni.

Generalen, der var ledsaget af chefen for Personelforvaltningsafdeling Søværnet, kommandør J.Grøne, fik efter en orientering om Færøernes Kommandos opgaver, organisation og bemanning, lejlighed til at give personalet ved Marinestationen og fra orlogskutteren MAAGEN en redegørelse om grundlaget for og indholdet af de nye love om forsvarets organisation og personel.

General Krogens orientering ved Færøernes Kommando

Inden for personelområdet var det især sergentuddannelsen og mulighederne for at gennemgå de nye officersuddannelser, der blev omtalt. Under et besøg i MAAGEN blev generalen orienteret om et forslag til reduktion af besætningen og forbedring af underbringelsesforholdene.

Under opholdet på Færøerne fik general Krogen også lejlighed til at hilse på medlemmer af landsstyret og på rigsombudsmanden og aflægge et tjenestestedsbesøg ved Flyvestation Thorshavn. Ved sin afrejse gav generalen udtryk for, at han havde fået et godt indtryk af de betingelser, der bydes forsvarets personel under tjenesten på Færøerne.

(FRK)

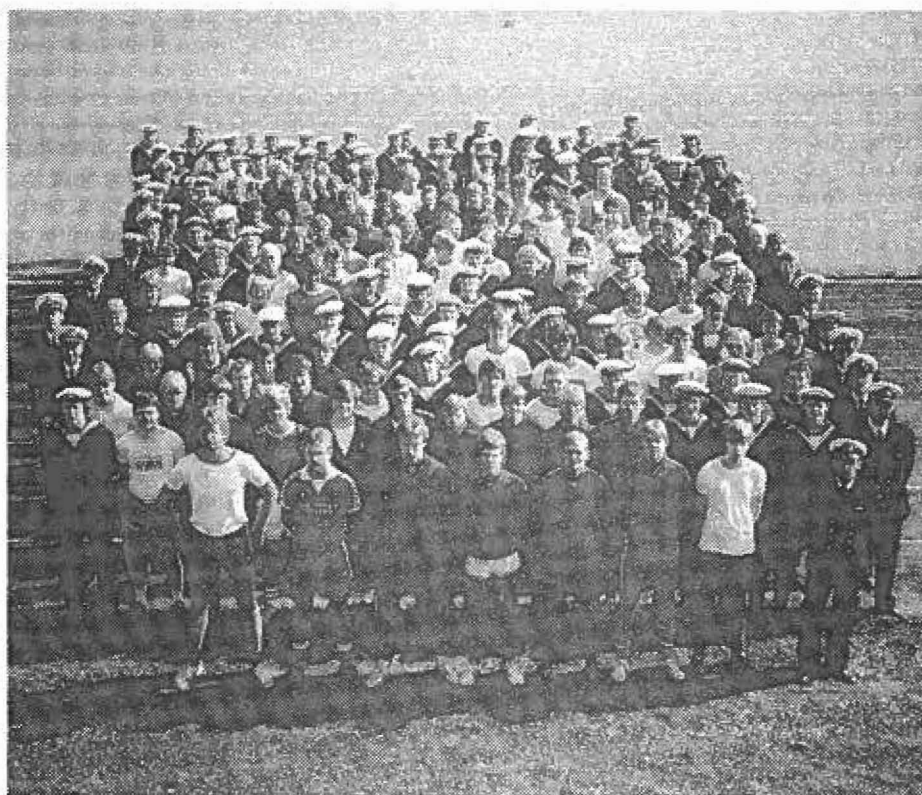
Idrætsdag ved Søværnets Konstabelskole.

Fredag den 25. juni afholdt Søværnets Konstabelskole sin årlige idrætsdag på Margretheholm i strålende solskin.

Skolens elever, inddelt efter faggrupperne, dystede gruppevis i alle discipliner fra kaproning over idræt til tovtrækning.

Det blev i år en meget hård kamp om den af Centralforeningen for Stampersonel udsatte vandrepokal. Resultatet blev først afgjort i den sidste disciplin, tovtrækning, der blev vundet af faggruppe tele. Faggruppe artilleri vandt imidlertid pokalen, idet den opnåede 41 point. På andenpladsen kom faggruppe tele med 40 point, derefter faggruppe maskin og faggruppe signal.

Individuelt blev der opnået mange gode resultater. I kuglestød blev der sat ny skolerekord (11,40 m) af konstabel TE (L) Claus Hendriksen.

Deltagerne i idrætsdagen på Søværnets Konstabelskole

Den årlige idrætsdag, som Søværnets Konstabelskole søger at videreføre i kommende år, dannede rammen om en festlig afslutning, inden størstedelen af skolens konstabler og konstabelelever tog på sommerferie efter et undervisningsmæssigt meget intenst praktik- og teorisemester.

(SKS)

Bog om Heraldik i Søværnet

En redegørelse i bogform for Heraldik i Søværnet med illustrationer bliver i disse dage udsendt i begrænset antal.

Bogen er trykt ved Søværnets Materielkommando og dens illustrationer rentegnet ved samme myndigheds skibstekniske sektion.

Et eksempel på en illustration fra publikationen

Søværnskommando resulterede i 1959 i fremstilling af heraldiske våbenskjolde til søværnets enheder.

Gennem disse arbejder - siden 1961 inden for Søværnets heraldiske Arbejdsgruppe - er der udformet og gennem Forsvarsministeriet kongeligt approberet våbenskjolde for så godt som alle søværnets enheder og større tjenestesteder; våbenskjolde, som hver for sig gennem udformning og symbolik giver udtryk for den enkelte enheds, skibstypes eller tjenestesteds særpræg og identitet.

Bag udformningen af det enkelte våbenskjold har ligget ønske om - gennem den til våbenskjoldet hørende motivering, tegning og blasonering - at skabe et samlingsmærke for skibets besætning i gammel maritim tradition, at bygge bro mellem Flådens fortid og nutid samt ikke mindst at imødekomme besætningers ønske om fremhævelse af enhedens identitet.

HERALDIK I SØVÆRNET imødekommer et længe næret ønske om at få rekapituleret hele denne udvikling inden for søværnets heraldik i nyeste tid og ikke mindst samlet at få præsenteret søværnets våbenskjolde i deres helhed fra introduktionen i 1959 og til i dag.

Det redaktionelle arbejde er udført ved Inspektøren for Søværnet af orlogskaptajn H. Muusfeldt, der i sin tid som adjutant ved Chefen for Søværnet har samlet de mange tråde.

(MST)

Det heraldiske arbejde inden for søværnet har siden 1950-erne ganske særligt været rettet mod den enkelte enheds særpræg og identitet gennem udvikling og udformning af våbenskjolde.

Et nært samarbejde mellem Heraldisk Selskab, Statens Heraldiske Konsulent og den daværende

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede tirsdag den 10. august inspektionsskibet FYLLA i Sundet og Kattegats sydlige del.

Inspektionen havde til formål at kontrollere skibets uddannelse, tilstand, operative formlåen, sikkerhed til søs samt at vejlede på disse områder og assistere, hvor foreliggende problemer ikke har kunnet løses ved egen foranstaltning.

Der blev bl.a. vist trawlerjagt under medvirken af helikopter på orlogskutteren BARSØ samt ydet assistance til "andet skib".

Efter afgang fra Flådestation Frederikshavn torsdag den 12. august skal FYLLA varetage fiskeriinspektions- og stationstjeneste ved Færøerne frem til den 14. september.

---ooOoo---

I år har i alt 34 mænd og 2 kvinder fra søværnet gennemført Nijmegenmarchen. Som særlige præstationer kan fremhæves, at minemekaniker B.J.Nielsen har gennemført marchen for 11. gang og kaptajnløjtnant K.A.N.Vogn for 9. gang.

---ooOoo---

Den 30. august markerede Orlogsmuseet sit 25 års jubilæum, dels ved "åbent hus" på museet på Quinti Lynette, dels ved en reception i Søofficersforeningens lokaler i Søkvæsthuset.

---ooOoo---

F l å d e b e s ø g

Den vesttyske destroyer SCHLESWIG-HOLSTEIN (HAMBURG-klassen) aflægger rutinebesøg i København 10.-12. september. Chef vil være kommandørkaptajn R.von der Goltz. Samlet besætning: 19 officerer samt 256 andre befalingsmænd og menige.

Det franske bugserfartøj CENTAURE aflægger rutinebesøg i Esbjerg 16.-19. september. Chef vil være skibsfører Le Seven. Samlet besætning: 3 officerer samt 32 andre befalingsmænd og menige.

En fransk styrke, bestående af minejagerne BERLAIMONT, BACCARAT (Ex. amerikanske AGGRESSIVE-klasse), CERES og CALLIOPE (CIRCE-klassen), aflægger rutinebesøg i København 17.-20. september. Chef for BERLAIMONT vil være kommandørkaptajn Mortin. Besætningen udgøres af 5 officerer samt 56 andre befalingsmænd og menige. Chef for BACCARAT vil være kommandørkaptajn Venot. Besætningen udgøres af 4 officerer samt 48 andre befalingsmænd og menige. Chef for CERES vil være kommandørkaptajn Delforge. Besætningen udgøres af 6 officerer samt 45 andre befalingsmænd og menige. Chef for CALLIOPE vil være orlogskaptajn Pezard. Besætningen udgøres af 5 officerer samt 45 andre befalingsmænd og menige.

De svenske sejlskoleskibe, skonnerterne FALKEN og GLADAN, aflægger uofficielt besøg i Horsens 17.-20. september. Chef for styrken vil være chefen for FALKEN, kommandørkaptajn Lars Haller. Chef for GLADAN vil være orlogskaptajn Peter Westregård. Samlet besætning: 84 mand.

Den britiske fregat HMS LEANDER (LEANDER-klassen) aflægger uofficielt besøg i Århus 17.-20. september. Chef vil være orlogskaptajn J.Perryman. Samlet besætning: 250 mand.

Den hollandske korvet FRET (WOLF-klassen) aflægger rutinebesøg i Esbjerg 17.-20. september. Chef vil være kaptajnløjtnant G.J.Abeln. Samlet besætning: 6 officerer, 5 andre befalingsmænd og 60 menige.

En amerikansk styrke, bestående af missilkrydseren USS HARRY E. YARNELL (LEAHY-klassen) og destroyeren USS CONOLLY (SPRUANCE-klassen), aflægger uofficielt besøg i København 18.-22. september. Chef for USS HARRY E. YARNELL vil være kommandør R.E.Greer. Samlet besætning: 24 officerer samt 350 andre befalingsmænd og menige. Om bord vil ligeledes være chefen for 26. Destroyer Eskadre, kommandør R.F.Pittenger. Chef for USS CONOLLY vil være orlogskaptajn Phillip J.Coady. Samlet besætning: 24 officerer samt 270 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

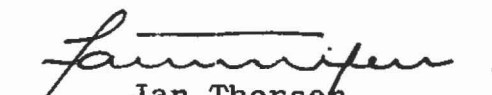
Den fjerde missil-kanonbåd af Type 143 A-klassen, ZOBEL, løb den 30. juni af stabelen i Schacht-Audorf ved Rendsborg. De nye fartøjer er en videreudvikling af de eksisterende missil-kanonbåde af Type 143-klassen og er udstyret med mere moderne våben- og føringssystemer. Herudover er beboelsesforholdene for besætningen blevet forbedret. Der skal bygges yderligere 6 fartøjer af denne type, skriver tidsskriftet "SOLDAT und TECHNIK".

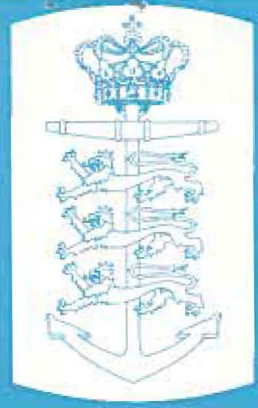
---oo0oo---

Den britiske flåde har besluttet at sælge sit eneste operative hydrofoilfartøj, HMS SPEEDY, der blev anskaffet i 1980 for afprøvning i rollen som fiskeriinspektions- og patruljefartøj. Det synes, som om fartøjets egenskaber i hård sø ikke har været tilfredsstillende, skriver tidsskriftet "MILITARY TECHNOLOGY".

---oo0oo---

Den amerikanske regering planlægger at sælge den græske flåde et parti HARPOON overflade-til-overflade-missiler til en samlet værdi af 32 millioner dollars. Missilerne skal installeres i de to KORTENAER-klasse-fregatter, som Grækenland sidste år modtog fra Holland, ELI (Ex. PIETER FLORISZ) og LIMNOS (Ex. WITTE DE WITH). Den græske flåde vil som følge heraf råde over tre forskellige typer af overflade-til-overflade-missiler: MM. 38 EXOCET på missil-kanonbådene af COMBATANTE II-klassen samt de første enheder af COMBATANTE III-klassen. PENGUIN på de sidste enheder af COMBATANTE III-klassen og HARPOON på fregatterne, skriver tidsskriftet "MILITARY TECHNOLOGY".

Jan Thorsen
Kommandør
fg.

SØVÆRNSORIENTERING
MARINESTABEN
POSTBOKS 302
2353 VEDBÆK

SØVÆRNS-ORIENTERING

HMV 66
K/V "ANDENES"

Genvisit af norsk kystvaktsskib ANDENES i København

Det norske kystvaktsskib ANDENES (af NORDKAPP-klassen) af-
lagde i dagene 26.-30. august uofficielt besøg i København, bl.a.
for at give søværnet og andre danske myndigheder lejlighed til
at se denne nyskabelse inden for inspektionsskibe. Besøget var
således et led i det samarbejde mellem søværnet og det norske
sjøforsvar, der tidligere har givet sig udtryk i HVIDBJØRNENS
besøg i Bergen i februar, omtalt i Søværns-Orientering nr. 7/82,
der også indeholder en udførlig beskrivelse af de norske kystvakt-
skibe.

Den norske Generalinspektør for Sjøforsvaret, kontreadmiral Roy Breivik, ledsaget af Kystvaktinspektøren og chefen for Kystvaktskadron Sør deltog i besøget, der indledtes med, at bl.a. stabschefen ved Inspektøren for Søværnet og chefen for Inspektionsskibseskadren sejlede med ANDENES fra Frederikshavn til København. Sejladsen, der foregik med 20 knops fart i lidt uroligt vejr, bekræftede tidligere indtryk af, at de nye norske skibe er meget stabile, hensigtsmæssige og velfungerende. Dagen efter ankomsten var der inviteret et større antal civile og militære til at se ANDENES, både fra Forsvarsministeriet og Grønlandsministeriet, Forsvarskommandoen, Søværnets Materielkommando og specialtjenesteinspektørerne, og både her og ved de mere selskabelige lejligheder gik drøftelserne livligt, om det norske skib kunne tjene som model for danske overvejelser om nye inspektionsskibe, hvad angik størrelse, våben, udstyr og indretning i øvrigt.

Det norske skib er væsentligt større end tilsvarende danske, over 3000 tons mod BESKYTTERENS ca. 2000, bl.a. for at sikre gode søgenskaber, udholdenhed og gode pladsforhold, samt stabilitet for helikopteroperationer, men også for at have reservekapacitet til fremtidige krav. Kystvaktinspektøren, kommandør N.Tiltnes, understregede, at skibet var bygget for fremtiden. "Lad os mødes år 2000 og vurdere, om indretning og udstyr er tidssvarende, og lad os diskutere efter næste boreplatformskatastrofe, hvad der mangler i dette skib, for at det kunne have løst alle sine opgaver i den forbindelse". Kystvakten påregner, at NORDKAPP-klassen skal kunne løse mange slags opgaver på havet, således deltog ANDENES i sommer som kommandoskib i en meget stort anlagt øvelse i bekæmpelse af olieudslip.

Danske overvejelser om nye inspektionsskibe går også i retning af noget større enheder for at opnå større udholdenhed, højere forlægningsfart og større stabilitet, som bl.a. er nødvendigt for at kunne operere overalt på det udvidede fiskeriterritorium, specielt på Østgrønland, hvor hovedparten af fremmedfiskeriet omkring Grønland nu finder sted. Med i overvejelserne er også forventningerne om, at der i fremtiden vil blive stillet nye eller større krav, bl.a. i forbindelse med søredningstjeneste, miljøkontrol og forureningsbekæmpelse, og kontrol med aktiviteter i forbindelse med udnyttelse af gas- og olieforekomster under havbunden.

Større tonnage ville også give bedre aptering og mulighed for en mere fleksibel anvendelse, således som nordmændene har indbygget det i deres skibe. Til daglig sejles ANDENES af en forholdsvis lille besætning, ca. 50 mand, hvor HVIDBJØRNEN-klassen anvender 72 og BESKYTTEREN 60. Hvert besætningsmedlem kan derfor have eget lukaf, men de fleste lukafer er dobbelte, og der er dermed ingen vanskeligheder ved at forøge besætningen til over 70 i tilfælde af særlige opgaver eller i spændingsperioder, hvor der også kan tages ekstra udstyr eller våben om bord. Skibet er bl.a. forberedt for installation af PINGVIN overflade-til-overflade missiler og har også en omfattende anti-ubådsarmering.

Anvendelsen af en så lille besætning både til daglig og i særlige situationer er kun mulig ved, at der i meget høj grad er anvendt automatisering og vagtfrie systemer samt systemer, der kun kræver få mand, f.eks. kan boardingbåden udsættes og hejses med kun en eller to mand, og ind- og udkøring af helikopter kan gøres med færre folk, end danske inspektionsskibe bruger. Også kontrol- og varslingsystemet "NAVKIS" er til daglig betjent af kun en enkelt operatør, men tillader alligevel umiddelbart anvendelse af skibets våbensystemer. Der er lagt stor vægt på at anvende nationale produkter, og det anslås, at disse udgør ca. 80 % af anskaffelsesprisen.

Besøget gav i det hele taget mange interessante oplysninger og impulser til de danske besøgende, men også de norske gæster havde fagligt udbytte, i tillæg til det altid populære besøg i København, med Tivoli og andre forlystelser, og busture til omegnen m.v. Specielt var Kystvaktens interesseret i vore mangeårige erfaringer med at operere helikoptere i Nordatlanten, idet Norge med NORDKAPP-klassen også har anskaffet LYNX, og man drøftede anvendelse af dobbeltbesætninger, som Kystvaktens også har planer om, og mange andre spørgsmål. Besøget bekræftede således, at den norske og danske marine også på inspektionsområdet kan have stor nytte i et fortsat og udvidet samarbejde.

(ISE)

Korvetten OLFERT FISCHER's adoption i Kalundborg

Under festlig hornmusik fra Consoni Brass Band gled OLFERT FISCHER fredag den 20. august til kaj i vesthavnen i Kalundborg som indledning til et uforglemmeligt besøg.

Anledningen var, at korvetten skulle adopteres af byen. Programmet for besøget var afvekslende og righoldigt med selskabelighed, byvandring, besøg og omvisninger om bord samt sportsbegivenheder, iblandt ALOUETTE-demonstration og Søværnets Tamburkorps opvisning og koncerter forskellige steder i byen og på kajen.

Korvetten OLFERT FISCHER under gang

Således kan nævnes et børneparty om bord om lørdagen for 25 handicappede børn, som fik en strålende oplevelse ud over det sædvanlige, da de i små grupper, ledsaget af et menigt besætningsmedlem, fik forklaret både dette og hint om skibet og dets udstyr efterfulgt af cacao og pølseparty m.v. i skibets cafeteria. En fodboldkamp imellem "KGB OLD BOYS" og "OLFI HOT SPURS" blev uelskværdigt vundet af skibet. Ni af besætningen fik en dejlig sejloplevelse søndag eftermiddag, hvor sejlklubben havde arrangeret kapsejlad efterfulgt af en lille sammenkomst. Også marineforeningen bør nævnes som en ivrig og interesseret initiativtager. Man holdt bl.a. åbent hus både lørdag og søndag. Tapto og reveille blev gennemført hver dag, bl.a. ved velvillig assistance fra det lokale hjemmeværn.

Selve adoptionshandlingen fandt sted i byens gamle rådhus, en meget nønsomt restaureret bispebolig fra den katolske tid, under medvirken af 26 repræsentanter for kommunen og 15 besætningsmedlemmer. Borgmester Brejnrod udtrykte bl.a. håb om godt fortsat samarbejde mellem skib og by, og chefen kvitterede med en tak til byen for den venlige interesse og det glimrende program.

Også om søndagen var der børneparty, men for 25 skolebørn i 5. klasse. Det var heller ikke kedeligt.

Besøget var begunstiget af godt dansk sommervejr, hvor et par kraftige byger ind i mellem ikke lagde en dæmper på publikums interesse for at se skibet. Udover de mere arrangerede omvisninger og besøg var der lørdag 1200 og søndag 1950, der besøgte korvetten i de 2 timer, det offentlige besøg varede.

Der kan ikke være tvivl om, at besøget var en succes. Både turistchef Albert de Witt's inspirerende og krydrede forklaringer om byen og dens historie, samt den venlige og positive stemning, der mødte besætningen overalt, har naturligvis gjort deres, men også besætningen ydede en rosværdig indsats, og optrådte overalt som værdige og interesserede repræsentanter for korvetten OL-FERT FISCHER og for søværnet.

Vi glæder os til næste besøg.

(OLFI)

Bevogtningsfartøjet ROTA adopteret af Morsø kommune

I foråret modtog søværnet en anmodning fra Morsø kommune om adoption af en af søværnets enheder i anledning af, at Nykøbing Mors var valgt til årets by 1982.

Valget faldt på bevogtningsfartøjet ROTA. Kontakten mellem ROTA og Morsø kommune blev etableret først på sommeren, og det blev bestemt, at adoptionen skulle finde sted i weekenden 13.-15. august. I et samarbejde mellem Morsø kommune og ROTA blev der udarbejdet et program.

Programmets første punkt var afgang fra Aalborg fredag den 13. august kl. 1100. I forlægningen fra Aalborg til Nykøbing deltog borgmestersekretæren, turistchefen og 2 repræsentanter for marineforeningen, som havde taget initiativet til adoptionen.

Efter en spændende, men behagelig forlægning ankom ROTA kl. 1500 til Nykøbing Mors og blev festligt modtaget af Morsø pigegardes orkester. Efter udveksling af officielle visitter var

marineforeningen vært ved en middag for hele besætningen. Et meget vellykket arrangement.

Om lørdagen marcherede ROTAs besætning med Søværnets Tamburkorps i spidsen til byens rådhus, hvor adoptionshandlingen blev afviklet.

Borgmester K.E.Jensen overrakte ROTA byens våben samt hvert besætningsmedlem et emblem med Morsø's våben og bogen "Limfjordens stolte svaner" af Svend Borg.

Borgmesteren og chefen for ROTA under adoptionshandlingen på rådhuset

Af marineforeningen modtog ROTA et våbenskjold med inskription.

Af ROTA modtog Morsø kommune et våbenskjold og et billede med sølvplade, ligesom marineforeningen modtog et billede og et krus.

Efter adoptionshandlingen var kommunen vært ved en frokost.

Søværnets Tamburkorps musicerede på gågaden og optrådte senere med et tattoo på havnen.

Om eftermiddagen var der åbent hus om bord på ROTA (ca. 500 gæster). Samtidig var der konkurrencer mellem et hold fra marineforeningen og ROTA med tovtrækning, stafet- og æggeløb. Søværnets Flyvetjeneste samlede mange tilskuere ved demonstrationen af ALOUETTE-helikopteren.

Lørdag aften afholdtes reception om bord, hvor 20 gæster var inviteret.

Formanden for Marineforeningen får af chefen overrakt ROTAs billede

Om søndagen afvikledes en bustur for besætningen med frokost. Om bord på ROTA var der officiel frokost med borgmesteren, 2. viceborgmesteren, havnemesteren og en repræsentant fra marineforeningen som deltagere. Ved eftermiddagens åbent hus var der ca. 1000 gæster.

Besøget sluttede om mandagen, hvor ROTA kl. 0900 forlod Nykøbing Mors, årets by 1982. Under forlægningen til Aalborg deltog 3 repræsentanter for Morsø marineforening med formanden i spidsen.

(ROTA)

Nordisk Kadetstævne 1982

I dagene 5.-9. august afholdtes i Björneborg (Pori), Finland, det 34. Nordiske Kadetstævne med deltagelse af kadetter fra søofficersskolerne i Finland, Norge, Sverige og Danmark.

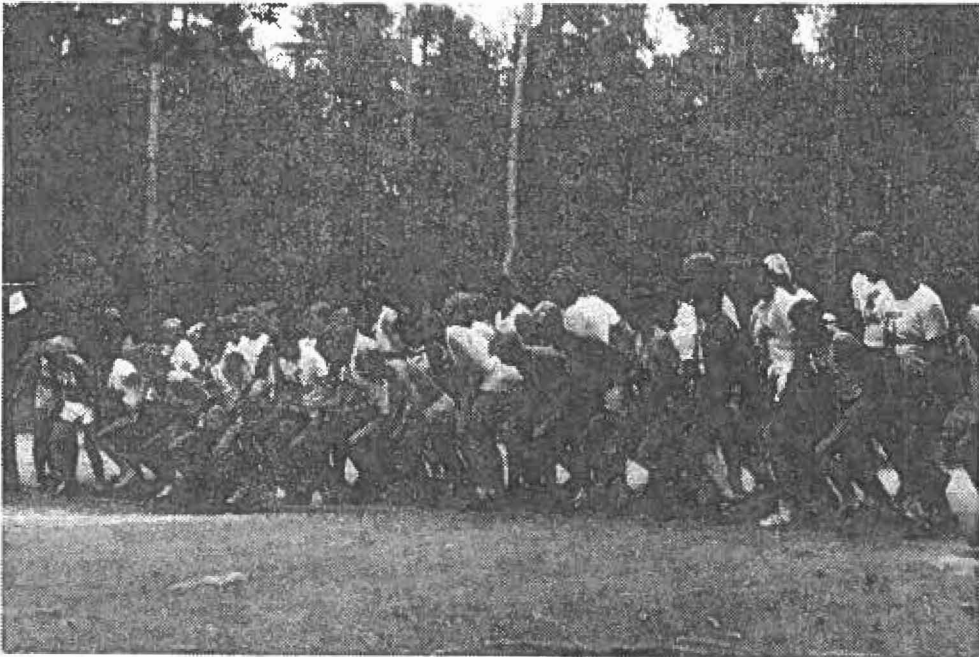
De 4 landes skoledelinger for kadetter lå under kadetstævnet i Mäntyluoto, Björneborgs havneby. Fra Danmark deltog minelæggeren MØEN samt minestrygerne EGERNSUND og ALSSUND. De øvrige enheder af skoledelingen, øvelseskutteren SVANEN samt 4 SKA-både kunne ikke komme med på grund af de finske adgangsbestemmelser, der ikke tillader besøg af mere end 3 orlogsskibe fra en fremmed nation på en gang. Fra Norge deltog korvetterne AEGER og SLEIPNER og fra Sverige det helt nye skoleskib og minelægger

CARLSKRONA sammen med minestrygerne TJURKÖ og ORNÖ. Værtsnationen var selv repræsenteret ved skoleskibet POHJANMAA sammen med en uddannelsesdivision på 6 mindre fartøjer. Tilsammen udgjorde de 14 enheders besætninger 800 mand, hvoraf 207 var kadetter.

Fælles dansk-norsk flytransport med C-130 transportfly (HERCULES) sikrede, at de kadetter fra de 2 lande, der ikke var med om bord i de besøgende enheder, kunne blive transporteret til og fra Björneborg.

Straks efter skibenes ankomst torsdag morgen den 5. august indledtes det omfangsrige program, hvorunder specielt idrættskonkurrencer udgør den største del. Det væsentlige ved disse årlige kadetstævner er naturligvis, at de vordende nordiske officerer stifter bekendtskab med hverandre og opnår indsigt i, og forståelse for, forholdene i de nordiske broderlande. Egentlige fælles øvelser har vi ellers kun med den norske marine gennem vort fælles NATO-medlemskab.

Her går starten - ikke til "Björneborgernes March" men - til terrænløbet i Björneborg

Resultatet af idrætsstævnet, hvor der blev konkurreret i volleyball, sejlads, pistolskydning, fodbold, terrænløb, svømning og fri idræt, blev en klar norsk sejr med en utrolig jævnbyrdighed blandt de andre 3 nationer, der alle opnåede nøjagtig samme pointtal.

Stævnet afsluttedes traditionen tro med en samlet parade og gudstjeneste i Björneborgs kirke, hvor orlogspræster fra de 4 lande medvirkede.

Næste år skal kadetstævnet afholdes i Sønderborg, som i øvrigt netop er venskabsby med Bjørneborg.

(SOS)

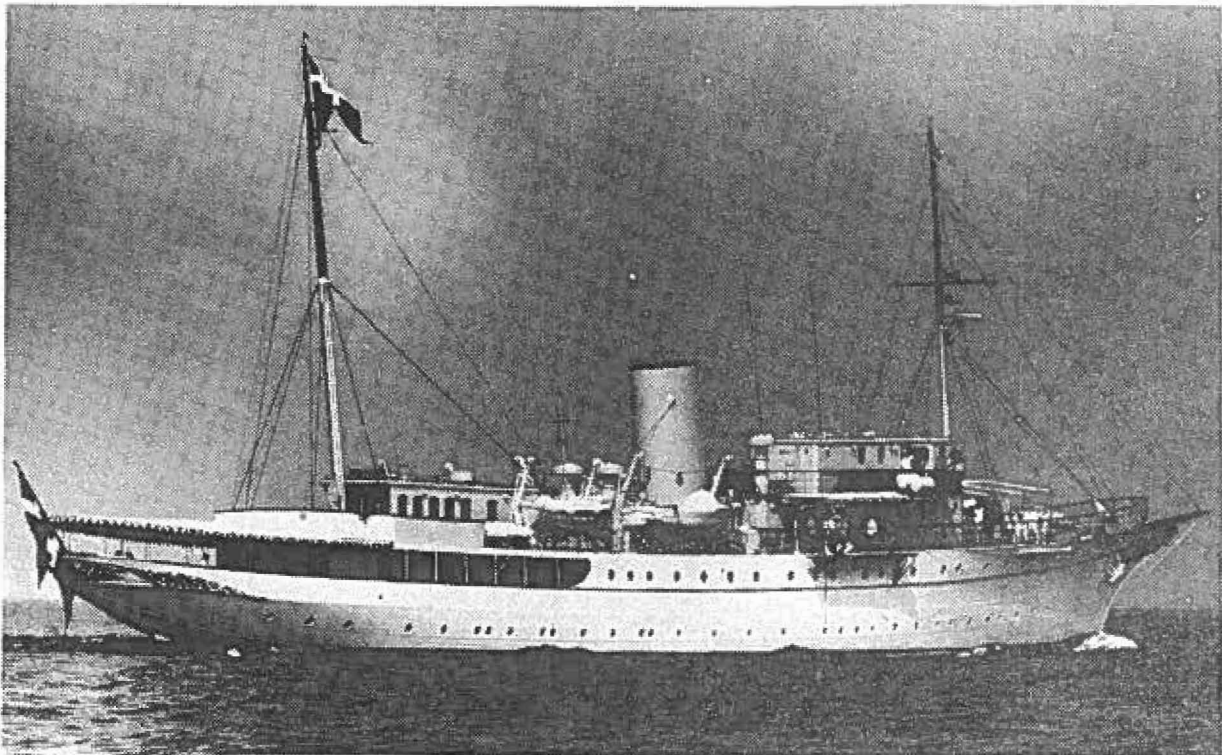
Kongeskibet DANNEBROG's Grønlandstogt

Ulf Øxne-Thorer havde en søn, hvis søn hed Osvald, hvis søn igen hed Thorvald, der havde en søn Erik. På denne måde underrettet har vi nu på rigtig sagavis viden om Erik den Rødes oprindelse.

Thorvald og hans søn Erik, kaldet Erik den Røde, boede i Jæren i Norge. På grund af strid med den norske konge sejlede de omkring år 960 til Island og bosatte sig på den afsides nordkyst. På Island opstod der strid mellem Erik den Røde og naboerne. Striden udviklede sig til kamp, i hvilken Erik dræbte 2 af naboens sønner. Omkring år 980 kom sagen for tinget på Thornæs, og Erik blev dømt fredløs i nogle år.

Fra beretningerne havde Erik hørt om ugæstfrie kyster mod vest, og han drog omkring år 982 fra Snefjeldsjøklen mod vest. Erik den Røde tog land i Eriksfjord og byggede Brattahlid, der ligger på den anden side af fjorden ved Narssarssuaq. Erik den Røde døde 1008. Hans saga er nedskrevet cirka 1250.

Ovennævnte begivenhed var den direkte anledning til, at H.M.Dronningen og H.K.H.Prinsen med Kongeskibet i år skulle til

Kongeskibet DANNEBROG under kongeflag

Grønland, for dermed at festligholde 1000-året for Erik den Rødes opdagelse af Grønland.

Efter megen travlhed med klargøring og proviantering stod DANNEBROG ud fra Flådens Leje 14. juli med kurs mod Grønland for at gennemføre det 53-dages program, som havde været under planlægning siden 1981. Forlægningen til Grønland skete via Færøerne, hvor et weekendophold gav besætningen, som for en stor dels vedkommende består af værnepligtige, lejlighed til at tage Færøernes storslåede natur i øjesyn. Efter et vellykket ophold i Thorshavn gik turen atter vestpå.

Allerede inden afgang fra København havde Kongeskibet kontaktet Statens Istjeneste og modtaget meldinger om issituationen i Sydgrønland, og disse meldinger sammenholdt med de løbende rapporter, som undervejs mod Kap Farvel blev modtaget fra Narssarsuaq Iscentrals helikopter og Fiskeriinspektionens GULFSTREAM-fly, indikerede, at issituationen i Julianehåbsbugten var den værste i mands minde. Issituationen ville give store problemer for afviklingen af H.M.Dronningens og H.K.H.Prinsens arrangementer i Sydgrønland, såfremt det ikke lykkedes DANNEBROG at komme ind til Narssarsuaq senest 29. juli.

23. juli rundede DANNEBROG Kap Farvel, og planen var at gå nordvest om den cirka 20 sømil brede isbrømme op til Færingehavn og herefter sydover i landvandet (åben vand mellem land og isbrømme) til Narssarsuaq. Denne plan gjorde det dog ikke muligt at nå frem til det sydlige område. Undervejs mod Færingehavn fik DANNEBROG over radioen en melding fra inspektionskutteren TULUGAQ, som efter at have været inde i isen meddelte, at ville DANNEBROG den direkte vej til Julianehåbsbugten og Narssarsuaq, var chancen der nu, idet den meget hurtigt skiftende issituation, på grund af vind og strøm, tillod en rimeligt ubesværet passage gennem den ca. 20 sømil brede isbrømme med under 1/10 iskoncentration. Ved første møde med isen 24. juli så alt meget lovende ud, og en dags sejlads i Julianehåbsbugten ville være ensbetydende med, at opsejlingen gennem Bredefjord til Narssarsuaq kunne begynde. Efter cirka 10 sømils sejlads i isbrømmen skete der imidlertid det, at vind og strøm i en uheldig kombination pakkede ismasserne således, at DANNEBROG på et tidspunkt lå fast i 8/10 is, hvilket er ensbetydende med, at isen er næsten sammenpakket.

Med hjælp fra Narssarsuaq Iscentrals reccehelikopter, inspektionsskibet BESKYTTEREN og inspektionkutteren TULUGAQ be-

Kongeskibet og inspektionskutteren TULUGAQ i storisen ud for Julianehåb

den Rødes landgang på Grønland i forbindelse med, at H.M.Dronningen og H.K.H.Prinsen gik om bord i DANNEBROG.

Den følgende uge stod i festlighedernes tegn, og H.M.Dronningen, H.K.H.Prinsen, D.K.H.Prinserne, H.M.Kong Olav, H.K.H. Kronprinsesse Sonja, Præsident Vigdis Finnbogadottir og Generalguvernør Ed Schreyer fik aflagt mange besøg i det sydgrønlandske, og Repræsentationskajakken DANNEBROG modtog mange grønlandske besøg. Efter afslutningen på et meget vellykket arrangement stod DANNEBROG 8. august ud af Skovfjorden, hvor iskoncentrationen var under 1/10, med kurs mod anden del af H.M.Dronningens og H.K.H.Prinsens grønlandstogt, nemlig besøg i en lang række grønlandske byer og bygder. Første besøg gjaldt "hovedstaden" Godthåb, hvor den kongelige familie efter en forlægning i næsten havblik, og ikke "Dronningens rædselsnat", som en enkelt avis udtrykte, blev modtaget med masser af dannebrogflag og hurraråb. Efter besøg i byen m.m. og té hos Landsstyreformanden Jonathan Motzfeldt gik den kongelige familie atter om bord i DANNEBROG. Herfra gik turen nordpå mod nye steder, som Napasog, Jakobshavn, Marmorilik, Umanaq, Egedesminde, Holsteinsborg og Søndre Strømfjord. Den kongelige familie besøgte desuden pr. helikopter Upernavik.

I Marmorilik afholdtes polardåben, hvor blandt andre H.K.H. Kronprins Frederik og H.K.H.Prins Joachim blev døbt i det iskolde

gyndte så 4 dages hårdt og slidomt arbejde gennem ismasserne, som skiftede i koncentrationer fra 1/10 til 8/10. Om bord i de tre skibe var stemningen god, og DANNEBROG har haft svært ved at genkende sig i nogle af de situationer, som visse aviser har berettet om. Enden på denne færd gennem isen blev, at DANNEBROG ankom til Narssarssuaq 29. juli. Modtagelsen denne gang var ikke som Erik den Rødes for 1000 år siden, kysterne var gæstfrie, og alle var glade.

30. juli indledtes festlighederne i anledning af Erik

polarvand og fundet værdige som havkarle af den strenge hersker Kong Neptunus.

Efter den kongelige families hjemrejse til Danmark gik DANNEBROG atter hjemover, for via et 4-dages ophold i Reykjavik at ankomme til København efter 53 døgn med mange spændende oplevelser at fortælle derhjemme.

(DNBR)

Glimt fra søværnets hverdag

Under fremmede nationers kadetskibes besøg i København udveksles besøg mellem de udenlandske kadetter og kadetter fra Søværnets Officersskole.

Her ses 4 græske og 4 danske kadetter på Søværnets Officersskole (SVN FOT)

Medens det græske kadetskib HS ARIS opholdt sig i København i dagene 23.-26. august, aflagde de danske og græske kadetter besøg hos hverandre. Herunder bemærkedes bl.a., at de græske søkadetter - i øvrigt efter dansk forbillede - bærer samme bandoler og dolk, som har kendetegnet vore søkadetter siden 1822.

Prins Georg af Grækenland var for øvrigt dansk søkadet fra 1885 til 1889.

(SOS)

Skoleskibet MØEN generobrer 24 timers-kondicykelrekord

Under en øvelse i 1981 lancerede skoleskibet MØEN en ny disciplin inden for Fysisk Uddannelse og Træning-området: 24 timers kondicykelkørsel.

Under "showagtige" omstændigheder tilbagelagde skoleskibets besætning på 24 timer en distance på 909,5 kilometer.

Minelæggeren FALSTER tog udfordringen op og tilbagelagde under en øvelse i foråret 1982 en distance på 1204,2 kilometer, svarende til en gennemsnitshastighed på 50,2 km/t. MØENS rekord blev ved denne lejlighed således effektivt slettet.

Den 24. august kl. 1600 startede MØEN et forsøg på at tilbageerobre den mistede rekord. For at sikre ensartede forhold blev der kørt på den samme cykel, som den FALSTER anvendte. For en sikkerheds skyld anvendte MØEN belastningen 1,7 kp mod FALSTERS 1,5 kp.

Indehaverne af "Østersøens blå bånd" efter hjemkomsten til Holmen efter rekorden

Den 25. august kl. 1600 blev 24-timers-løbet skudt af. På det tidspunkt havde MØEN tilbagelagt distancen 1.313,4 kilometer, svarende til en gennemsnitshastighed på 54,7 km/t. Østersøens "Blå Bånd" tilhører således igen skoleskibet MØEN.

(MØEN)

Minelæggeren FALSTER besøger sin adoptionsby

Minelæggeren FALSTER aflagde sin adoptionsby Nakskov et besøg i weekenden 20.-23. august. Det var 11. gang, FALSTER anløb sin adoptionsby, siden minelæggeren den 19. september 1962 for 20 år siden blev søsat fra Nakskov skibsværft.

Nakskov by havde udarbejdet et omfattende program, der bl. a. omfattede busture på Lolland med besøg i Knuthenborgparken og Aalholm Bilmuseum. Spadseretur blev arrangeret i Nakskov ad Nørrevold med besøg i det enestående uddannelsescenter med bibliotek og teater, som Nakskov med rette er stolt af. Dette var en stor oplevelse.

Bykernen er karakteriseret ved de små boliger i de smalle gader og stræderne, der forbinder havnen og byens strøggader, Søndergade, Torvegade og Vejlegade.

Ved en reception på rådhuset udveksledes taler og gaver. Talerne udtrykte tidens problemer. Nakskov skibsværft, som byen er så afhængig af, mangler ordrer. Antallet af industriarbejdspladser i Nakskov er faldet fra 3.900 i midten af 70'erne til 3.300 i 1980. Befolkningstallet er samtidig gået ned, og er nu for første gang i mange år under 17.000 indbyggere.

Nakskov havn anløbes af ca. 750 skibe årligt, hvor der losses og lastes ca. 300.000 tons gods. Et lyspunkt er, at godsomsætningen er svagt stigende.

Minelæggeren FALSTER, fotografi efter maleri af marinemaler Søren Brunoe (SVN FOT)

Som erindring fra besøget overrakte Nakskov by minelæggeren et smukt tinkrus med inskription, og FALSTER returnerede med et maleri af adoptionsskibet udført af marinemaleren Søren Brunoe.

Fodboldystur blev udkæmpet mellem et herrehold fra FALSTER og Børne- og Ungdomscentret i Nakskov. Værterne vandt 4-1.

(SVN FOT)

Minelæggerens kvindehold spillede mod Nakskov Boldklub. Resultatet skal ikke nævnes her, men til næste år vil FALSTERs hold udfordre Nakskov Boldklub i håndbold.

Fredag aften gæstede byrådets medlemmer, havneudvalget, marine- og hærhjemmeværnet, marineforeningen samt flere repræsentanter fra byen minelæggeren ved en reception på minedækket. I alt 120 nakskovitter mødte op.

Kvindelige Marineres Tamburkorps musicerede gennem byen og regnbygerne; og søværnets sidste ALOUETTE-helikopter demonstrerede redningsoperationer i havnen ud for FALSTER. Alt en uforglemmelig oplevelse for de mange tilskuere. Herudover var der mulighed for at besøge forsvarrets mobile udstilling, der var opstillet på kajen.

I alt 1.557 nakskovitter besøgte minelæggeren i weekenden under offentligt besøg om bord. Vejret var desværre regnfyldt, men FALSTER ser frem til sit 12. besøg i sin gæstfrie adoptionsby i 1983.

(FALS)

Indland kort

Stabschefen ved Inspektøren for Søværnet inspicerede tirsdag den 7. september inspektionsskibet VÆDDEREN i Sundet og Kattegats sydlige del.

Inspektionen havde til formål at kontrollere skibets uddannelse, tilstand, operative formåen, sikkerhed til søs samt vejlede på disse områder og assistere, hvor foreliggende problemer ikke har kunnet løses ved egen foranstaltning.

Der blev bl.a. vist trawlerjagt - under medvirken af helikopter - på orlogskutteren RØMØ. VÆDDEREN afgik fra Flådestation Frederikshavn den 13. september og skal forrette fiskeriinspektions- og stationstjeneste ved Færøerne frem til den 7. december.

---oo0oo---

Reserveofficersforeningen i Danmark afholder kursus om psykologisk forsvar på Antvorskov kaserne i dagene 21.-23. oktober for officerer af Reserven og A- og B-linien af alle 3 værn.

Af kursusindholdet kan nævnes krisestyring belyst ved et gruppespil, nyere eksempler på psykologisk påvirkning, en tænkt krises opståen og forløb, situationsspil vedrørende mobiliserings- og krigsfasen og meget mere.

Nærmere oplysninger om deltagelse m.v. kan fås på foreningens kontor Svanestok, Kastellet 68, 2100 København Ø., samt pr. tlf. 01 141601 mellem 1100-1400.

---oo0oo---

Tegning af det nye julemærke.

Marineforeningens julemærke har i år som motiv det over 300 år gamle krudttårn i Frederikshavn. Julemærket er snart klar til forhandling, og oplaget er på 3000 stk. Det forhandles i nummererede ark, der er indsat i nummererede karton-omslag. I omslaget bringes en orientering om tårnets historie. Bestilling modtages allerede nu gennem afdelingerne og hovedkontoret, der er åbent mandag-onsdag-fredag fra 10-13 på tlf. 01 152886, meddeler Marineforeningen.

F l å d e b e s ø g

Den britiske fregat HMS LEANDER (LEANDER-klassen) aflægger uofficielt besøg i Aalborg 18.-21. september. Chef vil være orlogskaptajn J.Perryman. Samlet besætning: 250 mand. Det i Søværns-Orientering nr. 16/82 omtalte besøg i Århus er aflyst.

Den amerikanske missilkrydser USS BELKNAP (BELKNAP-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 18.-22. september. Chef vil være kommandør E.E.Alexander. Samlet besætning: 47 officerer, 496 andre befalingsmænd og menige.

Det amerikanske landsætningseskib USS SPARTANBURG COUNTY (NEWPORT-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 28. september til 2. oktober. Chef vil være kommandør J.A.Byers. Besætningen udgøres af 17 officerer og 225 andre befalingsmænd og menige samt 6 officerer og 175 befalingsmænd og menige fra det amerikanske marinekorps.

Det britiske inspektionsskib HMS ANGELESEY (ISLAND-klassen) aflægger uofficielt besøg i Frederikshavn 1.-4. oktober. Chef vil være kaptajnløjtnant D.W.Jenkins. Samlet besætning: 24 mand.

Det amerikanske landsætningseskib USS RALEIGH (RALEIGH-klassen) foretager operativt anløb af Århus 3. oktober. Chef vil være kommandør G.E.Obrien. Besætningen udgøres af 27 officerer og 345 andre befalingsmænd og menige samt 23 officerer og 345 andre befalingsmænd og menige fra det amerikanske marinekorps.

Udland kort

Den franske flåde søsatte i juni sin sjette atomdrevne, ballistiske undervandsbåd, L'INFLEXIBLE, der er planlagt til at hejse kommando i 1985, og til den tid armeret med det nye M-4 ballistiske megaton missil. Undervandsbåden blev bygget på flådeværftet i Cherbourg og skal indgå i den franske "Force de Dissuasion". Af de foregående fem undervandsbåde er fire i aktiv tjeneste og een, LE TERRIBLE, til sit andet hovedeftersyn siden kommandohejsningen i 1973. Med fire under-

vandsbåde under kommando vil Frankrig til enhver tid være sikret at kunne have to undervandsbåde til søs. Efter 1983 vil antallet være forøget til tre, hver armeret med 16 missiler, skriver tidskriftet "INTERNATIONAL DEFENCE REVIEW" bl.a.

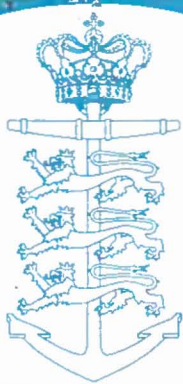
---oo0oo---

Den britiske flådeminister modtog i juni, ved en ceremoni om bord, HMS ILLUSTRIOUS, den anden enhed af den britiske flådes anti-ubådshangarskibe af INVINCIBLE-klassen. Skibet blev leveret næsten tre måneder før planlagt efter anmodning fra flådeministeren. HMS ILLUSTRIOUS er nummer to i rækken af i alt tre større enheder konstrueret til at kunne løse forskelligartede opgaver, specielt i ledelse af anti-undervandsbådsoperationer. Den første enhed af klassen, HMS INVINCIBLE, forretter fortsat tjeneste ved styrkerne ved Falklandsøerne, medens den tredje enhed, HMS ARK ROYAL, der blev søsat sidste år, skulle være operationsklar i 1985, hedder det bl.a. i artiklen i "NAVY International".

---oo0oo---

Den anden sovjetiske destroyer af BAL-COM 3-klassen har påbegyndt sine prøvesejladser. Det angives, at skibet vil få navnet VICE-ADMIRAL KULAKOV. Også den anden krydser af SOVREMENNYJ-klassen er i gang med søprøver, skriver tidsskriftet "Marine Rundschau".

Lange

SØVÆRNS- ORIENTERING

H.N.M.Kong Olav V inspicerer livgarden under militærparaden på AKERSHUS, ledsaget af den norske forsvarschef (SVN FOT)

Skoleskibet MØENs deltagelse i Kong Olav V's regeringsjubilæum

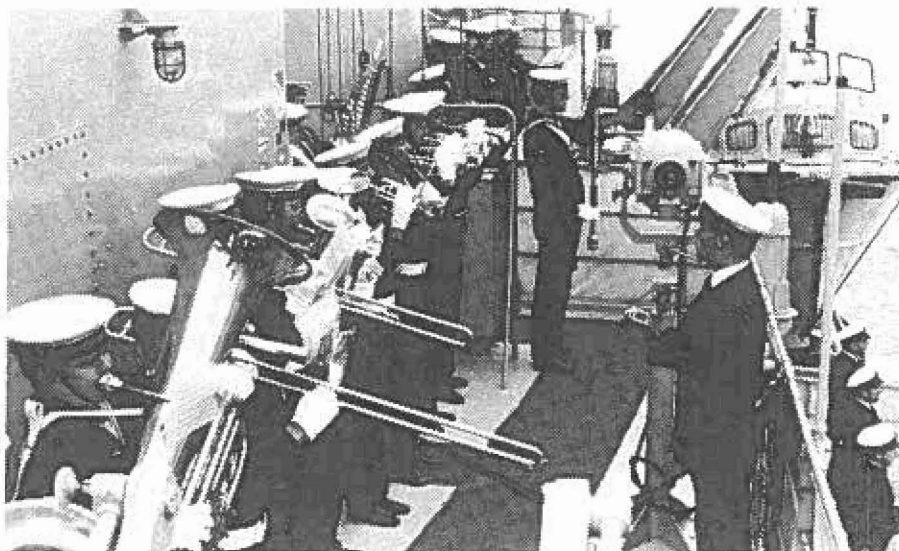
Mandag den 20. september kunne H.N.M. Kong Olav V fejre sit 25 års jubilæum som regerende konge. Jubilæumsfestlighederne, der var koncentreret i området omkring Oslo, varede i 3 dage.

Fra lørdag den 18. september til onsdag den 22. september lå størstedelen af den norske flådes enheder fortøjet i Oslo havn. Herudover deltog skoleskibet MØEN, den finske korvet KARJALA, den svenske minelægger VISBORG samt den engelske skoleskibsfregat HMS EURYALUS i festlighederne. Kulminationen i rækken af skibsbesøg indtraf søndag den 19. september, da Kongeskibet DANNEBROG med H.M.Dronningen og H.K.H.Prins Henrik om bord kl. 1445 langsomt

gled forbi Akershus fæstning, hvorfra det danske kongeflag blev saluteret.

Forud for Kongeskibets ankomst blev der søndag formiddag afholdt en festgudstjeneste i Oslo Domkirke. I gudstjenesten deltog som Kong Olav V's specielt inviterede gæster bl.a. alle skibsheferne.

Søværnets Tamburkorps med skoleskibets skansevagt under paradering for H.N.M.Kong Olav V ved passagen af den kongelige yacht NORGE (SVN FOT)

Mandag den 20. september, der var selve jubilæumsdagen, stod samtlige deltagende krigsskibe ud af Oslo havn tidligt om

"Hans Majestæt Norges Konge leve - hurra ..." (SVN FOT)

morgenen. Flåden, der bestod af ca. 30 enheder, formerede en gigantisk kolonne et stykke sydover i Oslo-fjorden. Samtidig afgik den Kongelige Yacht NORGE til en ankerplads nogle få sømil syd for Oslo. Kl. 1100 startede en "SAIL PAST", hvorunder alle de deltagende skibe fik lejlighed til at hilse Norges Konge.

I skoleskibets paradering indgik Søværnets Tamburkorps, således at Honnørmarch nr. 1 og den norske Kongesang kunne pryde paraderingsceremoniet. Udover H.N.M.Kong Olav V havde H.M. Dronning Margrethe II og H.K.H.

Prins Henrik mulighed for at overvære paraden om bord i det norske kongeskib.

Mandag aften blev der i Oslo koncerthus afholdt en gallakonzert, hvor ligeledes de deltagende fartøjschefer var indbudt. Gallakonzerten, der blev TV-transmitteret, var de norske kunstnere hyldest til H.N.M.Kong Olav V.

Tirsdag den 21. september havde det samlede norske forsvar lejlighed til at hylde dets øverste chef. Dette foregik ved en militærparade på Akershus slotsplads, hvor også det danske og svenske kongepar samt det finske præsidentpar var til stede.

Jubilæumsfestlighederne blev afsluttet tirsdag aften med et festfyrværkeri fra fæstningen AKERSHUS. Fyrværkeriet, der kunne betragtes over hele Oslo, blev en imponerende afslutning på et begivenhedsmættet besøg.

Onsdag den 22. september forlod den store "ARMADA" Oslo og spredtes sydover i Oslo-fjorden for at genoptage de daglige sysler.

(MØEN)

Mønstringsøvelse ved Torpedobådernes mobile Base

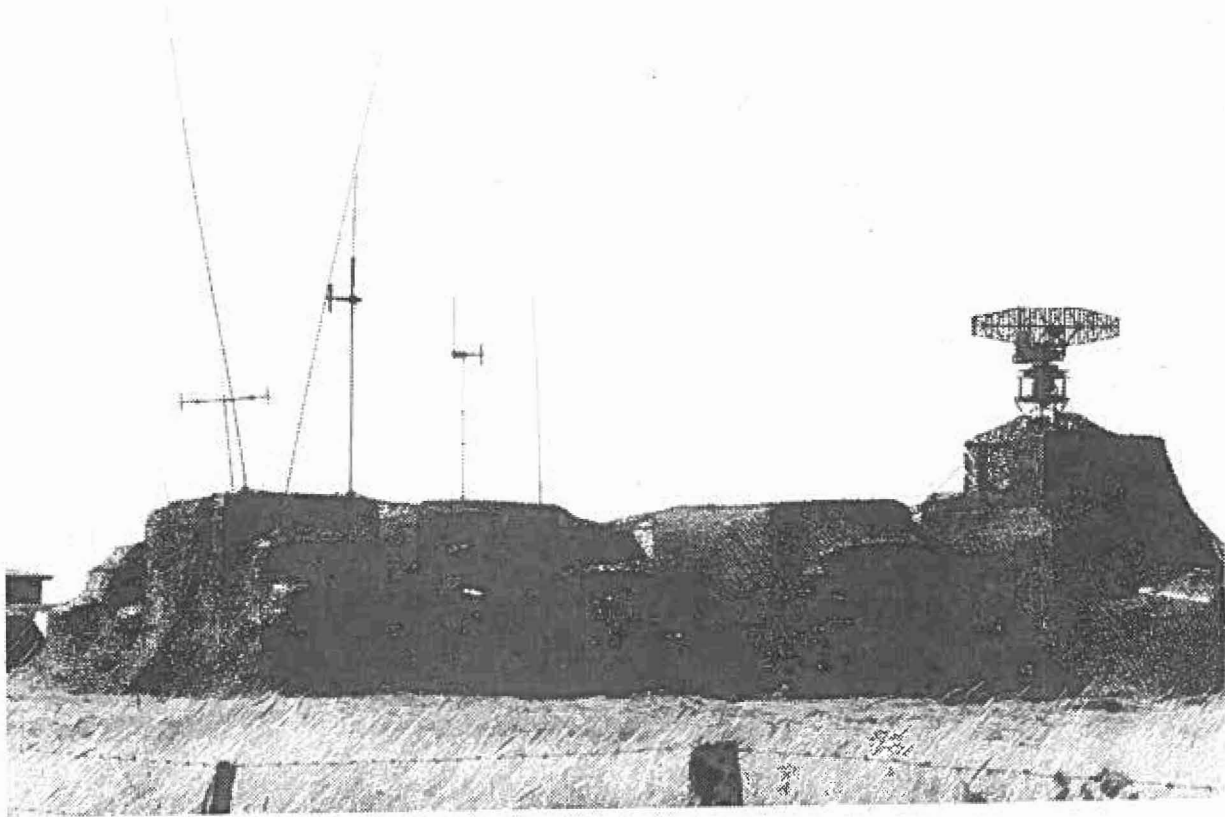
Torpedobådernes mobile Base (MOBA) havde i ugen fra mandag den 30. august til fredag den 3. september den store glæde at være vært for "gæster", nemlig genindkaldte værnepligtige og tilkommanderede befalingsmænd til en mønstringsøvelse.

De genindkaldte mødte på Søværnets Eksercerskole for iklædning, introduktion af tilkommanderede befalingsmænd og velkomst ved chefen for MOBA.

Efter denne bløde "landing" i søværnet blev det hurtigt barske realiteter for de genindkaldte bevogtningsreserver. MOBA stamenhed var nemlig blevet forlagt til Kulsbjerg øvelsesterræn ved Vordingborg, og bevogtningsreserven ankom mandag eftermiddag for at deltage i et 5 dages intenst uddannelses- og øvelsesprogram. De genindkaldte blev indlogeret i telte og bospist på feltfod. I dagtimerne var der undervisning i krigssanitetstjeneste, havari- og sanitetstjeneste, bevogtning- og nærforsvarstjeneste samt vedligeholdelsesskydning og håndgranatkast. De mørke timer blev brugt til bevogtningsøvelser og patruljetjeneste.

Onsdag den 1. september blev hele MOBA inspiceret af chefen for Søværnets operative Kommando og repræsentanter for Sø-

værnets Våbeninspektør, der også overværede en bevogtning- og nærforsvarsøvelse med deltagelse af Livkompagniet fra Det danske Livregiment, Marinehjemmeværnet og en torpedobåd af WILLEMOES-klassen.

Torpedobådseskadrens mobile Base i camoufleret opstilling

Torsdag aften var der socialt samvær med "rødt kød og bourgogne", og mangen en gammel MOBA-aneddote blev genoplivet (og dem er der jo som bekendt ganske mange af).

Lejren blev i løbet af fredagen brudt ned, og om eftermiddagen blev 64 trætte, beskidte og langskæggede (der var kun koldt vand til rådighed) værnepligtige hjemsendt til det nok lidt mere beskyttede og luksuriøse civile samfund, men helt sikkert en oplevelse rigere.

(MOBA)

Vejledningstjeneste i Store Bælt

I Store Bælt pågår der som bekendt nedlægning af 2 naturgasledninger mellem Fyn og Sjælland. Arbejdet udføres af det italienske firma SAIPEM, der har en stor platform ved navn CASTRO 5 til at udføre nedlægningerne, og 3 forsyningsfartøjer til at flytte dens ankre og til at hente gasrør fra et lager i Nyborg Havn.

Store Bælts Marinedistrikt er blevet pålagt at lede trafikken uden om platformen og gennem afmærkede gennemsejlinger. Den 19. august afgik orlogskutteren THURØ og miljøfartøjet MARIE MILJØ til vejledningstjeneste, som hurtigt viste sig at være en vanskelig opgave.

Orlogskutteren THURØ under gang

Mange skibe er ikke bekendt med denne trafikoplægning, uanset der internationalt er udsendt de relevante bekendtgørelser.

MARIE MILJØ og METTE MILJØ på Flådestation Korsør
Der bliver ligeledes hver 3. time udsendt navigationsadvarsler over Lyngby Radio til skibsfarten, men mange skibe registrerer alligevel ikke disse advarsler. Det er dog lykkedes THURØ og MARIE MILJØ med stor indsats at dirigere trafikken den rigtige vej.

Store Bælts Marinedistrikt har til løsningen af opgaven fået tildelt yderligere 3 enheder, nemlig ROMSØ, DREJØ og METTE MILJØ.

(SBM)

Opfølgende orientering om Forsvarets Integreerede Kommunikations System (FIKS)

I SØVÆRNS-ORIENTERING nr. 4/82 bragte Forsvarsstaben (FST) en almindelig, bred orientering om Forsvarets Integreerede Kommunikations System, der i forkortet form er blevet til det nok så mundrette udtryk FIKS.

Det har længe været FST intention og ønske at følge den nævnte orientering op med yderligere information om, hvorledes projektet skrider frem. Sagt med andre ord, vi vil her forsøge at give en kortfattet orientering omkring de anstrengelser, der er gjort og fortsat gøres for at nå frem til endemålet - at implementere FIKS!

Som tidligere omtalt i SØVÆRNS-ORIENTERING blev de operative/tekniske krav til et sådant system godkendt af forswarets øverste ledelse i 1976, og i 1978 undertegnede en kontrakt om levering med firmaet Christian Rovsing, A/S. Den engagerede læser vil vel nu stille sig selv dette spørgsmål: Hvad er der så sket i de forløbne 4 år? Hertil kan kort svares: Slet ikke så lidt! Lad os forsøge at uddybe svaret på det stillede spørgsmål med et kronologisk opstillet forløb, således:

Flyvematerielkommandoen (FMK), der på forswarets vegne undertegnede kontrakten, blev naturligt udpeget til hovedansvarlig materielkommando og har siden trukket det store læs, ikke mindst med hensyn til forswarets interesser i forbindelse med forhold til leverandøren omkring opfyldelse af kravspecifikationer.

Det blev hurtigt klart, at det var nødvendigt at etablere en arbejdsgruppe, der kunne pålægges opgaven at sikre, at det system, der implementeres, er opbygget i overensstemmelse med de brugermæssige krav, at det kan tilsluttes til samarbejde med andre systemer, og at det kan videreudvikles, ikke mindst med hensyn til yderligere forbedret overlevelsessevne. Denne arbejdsgruppe etableredes i december 1978 som en operativ/teknisk brugergruppe, der i det daglige benævnes "O/T-Gruppen". Medlemmerne er repræsentanter fra FMK, chefen for Forsvarets operative Styrker, de operative kommandoer og fra Forsvarskommandoen (FKO). Den

overordnede styring af systemet udøvedes i begyndelsen af Styringskomiteen for kommando- og kontrolsystemet (ACBA CCIS) og FIKS, men denne blev senere delt op i to styringsgrupper, én for ACBA CCIS og én for FIKS.

I maj 1981 udsendte FKO en bestemmelse (FKOBST 0.314-1), der omhandler såvel forhold omkring ansvarsfordeling som forhold omkring styring og drift af systemet. Af denne bestemmelse fremgår bl.a., at FKO har det overordnede ansvar for driften af FIKS.

I løbet af efteråret 1981 blev det klart, at det var nødvendigt at søge tilvejebragt nogle styringsredskaber i form af instrukser og bestemmelser i forbindelse med den systemoperative drift af FIKS. I januar 1982 besluttedes det, efter at sagen havde været oppe i O/T-Gruppen, at nedsætte en underarbejdsgruppe, der skulle beskæftige sig med at udarbejde udkast til sådanne instrukser og bestemmelser. Der var ikke mindst tænkt på udarbejdelse af en bestemmelse for overgangsperioden, d.v.s. den periode, der vil forløbe fra det tidspunkt, hvor FIKS afleveres af leverandøren, til det tidspunkt, hvor FIKS erklæres for endeligt operativt. For at give gruppen mest mulig arbejdsro blev den indlogeret på Lynæsfort på internatophold i to perioder af hver en uges varighed. Dette fandt sted i foråret 1982. Resultaterne af disse anstrengelser foreligger stort set nu, idet FKO netop i denne tid er i færd med at udsende en række FKOBST og et FKO-direktiv, der alle omhandler bestemmelser og retningslinier for driften af de forskellige FIKS-elementer.

Nu er det jo ikke gjort med styring alene. Der er mangfoldige områder, hvor der har hersket og fortsat hersker stor aktivitet. Der har været udført et stort arbejde med hensyn til rekonoscering af kommende FIKS-terminalrum ude ved myndighederne, bl. a. for at sikre, at indretning af terminalrum opfylder de sikkerhedsmæssige krav, der stilles af Forsvarets Efterretningstjeneste. Selve indretningen af terminalrum har været lagt i hænderne på Forsvarets Bygningstjeneste i samarbejde med bl.a. FMK. Også på dette område hersker der fortsat stor aktivitet. Det er et nok så stort antal terminalrum, der er planlagt færdiginstalleret i år og ind i 1983. FMK og fa. Christian Rovsing er i fuld gang med at installere computermateriel og anden teknik i de EDB-styrede fjernskrivercentraler, MEDE'rne (Message Entry and Distribution Equipment). De første 4 af disse er færdiginstalleret, og i løbet af september måned forventes de sidste 4 MEDE'r og de

to systemkontrolcentre at være på plads. Der foregår løbende testaktivitet af hele den komplicerede computerteknik. Der opdages naturligvis fejl, som skal rettes hen ad vejen.

FIKS er et projekt af anseelig størrelse. Det er første gang forsvaret har været involveret i implementeringen af et kommunikationssystem af denne art og af dette omfang. Det er derfor klart, at noget sådant ikke kan forløbe fuldstændigt uden vanskeligheder eller uden mere eller mindre ubehagelige overraskelser. FIKS er ikke gået ram forbi! Men vanskeligheder er som bekendt til for at overvindes. Alle involverede parter gør, hvad der er muligt for at nå det endelige mål, at forsvaret får rådighed over et fuldt moderne og effektivt kommunikationssystem til erstatning for de efterhånden forældede fjernskriversystemer. Hvornår sker det så? Hvis alt går vel, forventes FIKS implementeret ultimo september i år. Derefter forestår en lang overgangsperiode med afprøvningsfaser og paralleldriftsperiode etc., og først når disse perioder er lykkeligt overstået, oprinder den dag, hvor FKO kan erklære FIKS for endeligt operativt.

Det er vort håb og ønske, at alle potentielle FIKS-brugere vil gå ind for dette nye system med en positiv holdning og et frisk mod. Kun derved kan vi opnå optimal udnyttelse af investerede midler og ressourcer til gavn både for den enkelte i det daglige og for forsvaret generelt.

(FST)

Bevogtningsfartøjet NAJADENs eftersyn ved Flådestation Korsør

I forbindelse med det første periodiske eftersyn på et bevogtningsfartøj, som et samarbejde mellem en provinsflådestation og et civilt skibsværft (omtalt i SØVÆRNS-ORIENTERING nr. 15/82), kom NAJADEN tilbage fra Korsør Værft den 13. august. Eftersynet går hermed ind i den sidste fase, idet NAJADEN planlægges færdig den 5. november.

Søværnets Materielkommando har besluttet, at flådestationen skal udføre endnu et periodisk eftersyn på et bevogtningsfartøj af DAPHNE-klassen. Dette eftersyn er planlagt påbegyndt medio oktober, men på grund af kapacitetsproblemer ved Teknisk Afdeling i perioden uge 40 til uge 47 er start- og afslutningstidspunktet ikke endelig bestemt.

Bevogtningsfartøjet NAJADEN - endnu en enhed af klassen skal gennemgå periodisk eftersyn ved Flådestation Korsør

Med ansættelse af 5 maskinarbejdere i august er den udflytningsplan, Søværnets Materielkommando iværksatte i 1977, afsluttet for Flådestation Korsørs vedkommende.

På Teknisk Afdelings værksteder kan det også konstateres, at alle pladsressourcer nu er udnyttet til det yderste, og der syntes ikke at være mulighed for yderligere ekspansion inden for eksisterende rammer.

Flådestationen har bl.a. derfor i bygningsforslagene for de kommende år medtaget ønske om opførelse af nye depot- og værkstedsbygninger.

(FLS KOR)

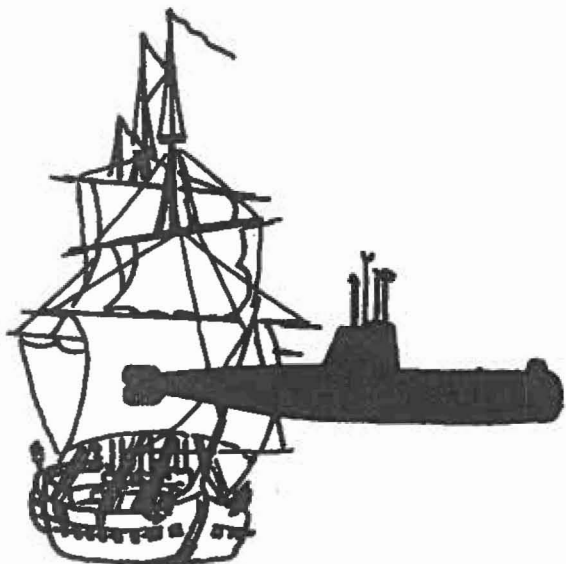
En ung - men dog hundred-årig gammel jubilar! Orlogsmuseet kan fejre sit 25 års jubilæum

Medens vort hæderkronede gamle militærmuseum - Tøjhusmuseet - har ligget i faste rammer gennem hundrede år - og kan henføres til verdens bedste - for ikke at sige på visse punkter verdens fineste samling af sin art, så har det, vi i dag benævner "ORLOGSMUSEET", ligget hengemt i kasser og ført en hensygnende

tilværelse gennem samme hundrede år.

Der var på Holmen oprettet såkaldte "Museumsmagasiner", hvor man gemte de bedste ting, og fremviste dem for en lukket kreds, d.v.s. søværnets faste personel plus de til enhver tid tjenstgørende værnepligtige, som man derigennem forsøgte at give et lille indblik i vor orlogsflådes fortid. Søfartsmuseer oprettedes - størst og mest kendt er vel Søfartsmuseet på Kronborg - men man glemte at fremvise den del, der betingede vort lands storhedstid som søfartsnation - nemlig orlogsflåden - uden hvis medvirken vor oversøiske handel med vore daværende besiddelser, i Indien, Afrika og Vestindien ikke havde været mulig.

Den 30. juli 1957 skete der imidlertid noget, idet den daværende chef for søværnet, Viceadmiral, Dr.phil. h.c. H.Vedel, sammenkaldte en række mænd for at tage stilling til oprettelsen af et "Orlogsmuseum" - omend ikke disse ord blev brugt ved denne lejlighed.

Det lykkedes som følge heraf samme år at få etableret en udstilling på loftet i Sct.Nikolai Kirke, hvorved den første spæde spire til vort nuværende orlogsmuseum blev lagt.

At dette lykkedes skyldtes, foruden Viceadmiral A.H.Vedel, Kontreadmiral F.H.Kjølens, Kommandør Sv.Greve og daværende kontorchef, nuværende direktør for "Orlogsmuseet", B.Munthe Morgenstjerne.

En kreds af kendte mænd inden for vort samfund stod bag - Generalkonsul Preben Harhoff, Direktør Frantz Harland, Captain Emil Lassen, Borgmester Stæhr Johansen, Direktør Bent Suenson med mange flere, som sluttede op om tanken qua deres fortid som tidligere værnepligtige i søværnet og/eller en interesse for vort søværns oprindelse og fortsatte beståen. Kong Frederik den 9.,

som ikke alene i ord, men også i gerning stod bag oprettelsen af vort Orlogsmuseum, skænkede således på et tidligt tidspunkt 2 gamle kongechalupper - en gondol samt en rejsechalup - til samlingerne.

Planerne for samlingernes endelige placering var legio. Charlottenlund Fort var på et tidligt tidspunkt inde i planerne. Her var der historisk baggrund samt gode transportmuligheder. Ligeledes var der mulighed for at finde en endelig plads på vort - og eet af verdens ældste sejlkrigsskibe - den gamle fregat JYLLAND, som sammen med søværnets øvrige historiske klenodier havde ført en kummerlig tilværelse gennem årene. Denne løsning - som formentlig havde været den bedste af alle - måtte også opgives.

Det vil føre for vidt her at fremhæve den række af firmaer, institutioner og privatpersoner, som gennem de forløbne år har stået bag tanken om oprettelsen af vort orlogsmuseum, og først på et ret sent tidspunkt kom staten ind i billedet med et direkte tilskud - det skete i 1964, da Kulturministeriet ydede kr. 3.000 til museets drift. Københavns kommune fulgte efter med kr. 5.000, men så syntes det også, som om der var ved at komme skred i tingene.

Foreningen "Selskabet Orlogsmuseets Venner" blev stiftet, og har gennem de forløbne 2 år bidraget med ca. 2,5 mio. kr. I 1969 modtog museet søværnets anerkendelse som Søværnets Museum. Orlogsmuseet havde dog ikke gennem årene ligget på den lade side, men havde arrangeret en række særudstillinger i banker, sparekasser o.s.v. og havde derigennem vist sit ansigt udadtil.

1. oktober 1976, som bragte den nye museumslov, står vel som den største milepæl i museets historie, idet samlingerne her blev anerkendt som en kulturhistorisk institution med et årligt tilskud på 151.600 kr.

Orlogsmuseet fik sin første "filial" på Valdemar Slot på Tåsinge, hvortil en række af samlingerne blev flyttet, bl.a. chalupmuseet.

I 1977 kom søværnet med sin første anerkendelse "in natura", idet museet blev tilbudt den gamle historiske bygning på "Quinti Lynette" på Refshalevej som hovedbygning for sine samlinger.

Samlingen i Sct. Nikolai Kirke lukkede i 1978 sine porte for besøgende og havde da i godt 20 år samlet omkring 300.000 gæster.

Den 30. august fejrede Orlogsmuseet 25-året for dets oprettelse under organiserede former. Gennem årene har man "levet af" donationer og tilskud - først og fremmest fra "Selskabet Orlogsmuseets Venner", men også Carlsbergs mindelegat og Handelsbanken har gennem årene trådt hjælpende til, og lige nu, før jubilæumsdagen, ser det ud til, at "Orlogsmuseet" får sin store gave, idet såvel søværnet, Forsvarsministeriet som Kulturministeriet har anbefalet, at Søkvæsthusets sydlige del bliver overdraget museet som endelig bolig. Så er man hjemme igen i gamle sømilitære omgivelser - og kan fremvise sine samlinger for besøgende i et mere venligt og trafikmæssigt passende niveau.

(Et medlem af "Orlogsmuseets" bestyrelse)

Glimt fra søværnets hverdag

Opmåling af danske, færøske og grønlandske farvande til skibsfartens betryggelse er en opgave, der løses af SØOPMÅLINGEN. Søopmålingen er en sektion under Farvandsdirektoratet, hvor søværnet stiller personel til rådighed, og til hvilken Søværnets Materielkommando anskaffer og vedligeholder materiel.

Her ses ministrygeren GULDBORGSUND under opmåling i danske farvande. Skibet er udrustet som opmålingsskib, hvilket bl.a. kan ses af det specielle opmålingsrum, der er bygget til i forlængelse af operationsrummet.

(MST)

Mineuskadeliggørelse i Flådestation Frederikshavns forsyningsområde

Minedepot Grelshedes mineuskadeliggørelseshold har i april kvartal haft 29 udrykninger, hvoraf de 15 var efter farlige genstande. Udrykningerne har bl.a. omfattet følgende:

3 stk. miner, 1 stk. flyvebombe, 1 stk. mortargranat, 1 stk. sejlgarnsbombe, 3.000 stk. håndvåbenammo, 18 stk. location marine marker, 15 stk. nødblus, 7 stk. man-over-board blus, 4 stk. signalblus, 4 stk. markeringslys, 1 stk. fosfid marker, 19 stk. nødsignaler, 5 stk. faldskærmsblus, 1 stk. minewarning flare, 1 stk. US Navy Air craft flare, 2 stk. life smoke, 1 stk. svensk torpedo, 4 stk. sonarbøjer, 1 stk. pingersender, 1 stk. attrap mine, 1 stk. mineskal, 2 stk. mineankre, 1 stk. bundplade til mineanker, 1 stk. topplade til mineanker.

Depotets udrykningspersonel har endvidere assisteret politiet og foretaget sprængninger af 2 stk. miner i forbindelse med NATO "Sea Day 82".

Der er kørt ca. 3.500 kilometer i perioden.

Minedepot Dråby har i april kvartal haft 9 udrykninger, der bl.a. omfattede:

1 stk. tysk kontaktmine EMB, 3 stk. mineankre, 1 stk. USN torpedo MK 37-o, øvelses, 1 stk. 75 mm granatkardæsk, 5 stk. sonarbøjer, 1 stk. gasbeholder, 1 stk. U-bådsblus, 6 stk. marker location marine NO 6, 3 stk. man-over-board blus, 2 stk. signalpatroner, 9 stk. gaspatroner, 3 stk. nødraketter, 50 forskellige håndvåbenammo.

Holdet kørte i alt 3.076 kilometer.

(FLS FRH)

Indland kort

Den 1. oktober tiltrådte kommandør H.E. Hansen tjeneste som chef for Flådestation Frederikshavn og Kattegats Marinedistrikt og afløste dermed kommandør J.V.Stilling, der blev pensioneret med udgangen af marts måned. Chefen for Flådestation Frederikshavns Stationsafdeling har fungeret som chef i den mellemløbende periode.

Flådestation Korsørs sygeafdeling afholdt den 7. og 8. august en krigssanitetsøvelse med Kvindelige Marineres sanitetsgruppe.

Flådestationen havde i den anledning indkaldt 2 reservelæger med rådighedstjeneste og lånt 2 oversergenter, sanitetsinstruktører, fra Forsvarets Sanitetsskole. Øvelsens formål var at afprøve flådestationens forbindsplads på skolen ved Noret, samt at give personalet lejlighed til at lære hinanden at kende, og give rådighedslægerne lokalkendskab.

Øvelsen startede lørdag kl. 0900 med en kort orientering i cafeteriet, og derefter gik alle til opgaven med ildhu, hvilket resulterede i, at øvelsen til fulde opfyldte sit formål, og alle var enige om, at det havde været 2 lærerige dage, hedder det i flådestationens orienteringsmeddelelse.

---ooOoo---

F l å d e b e s ø g

Det franske dykkertenderfartøj MAGNOLIA (Ex-amerikansk ADJUDANT-klasse) aflægger rutinebesøg i Haderslev 1.-5. oktober. Chef vil være kaptajnløjtnant Ibarz. Samlet besætning: 3 officerer samt 34 andre befalingsmænd og menige.

Det vesttyske torpedoindbjærningsfartøj Y 872 (TF 106) er meddelt tilladelse til rutineanløb i Frederikshavn 4. oktober og 1. november. Chef vil være skibsfører P.Hartmann. Samlet besætning: 5 civile.

Den britiske fregat HMS ARIADNE (LEANDER-klassen) aflægger uofficielt besøg i København 7.-12. oktober. Chef vil være orlogskaptajn D.Evans. Samlet besætning: 250 mand.

Det sovjetiske undersøgelsesskib OKEANOGRAPH er meddelt tilladelse til at anløbe Århus i perioden 4.-6. oktober. Fører vil være kaptajn J.Kazimiras. Besætning: 18 og en videnskabelig gruppe på 12 mand.

---ooOoo---

Udland kort

Den vesttyske marines 1. Marineflyvereskadrille i Jagel i Slesvig-Holsten påbegyndte i juli, i nærværelse af bl.a. forsvarsminister dr. Hans Appel og inspektøren for marinen, viceadmiral Ansgar Bethge, flyvning med dens nye fly af typen TORNADO.

Den vesttyske marine får i alt 112 fly af denne type. Omarmeringen af 1. Marineflyvereskadrille fra F-104 G STARFIGHTER til det nye fly vil være afsluttet i 1983. Omarmeringen af 2. Marineflyvereskadrille vil følge efter i årene 1986/87. Marinen kan kun løse sine opgaver gennem en kombination af forskellige søkrigsmidler, der er afpasset hinanden og operationsområdernes egenart. Marinejagerbombere er en del af denne kombination og opfylder de stillede krav. Gode lavtflyvningsegenskaber, altvejrsegenskaber, dobbelt motoret, to-mands besætning, et integreret navigations- og ildledelsessystem, ligesom en afbalanceret bevæbning garanterer en høj grad af flyvesikkerhed og kampkraft. TORNADO-flyets hovedarmering er luft-til-overflade missilet KORMORAN, der har en effektiv rækkevidde på over 30 kilometer, hedder det bl.a. i tidsskriftet "SOLDAT und TECHNIK".

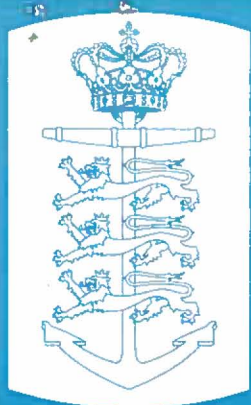
---oo0oo---

Som følge af erfaringer, indhentede i forbindelse med operationerne ved Falklandsøerne, har den britiske flåde, gennem det britiske forsvarsministerium, placeret en ordre hos firmaet Sabre-Safety om omgående levering af 11.000 stk. af firmaets redningsluftsæt, ELSA (Emergency Life Support Apparatus).

Kontrakten har en værdi på mere end en million pund. ELSA er konstrueret til at kunne forsyne et besætningsmedlem med luft i 8 minutter under passage af gas- eller røgfyldte rum. ELSA kan bæres over briller, fuldskæg og asbesthætter, skriver tidsskriftet "Maritime Defence".

E.B.

Jan Thorsen
Jan Thorsen
Kommandør

SØVÆRNS- ORIENTERING

Forsvarsministeren modtages af chefen for Flådestation Korsør (Fot.: F.Olsen)

Forsvarsministeren besøger Flådestation Korsør

Forsvarsminister Hans Engell (der er landets hidtil yngste, 33 år) besøgte den 6. oktober Flådestation Korsør, hvor han blev modtaget af flådestationens chef og afdelingschefer m.fl. Efter ankomsten blev ministeren briefet om flådestationens opgaver og aktiviteter. Herunder blev der bl.a. fremlagt et omfattende analysemateriale, der viste produktiviteten ved flådestationen.

Forsvarsministeren briefes af en af flådestationens officerer (Fot.: F.Olsen)

Samme aften talte ministeren i en lokal vælgerforening. Der var meget stor tilslutning til mødet, hvortil i øvrigt officerer fra flådestationen og Antvorskov kaserne i Slagelse var inviterede. Aftenen var præget af stor spørgelyst.

(FLS KOR)

Inspektionsskibet VÆDDEREN adopteret af Odense

De fyenske soldaterforeningers årlige skyttedag den 5. september stod i år i søværnets tegn, idet skyttedagens hovedtaler var Inspektøren for Søværnet. I den anledning aflagde inspektionsskibet VÆDDEREN og torpedomissilbådene SEHESTED og SUENSON besøg i Odense fra den 3. til den 6. september. I samme periode var Søværnets Udstilling opstillet på kajen, ligesom Søværnets Tamburkorps gav opvisning såvel på kajen foran skibene som på skydebanen ved Skallebølle vest for Odense, hvor det egentlige skyttestævne fandt sted.

Det særlige søværnsindslag i arrangementet blev understreget ved, at Odense Kommune havde anmodet om samtidigt at måtte adoptere et af søværnets skibe. Det blev derfor bestemt, at Odense kunne adoptere VÆDDEREN. Skibet blev i 1978 adopteret på Færøerne af Tverå Kommune, men det er siden blevet bestemt, at dobbeltadoption af inspektionsskibene fremover vil kunne finde sted.

VÆDDERENs adoption³ i Odense.

På adoptionsdagen den 3. september afholdt VÆDDEREN frokost og senere reception for en række indbudte fra amtet, byen, Fynske Livregiment, hjemmeværnet og soldaterforeningerne. Samme aften

VÆDDEREN tilbage i de vante omgivelser

fandt adoptionen sted i rådhusets byrådssal, hvor borgmester Verner Dalskov ved overrækkelse af byvåbnet til Chefen for VÆDDEREN glædede sig over den forbindelse, der nu var skabt mellem inspektionsskibet og byen. Borgmesteren udtrykte endvidere håb om, at der nu var åbnet mulighed for lidt tiere at få danske flådebesøg i byen, som sjældent besøges af danske orlogsskibe, men ret ofte har haft udenlandske flådebesøg. Chefen for VÆDDEREN kvitterede for de venlige ord og byvåbnet ved at overrække borgmesteren skibets våbenskjold.

I sin tale redegjorde Chefen for VÆDDEREN for baggrunden for våbenskjoldet og udtrykte sin glæde over, at et skib, der havde sit daglige arbejde under ofte barske himmelstrøg, blev adopteret af hovedstaden på den blide og smilende ø. Samtidigt lovede chefen, at skibet i fremtiden ville søge besøg i Odense indpasset i forskoleprogrammerne med passende mellemrum.

Efter adoptionen var Odense Kommune vært ved en middag på rådhuset for officerer, befalingsmænd og menige fra VÆDDEREN.

En anden af dagens oplevelser var en fodboldkamp mellem et hold fra Fynske Livregiment og et kombineret hold fra de 3 orlogsfartøjer. Vi må erkende, at hæren i denne omgang var søværnet overlegen, idet resultatet blev 4-0 til hjemmeholdet.

Lørdag eftermiddag var der helikopteropvisning, ligesom der var offentligt besøg om bord i skibene såvel lørdag som søndag eftermiddag. Alene VÆDDEREN havde i løbet af de 2 dage besøg af ca. 1800 odenseanere.

Mandag morgen forlod de 3 orlogsskibe igen Odense, en oplevelse rigere og - i det mindste fra VÆDDEREN - med et på snarligt gensyn.

(VDRN)

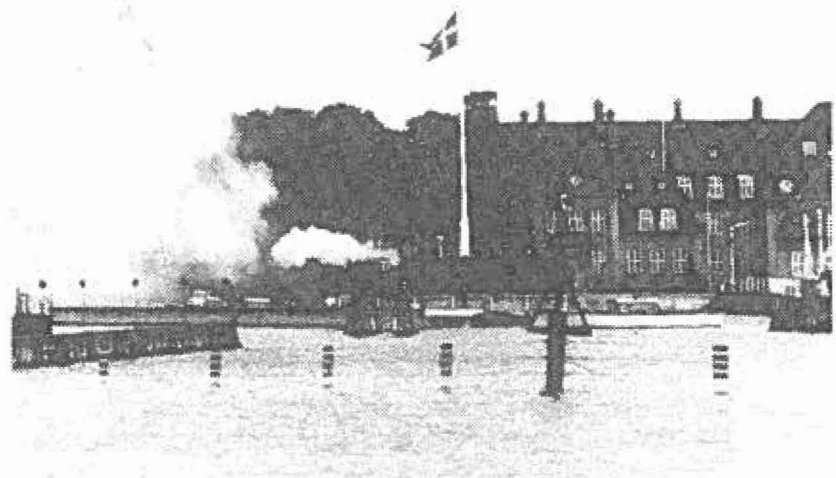
Glimt fra søværnets hverdag

Under afvikling af det traditionelle ceremonielle steg. Hendes Majestæt Dronningen ledsaget af Hans Kongelige Højhed Prinsen den 23. september officielt i land fra kongeskibet DANNEBROG som afslutning på sommerens togt.

(SVN FOT)

Batteriet SIXTUS markerede begivenheden med 27 skuds salut for regenten.
(SVN FOT)

Adoptionsbesøg og kontaktarrangement i Korsør

Korsør by og flådestationen var i dagene 23.-27. september rammen om minelæggeren SJÆLLANDs traditionelle besøg i adoptionsbyen.

SJÆLLAND kom til byen sent torsdag eftermiddag, men var på vandet igen selvsamme aften, idet Flådestation Korsørs kontaktarrangement i år fandt sted om bord på SJÆLLAND. Gæsterne blev beværtet med sild, biksemad og kaffe.

Minelæggeren SJÆLLAND ankommer til Korsør
(SVN FOT)

Den næste dag forhalede SJÆLLAND til den civile havn for om eftermiddagen at modtage 5 skoleklasser med tilsammen ca. 70 elever til en rundvisning om bord efterfulgt af et traktement på minedækket. Kl. 1200 havde byen arrangeret en frokost på Mari-naen, hvor gæster fra SJÆLLAND og flådestationen hyggede sig med repræsentanter fra byen. Søværnets Tamburkorps gav som indledning en lille maritim koncert. I mellemtiden måtte besætningen lide den tort at tabe 4-0 i fodbold til Flådestation Korsør. Senere vandt skibet dog tovtrækningskonkurrencen på flådestationen mellem byen, hjemmeværnet og skibet. Om eftermiddagen åbnede

SJÆLLAND for offentligt besøg om bord, og det må nok tilskrives tidspunktet - fredag eftermiddag - at besøgstallet kun nåede 431. Til gengæld har det været et fantastisk syn for hele byen om aftenen at se illuminationen blive slukket, og spotlights sat på en hornblæser fra Søværnets Tamburkorps til dagens tapto kl.2200.

Om lørdagen sejlede SJÆLLAND igen ud, men denne gang med 169 af besætningens venner, familie og andet godtfolk til et særdeles righoldigt program. Der var bl.a. demonstration af en minesprængning og en søredning med ALOUETTEn.

Om eftermiddagen spillede Tamburkorpset på et lokalt plejehjem. Efter udsagn fra de mange tilskuere (-hørere) blev det en uforglemmelig oplevelse for de ældre medborgere, der ikke selv var i stand til at deltage i byens festligheder. Om aftenen var Korsør by vært ved et stort, offentligt bal i Storebæltshallen. I pauserne optrådte teatergruppen "Katten" fra Korsør. Der var 400 gæster.

Kulminationen for besøget må dog siges at have været om søndagen, hvor flådestationen slog portene op for alle byens borgere.

Tamburkorpset afventer LYNXens letning, inden dets opvisning starter (SVN FOT)

Der var film, pansrede mandskabsvogne og en LYNX-helikopter, der efter at have demonstreret sine flyveegenskaber og gennemført en "hoist" fra redningsflåde i havnebassinet parkeredes på græsplæ-

nen, således at folk kunne tage den nærmere i øjesyn. Der var endvidere kortvarige sejlads med kutterne ROMSØ og MHV-22 samt Lego-konkurrencer for børn i alle aldre. SJÆLLAND fik den dag 1783 besøgende, og det gode vejr gjorde sit til, at forsvaret fik en vældig publicity i Korsør by og omegn. Da flådestationen åbnede portene kl. 1300 var det i øvrigt en oplevelse at se de fremmødte drenge i fuldt firspring styrte mod de pansrede mandskabsvogne, Militærpolitiets nye Honda-motorcykler samt - ikke mindst - de to 40 mm kanoner, der var opstillet på græsplænen.

Flådestationens porte åbnes - stormløbet begynder
(SVN FOT)

Så ihvertfald drenges interesse for våben m.v. synes en fastslået kendsgerning. I alt benyttede 2600 mennesker lejligheden til at se nærmere på flådestationen.

Inden SJÆLLAND afsejlede om mandagen, var det de mindstes tur. 21 børn i alderen 3-5 år blev vist og båret rundt på enheden, og de blev således en stor oplevelse og slikfyldte lommerigere.

40 mm skytset var et tilløbsstykke for drengene (SVN FOT)

Alt i alt var det et besøg, som såvel SJÆLLAND, flådestationen, marineforeningen, marinehjemmeværnet som byen i øvrigt med glæde vil se frem til at blive gentaget i en forhåbentlig ikke så fjern fremtid.

(FLS KOR)

40 års officersjubilærer besøger Søværnets Officersskole

I anledning af sit 40 års jubilæum som søofficerer aflagde årgang 1938-42 besøg på Søværnets Officersskole den 17. september.

Her foreviser skolens nuværende chef bl.a. det maritime atlas, der blev benyttet allerede før og medens Tordenskjold var søkadet på skolen i 1709-1711 (SVN FOT)

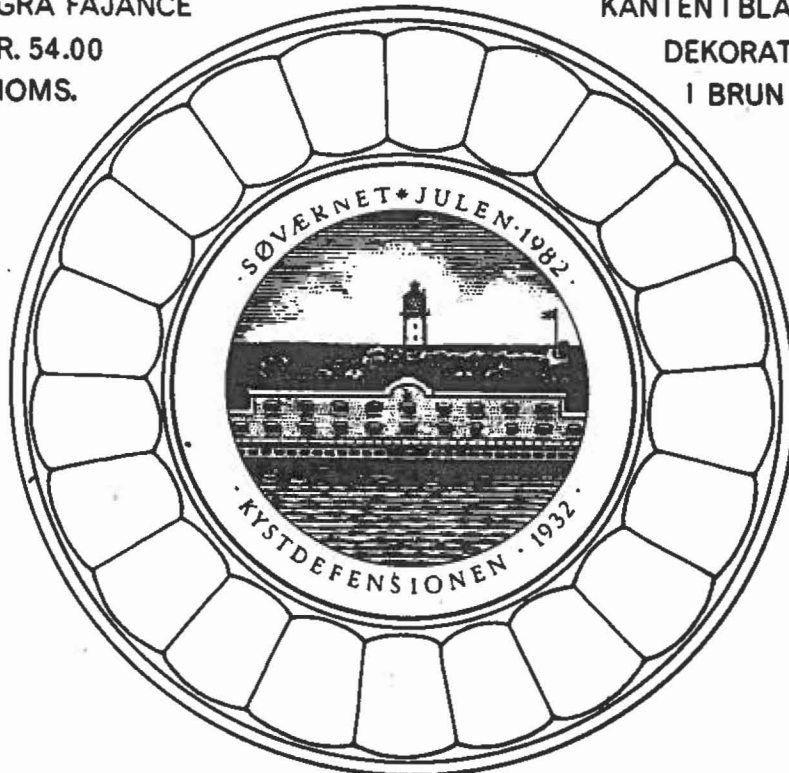
Under besøget genså de tidligere søkadetter bl.a. en del af de gamle lærebøger anvendt på skolen gennem tiderne.

(SOS)

Søværnets juleskåle 1982

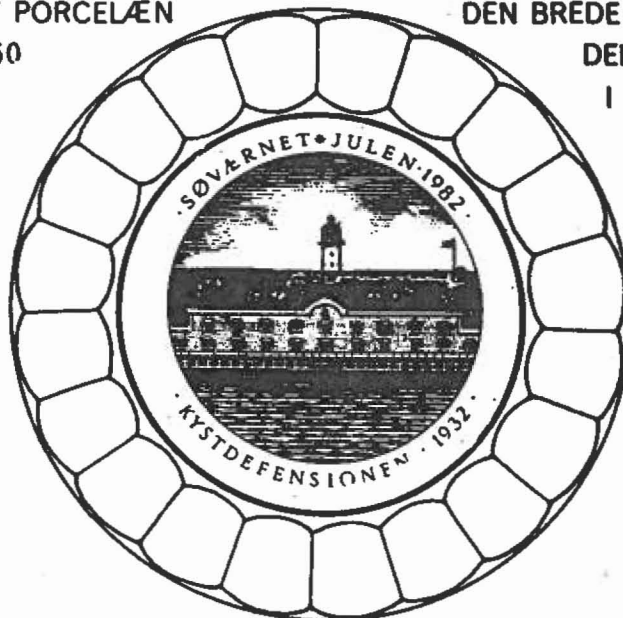
SKÅL I GRÅ FAJANCE
PRIS KR. 54.00
INCL. MOMS.

KANTEN I BLÅ TONE.
DEKORATIONEN
I BRUN FARVE.

SKÅL I HVIDT PORCELÆN
PRIS KR. 47.50
INCL. MOMS.

DEN BREDE LINIE I GULD.
DEKORATIONEN
I BRUN FARVE.

Søværnets juleskåle vil i år fremtræde som vist på billederne herover. Motivet er, som det er tradition, valgt af Inspektøren for Søværnet.

Søværnets juleskål bærer i år et motiv fra MIDDELGRUNDSFORT i erindring om Kystdefensionens oprettelse for 50 år siden.

Middelgrundsfortet blev opført i årene 1890-95 på den nordlige del af Middelgrunden ud for Københavns Havn på 7 meter vand. Fortet omfatter et areal på 4 hektar med den omgivende, havforbundne grav. Middelgrundsfortet var ved århundredskiftet et mønsterfort; kraftigt og tidssvarende armeret og i virkeligheden med skønne arkitektoniske dimensioner, der kan spores den dag i dag, på trods af ombygning m.m., hvorunder også fyrtårnet forsvandt.

(MST)

Indland kort

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 27. september Skoledelingen. Inspektionen begyndte om bord i Skoleskibet MØEN. Sejladsen startede med afgang fra bøje i Københavns yderhavn, hvorefter der demonstreredes besejlingsøvelse i Kongedybet - Drogden - Flinterenden til Middelgrunden. Under inspektionen havde Inspektøren for Søværnet samtaler med kadetterne og konstabeleleverne. Inspektionen afsluttede med evoleringsøvelse med skolebådene SKA-5 og SKA-6.

---oo0oo---

Inspektøren for Søværnet inspicerede den 29. september Søopmålingen Danmark under sejlads i farvandet øst for Frederikshavn. Under inspektionen demonstreredes bl.a. samarbejdet mellem opmålingsskibet - isbryderen - THORBJØRN og opmålingsbåde af O-typen. Inspektionen afsluttedes med demonstration af side-scansonar i opmålingsfartøjet SKA-11.

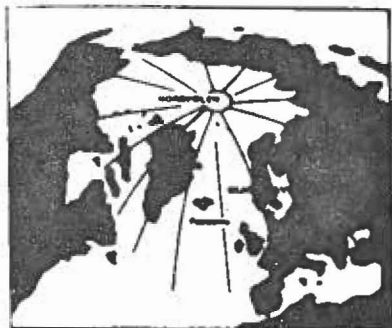
---oo0oo---

F l å d e b e s ø g

En vesttysk styrke, bestående af depotskibet RHEIN (RHEIN-klassen) missil-kanon-bådene TIGER, FUCHS, JAGUAR, LÖWE, WOLF og PANTHER (Type 148-klassen), aflægger rutinebesøg i København 15.-18. oktober. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn K. Hecher om bord i FUCHS. Samlet besætning: 35 officerer samt 339 andre befalingsmænd og menige.

Udland kort

Som en konsekvens af de dramatiske erfaringer fra Falklandskonflikten har den britiske flåde iværksat et hasteprogram, hvis formål er at udruste flådens enheder med et kortholds-anti-missil-system CIWS (Close In Weapon System). Valget er faldet på det amerikanske MK 15 VULCAN/PHALANX-system, formentlig fordi det umiddelbart kan leveres, samt fordi det uden vanskelighed kan modificeres til montering i eksisterende enheder. (Der kræves kun EL-tilslutning). Der hersker endnu usikkerhed om antallet af bestilte systemer. Ifølge amerikanske kilder omfatter ordren kun fire, hvoraf det sidste skulle være leveret i september. Britiske kilder fastholder imidlertid, at hangarskibet INVINCIBLE allerede var udrustet med 3 PHALANX-systemer under Falklandskonflikten, samt at søsterskibet ILLUSTRIOUS er i færd med at blive udrustet med 4 systemer, skriver tidsskriftet "MILITARY TECHNOLOGY".

(VULCAN er en 20 mm 6 løbet maskinkanon - GATLING-type - 3000 skud i minuttet, PHALANX er det til kanonen hørende søge- og følgeradarsystem - Red.).

---oo0oo---

Den amerikanske flåde har indgået en 15 mio.dollar kontrakt med Firmaet Singer Company om at designe, udvikle og fremstille tre prototyper af lodrette affyringssystemer (vertical launch systems) til overflade-til-luftmissiler til anvendelse i neddykkede ubåde. Singer-systemet skal sikre neddykkede ubåde en selvforsvarskapacitet mod anti-ubådsfly og -helikoptere. Systemet er baseret på anvendelse af infrarød-søgende (IR-homing) missiler af SIDE WINDER-typen. Det enkelte missil er magasineret i en beholder i ubåden. Når beholderen udløses, går den til overfladen, og missilet affyres, skriver tidsskriftet "MILITARY TECHNOLOGY".

---oo0oo---

Den amerikanske flåde højste 11. september kommando i den anden atomdrevne ballistiske-missil-undervandsbåd af OHIO-klassen, USS MICHIGAN (SSBN 727).

Undervandsbåde af OHIO-klassen er 170 meter lange, 42 meter i diameter og har et neddykket displacement på 18.700 tons. Besætningen består af 15 officerer og 142 andre befalingsmænd og menige. Klassen vil indledningsvis være udrustet med 24 TRIDENT-1 (C-4) missiler. De nuværende ballistiske-missil-undervandsbåde medfører 16 POSEIDON- eller TRIDENT-1-missiler. OHIO-klassen vil muligvis senere blive armeret med 24 TRIDENT-II (D-5) missiler, der - såfremt omarmeringen gennemføres - vil være operationsklare i 1989.

TRIDENT-systemet består af tre hovedelementer: Undervandsbåden, missilsystemet og - for hver undervandsbådseskadre - en logistisk støtteenhed. TRIDENT-systemet betyder en tilgang til familien af strategiske missiler, der giver stor forøgelse i rækkevidde og dertil hørende operationsområde, hvilket forøger enhedernes overlevelsessevne og reducerer behovet for oversøiske baser. Et integreret logistisk støtteanlæg i USA for hver TRIDENT-eskadre vil medføre, at eftersynsperioderne reduceres, og operationsperioderne forlænges, hedder det i det amerikanske forsvarsministeriums pressemeddelelse.

Lange